

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyenlő részletekben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főszerkesztő
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kenyérgyár.

Budapest, augusztus 13.

Jövő héttől kezdve némely boltajtókon hirdető táblák jelennek meg a főváros czimerével. És minden ember-séges ember, aki szánja a nyomort és segíni szeretné a szegénységet, fölmelegedő szívvvel nézi majd ezeket a táblákat. Kemény bádogra rajzolva az élet terhe alatt roskadozóknak, az elnyomottaknak küldi vigasztaló czimeres névjegyet a főváros. Jelölül annak, hogy észre vette őket, hogy gondol rájuk, hogy immár észbe kapott és tudja a kötelességét és atyai jóindulattal törődik velük.

Jövő héten megnyílik a községi kenyérgyár: ezt jelentik be azok a bádognévjegyek. És számok lesznek a főváros tábláin, szimpla, egyszerű, kétjegyű számok, kenyérárak. Ezeknek a számoknak azonban különös varázserejük lesz: megtörik rajtuk a mindennapi befaló kenyeren uzsoráskodó kapzsi tüzerkedés, melynek eddig szabad prédája volt ez a fényes, ragyogó s mégis tehetetlen, szomoruan magára hagyatott, gyámoltalan nagy város. Eddig a kenyéres-boltok ajtóira írott számok szabadon növe-növekedtek, mint a gondozatlan, buja erdei gaz. Most azonban a főváros czimeres táblái megszabják az elérhető maximumot, az uzsora-boltok számai, tetszik nekik vagy nem, kénytelenek

megállani ezen a nivón: Nincsen ut, nincsen polgári haszon tovább. A pék urak építenek azért házat, fölépíthetnek egy vagy két emeletet. Am harmadik és negyedik emelet nincs ezentul. A hatóság örökdió fölötté, hogy az erdei gaz és a pékek bérháza ne növekedjék föl az égig.

Nem kell habozni az ítéletmondással, nem történik itt senkivel semmi igazságtalanság. Egy fontos és szükséges korrektívumát sikerült itt megtalálni a gazdasági verseny szabadságának s jó, hogy ez a korrektívum megtaláltatott, minden olyan erőszakos beavatkozás mellőzésével, mely paragrafusgyártással, hatósági rendelettel, büntetéssel és bírsággal nyúlt volna bele a termelés és kereskedés természetes rendjébe. A czéhrendszer szétbontása, a hatósági kényszer szabások megszüntetése kellett a fejlődéshez s nem maradhatott el. Attól kezdve, hogy a gazdasági rend kinőtt a városok négyfalas a családi otthonok háziipara köréből és lett világgazdaság, szét kellett törni minden régi fajta békónak és nem lehetett kitalálni új fajta békót, mely át tudja ölelni és szabott keretekbe tudja formálni a gazdasági erőket. Ilyen grandiózus keretek közt a verseny nem is lehetett más, csak szabad, ha is a szabad versenynek árnyoldalai és bünei is voltak. Mert ügyes praktikával kartellt kötve, konjunkturákat kihasználva, lehe-

tett úgy irányítani a versenyt, hogy az folytonosan a fölfelé emelkedő létra skáláját járja. Mennyire lehető volt ez, láttuk nálunk Budapesten, ahol néhány esztendő óta, akár jó a termés, akár rossz, csak nőttek és nőttek az élelmiszerárak, reménye nélkül annak, hogy a hentesek, vagy pékek, akik itt az Eldorádójukat éltek, valaha is kegyeskednének lemondani a tisztos polgári jövedelem fölé eső uzsorás haszonról. A derék pékek, heetesekek és egyebek tudniillik egyszerűen megszüntették a versenyt, mert bölcsen rájöttek, hogy miért nyuznak egymást, amikor kölcsönösen nyuzhatják a publikumot? S mi, akiknek elvégre mindennap kell ebédelnünk s kenyeret kell ennünk az ebédhez, tehetetlenül álltunk velük szemközt. Közülünk az ócskák, a konzervatív hajlandóságúak visszasírták a régi jó hus- és kenyér-limitációt, amikor a hatóságok kidobolták, hogy péknek, mészárosnak, husért, kenyérért mennyit szabad számolnia. Azok pedig, akik közülünk messzebb láttak tégnapnál s tudták azt, hogy a modern gazdasági rend makranczos lóképen tépne le magáról minden ilyen avult kőcztartózatot, szomorú reménytelenséggel adták meg magukat a sorsuknak. Kinek pénze telt, fizette a többit, hogy megéljen. Kinek pénze nem telt, megkoplatta a pékek, mészárosok hasznát a saját gyomrán.

Kurucz keresztelő tokaji borral.

Írta: Móricz Pál.

(Utánnomás filis.)

A határszéli hegyek rejtett völgyében, fent a máramarosi havasok között napok óta nagy volt az izgalom. Különféle hegyi ösvényeken özönlött a torzonborz, marcsona hadinép ide a pataktól keresztülzaladt terjedelmes, selymes pázsitu völgybe. Ejjélig fent bagolykodtak a táborúzóknál. Amodébb a duda zengett-zsongott. Másik csoportnál tárogató rivalgása mellett tánczoltak a daliák. . . Amde azért sokan tanyáztak le amellé a sudár öszes bajuszú, fonott, fehér farkocsu öreg vitéz mellé is, aki nyeszlett farkasbőr kaczagányát gyűrte maga alá és a táborúzóknál háromlú törét kováskövön csiszolgatta a kopott vitéz. Csak akkor szünetelt munkájában, midőn kutyogó kulacsosál kínálták a fiatalabb pajtások.

— Mihály bátyám, használja egészséggel! Szinte pironkodva mondta a fiatal vitéz.

— Hehe! az öreg katona elnevette magát. Peti fiam! Valóban becsületes ital ez! Nem becsümelem, de azért kimondom, hogy egyszer már én is éltem olyan nemes borítattal, amely után még a császár is szivesörömet megnyalta volna a száját.

— Minek beszélget kelmed itt a császárról! Mordult fel a tűz mellől egy vastagszemöldökű, szilajtekintetű katona, — amikor mi most itt várán-várjuk fenséges urunkat, vezérünket, Rákóczi Ferenczet Nagylengyelországból, a bujdosásnak földjéről . . .

— Rákóczi! Rákóczi! Eljen Rákóczi! A táborúzó mellől felugráltak a rongyos dolmányú

bujdosók, katonák. Csörömpölt a kardjuk. Villogott a szemök! Ölegették egymást. Majd midőn a lelkesedés viharzása elhalkult, a törét csiszolgotó kopott öreg vitéz könyvelábbadt szemmel tekintett körül. Vastag hangja megindultságtól remegett.

— Hejnye fiam! Nem akartam én itt a németet dicsérni . . . Miattok pusztult el jegybéli szép mátkám. Öreg özvegy anyám . . . Tesvéreim. Sok száz barátom! Szülőfalum a fehérre meszelt templommal! . . . Ha száz életem volna, azt is mind Rákóczi Ferenczért áldoznám! Csak már itt volna! Csak már jönne! Ezt az egy életemet is mindjárt neki adnám, mert szereti a népet, mert a népszabadság védelmére jön közibünk kikergetni hazánkából a pusztító, gyilkos idegen hadakat.

— Jól beszél! Ertjük mi Mihály bátyánkat! Hát csak folytassa már amibe belekezdett.

A kopott öreg kurucz engesztelődötten sordorintotta meg vastag bajuszát.

— Hisz' csak azért akarok beszélni, ti bangák! Hogy hamarabb teljék a várakozásunk ideje! Egyikötök se várja szontyolodott kedvel Ferencz atyánkat, megváltónkat.

— Ne cifrázd már Miska! Ezzel meg a vén vitéznek egy még vénebb, még kopottabb cimborája ripakodott rá a törét csiszolgotó kuruczra.

— Már mért cifráznám! Hisz' kend is ott volt! Akkor még kend is labancz hajdu volt Tamás bátyám, amikor a kurucz keresztelőnk megtartottuk a csüngős száju Lipót császár tokaji borával . . .

Az öreg Tamás hajdu süvegén már a sástollat is kettétörte az idő. Fél komolyan, fél

tréfásan csóvalta meg sebforradásos fejét, arczát a jó öreg.

— Hejnye, te pokolra való! Még mindég eszedbe tartogatod azt a kis esetet . . .? Jól van! Mondszá hát! De, ne felejtse, hogy oda-fent is laknak! . . .

Mihály vitéz megköszönte a torkát:

— Tudjátok, akkortájt is nehéz, nyomorúságos sorsot élt ez az árva Magyarország, meg az elárvult földnépe, amikor én Tamás bátyámmal először indultam ki hazulról, a szép hajduföldről táborba! A németek akkor is csak így ontották a vérünket, dulták a vagyónukat, akár csak manapság. Ugyhogy a hazafiak egy része a Thököly Imre fejedelem zászlaja alá gyűlt és mint kuruczok csapáltak szerteszét az országban. Már szegény ide, szegény oda, mi pedig hajduk kényszerűségből Lipót-pártiak, labanczok voltunk; mert a szomszédos várakból mindenfelől töltött ágyukkal és muskétákkal ügyelt ránk a boszuvágyó német katonaság, akik képesek voltak még a sirokat is meggyalázni dühökben.

Ez biz így volt, fiam! Tamás bácsi komoran hajtotta le fejét.

Mihály vitéznek dévajul villant meg a szeme.

— Node kiköszörlöttük a csorbát! S hogy ez így történt, hamarosan megtörtént! A csüngős száju Lipótnak köszönhetjük. Köszönhetjük pediglen azért, mert Lipót urunk a tokaji bornál más egyéb italt nem szeretett. Hanem ezt az italt szerette is. Ugyhogy, még ezekben a harcziás időkben is megkivánta, hogy Bécsbe bort szállítsanak fel neki Tokajból . . .

— Pedig mokusviz is megfelelt volna neki! Így szólt közbe az egyik vitéz, aki tárogatót

Pedig ime van orvosság: a főváros czimeres névjegye hozza a hadüzenetet a korgó gyomrok uzorásainak. A hatóság, amikor maga is konkurrensé lesz és közpénz forgatásával versenyez a magántőkével, saját fegyverével veri meg a felhetetlen kapitalizmust. Rendszabályt, bírságot ki lehet játszani; magasabb ár azonban tehetetlen az olcsóbb árral szemben. Attól kezdve, hogy a hatósági kenyérgyár füstölni kezd, nemcsak a főváros méri az olcsó kenyeret, hanem mindenki, aki kenyeret süt s nem akarja, hogy a puha, illatos czipók a raktárában száradjanak kőkeményre.

Az élelmiszeruzsorások ellen a főváros népe megkapta a maga használható fegyverét. A pékekkel már végeztünk. Most tovább! Jöjjön a többi parazita!

Budapest, augusztus 13.

Kossuth Ferencz karlsbadi utja. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter meghosszabbította wiesbadeni tartózkodását és csak e hó 21-én utazik titkárra, Pally Sándor dr. kíséretében Karlsbadba. Ennek következtében Sztérenyi József államtitkár karlsbadi utazása is halasztást szenvedett. Az államtitkár 22-én utazik Karlsbadba, hogy a miniszternek a kereskedelemügyi minisztérium ügyéről jelentést tegyen.

Tóth államtitkár elutazása. Tóth János vallás- és közoktatásügyi államtitkár a mai napon kezdte meg több hétre terjedő szabadságát és elutazott a fővárosból.

Rauch báró Budapesten. Rauch Pál báró horvátban tegnap Budapesten volt, hol Josipovich Géza horvát miniszterrel másfélórát, dr. Wekerle miniszterelnökkel pedig egy óra hosszat tanácskoztak. E tanácskozások folyamán megbeszéltek az összes függő kérdéseket és konstatálták, hogy a horvát, valamint a közös kormány között teljes megegyezés áll fenn, ami annál is inkább természetes, mert különösen horvát kérdések tekintetében a két kormány mindenkor teljesen egyetértő módon járt el.

szorongatott a hóna alatt. Még alig pelyhedzett az arca. Bizonyosan a diák iskolából szökött meg Rákóczi katonájának. Kaczagásra gerjedtek a kuruczok, még Tamás vitéz is elsomolyodott és az öreg Mihály csak idő múltán folytathatta elbeszélését.

— Igen ám, de nem vette be a mókuszvizet a fölséges gyomra, egyesegyedül a tokaji bor izlett neki. Persze, olcsón is jutott hozzá. Felverette a kurucz urak pinczéit, lefoglaltatta a kurucz urak szőlőtermését . . .

— Ehhez mindég jól értettek a bécsiek! Véleményezte általános helyeslés között Tamás bácsi.

— Persze, hogy jól értettek! Ámde, most az egyszer, hisz Tamás bátyám leginkább tudja, ebre bizták a hájat! . . . Mert, hogy a kuruczoktól csapásolt országon keresztül nem merték német lovasokkal szállítani a Lipót urunk kedves italát; tehát két udvarbíróra, meg miránk, pár száz labanczra bizták az egész kocsisor bort, Lipót urunk kedves italát. Ugy számítottak a német urak, hogy mink kinnézésünkre ugyanis kuruczok vagyunk s így könnyébszerrel elcsempészhetjük Bécsbe a nemes italt! Hát jól is ment egy darabig ez az utazás! A kuruczokat sikeresen elkerülgettük! Csak az volt a bökkenő, hogy ahol le-táboroztunk, sehol sem volt csárda! Már pedig mi a lótas-futásban felette kimelegedtünk, mindennap felette megsomjaztunk, mert elsőbb az egész vidéket ki kellett kémlélni, mielőtt utnak mertük indítani a drága fuvart. Egy darabig csak somjaztunk is, csak szenvedtünk is, mig-nem felzendültek az okosabb hajduk és az udvarbíróra ripakodtunk:

— Hallja az ur! Már Lipót bora ide! Lipót bora oda! Nyomatató lónak nem szokás bekélni a száját. Mink bizony megkóstolunk

A nagyenyedi függetlenségi párt ünnepélye. A nagyenyedi függetlenségi és 48-as párt e hó 6-án sikerült Petőfi-ünnepélyt tartott, amelyen a függetlenségi párt igen sok tagján kívül megjelentek Gáspár János és Vertán Endre országgyűlési képviselők is. Kemény Árpád báró főispán távollmaradását levélben mentette ki.

A főispán levelének felolvasása után Vertán Endre képviselő mondott Petőfiről magasszárnyalású ünnepi beszédet:

— Erdély sorsa — mondotta — a magyarság sorsa. Erdély két városa, Torda s Nagyenyed az itteni oláhság ütköző pontján oly két bástya, melyet a nemzetet ért csapások sokszor megbontották. A haza és vallásszabadság ősi helye mindkettő, testvérek. Ezért is örömmel jött ide, hol a zászló jelszava ma is az, mely alatt küzdött s elvérzett Petőfi. Szabadságunk vértanu dalosát úgy ünnepeljük legméltóbban, ha leghivebb követői maradunk eszméinek.

A hoszezás taps és éljenzés után Fogarassy Albert pártelnök, majd Gáspár János képviselő mondott lelkes felkőszöntőt. Több felszólalás után újból felszólalt Vertán Endre és nagy, politikai éleslátásról tanuskodó beszédet mondott:

— Mikor magyar honvéddel — mondotta a többek között — verették szét a parlamentet, összefogtunk alkotmányunk védelmére olyanokkal, kiket egész világ választ el tőlünk. Akkor együtt voltunk, most, más kérdés, hogy az alkotásokban s azok megvédésében lehetünk-e együtt. Élt a remény, hogy a 67-esek megnyerhetők a nemzet függetlensége felé vívő törekvéseknek, hogy a király bizalmát végre a 48-as törekvések megnyerik. Nem sikerült egyik sem, sőt elkeseredés tölt el, hogy függetlenségi törekvéseink legmakacsabb ellenzői magyarok. Mig együtt voltunk, igazában a többség deferált a kisebbségnek s amit megvalósítani nem lehetett: p. o. hogy a néprétegek úgy vitessenek be a törvényhozásba, hogy a magyar alkotmányt segítsenek védeni, azért számoljon az ő lelkiismeretük.

Végül Kossuth leghivebb harcossaira, Justhra, Hollóra és gróf Batthyányra tirtette poharát. A közönség lelkesen megéljenezte a bankküzdelem előharcosait.

Az iparfejlesztési törvény Fiumében. A kereskedelmi m. kir. miniszternek a „Budapesti Közlöny“-ben ma megjelent rendelete szerint a hazai ipar fejlesztéséről szóló 1907. évi III. törvényzikk Fiume városában és kerületében 1909. évi szeptember 1-én lép hatályba. Fiume város e kerületének különleges viszonyaira való tekintettel azonban az állami kedvezményekben részesülő gyáraknak és ipartelepeknek további rendelkezéseig meg-

engedi, hogy a falazati téglákat, a tetőfedésre szolgáló cseréptéglákat, az építkezésekhez használt mindennemű faragott követ, a kövezéshez szükséges kőanyagot és a fűtéshez, valamint a gőzfejlesztéshez szükséges kőszén meg megfelelő minőségű és áru hazai termék hiányában a külföldről szerez-hessék be. Megengedi továbbá a miniszter, hogy Fiume városa, továbbá az állam vagy Fiume városa által fentartott vagy segélyezett és Fiumében vagy annak kerületében levő intézetek és intézmények és végre a közfoglalomra berendezett hazai közlekedési vállalatok a Fiume városában és kerületében folytatott üzemeikre nézve további rendelkezésig felmentetnek az alól, hogy ipari szükségleteiket és munkálataikat rendszerint a magyar korona országainak ipara révén fedezni kö-telesek.

A krétai bonyodalom.

— Törökország háborút akar. —

Budapest, augusztus 13.

Törökország újabb jegyzékét ismét háborus hangulat követte nyomon. Különösen a hadsereg körében követelik Görögország megrendszabályozását. Mahmud Sefket pasa generalisimus állítólag le akar mondani a főparancsnokságról abban az esetben, ha a porta Görögországnak nem üzeni meg a háborút, mert nem vállal felelősséget a hadsereg további magatartásáért.

A krétai kormány különben egybehívta a kamarát, hogy a zászlókérdésben döntsön. A külföldi konzulok tudvalevőleg azzal fenyegettek meg az ideiglenes kormányt, hogy újból csapatokat szállítanak partra, ha a görög zászlót el nem távolítják. A kormány, hogy a felelősséget magától elhárítsa, egybehívta a kamarát, mely véglegesen dönteni fog a zászlókérdésben.

Mai hírünk a következők:

A porta újabb követelése.

A porta abban a jegyzékben, melyet válaszul a görög kormány jegyzékére Athénbe küldött, kijelenti, hogy a görög kormány Krétára vonatkozó kijelentéseinek első részét nem tekintheti kielégítőnek. A porta szívesen elis-

— Ahová a magyar szivünk, magyar lel-künk ugys régótátul kerget már minket! At-megyünk az igazi fejedelmünk, szabadsághős Thököli Imre fölséges kurucz táborába — folytatta beszédét vitézlő Dóczy Pál hadnagyunk.

— És emez borral mitévők leszünk? Mitévők leszünk a Lipót borával? Ezen kérdéssel akarta megnyugtanni lelkiismeretét — a megmaradt utolsó kocsiheher tokaji borra mutatva — császár urának szolgálatában megkopaszodott Pinceásós Máthé udvarbíró ur.

Dóczy Pál hadnagyunk kardjára ütött. Kur-tán befejezte a döntést.

— Ez a bor, mánhogy a Lipót bora! Megivódik! S ha eddiglen, szégyenszemre, labanczok voltunk, a mai naptól fogvást kuruczok vagyunk . . .

Mihály vitéz deres bajszát annál inkább vigan csavarintotta meg befejezett mondókája után, mert már háromélt olasz törét is hegyesre csiszolta . . . Törött sastollas kalpagu Tamás vitéz bátyjához fordult:

— Kend is ott volt! Kend is mondja! Így történt az eset a Lipót borával? Így történt a mi kurucz keresztlónk?

Tamás hajdu nem volt barátja a sok beszédnek, csak annyit felelt a kérdésre:

— Fiam, Mihály! Mind igaz, amiket mondtál! A Lipót bora, a tokaji bor fordította jóra a mi érzésünket! . . .

. . . A tábori tűz még utolsó szikráját rádobta a bujdosó vitézekre, akik a Lipót borától nevetve ölelgették egymást! Csörgött a kardjok! Rábugott a tárogató. Másnap megérkezett a bujdosás földjéről Rákóczi Ferencz és következtek a diadalok. A magyar vitézség regés idői.

már egyszer ezt a bort! Hátha nem is igazi bor van benne! Szégyenszemre kakastejet, vagy mókuszvizet kísérgetünk mi itt — életünk kockáztatása mellett — Bécsig? . . .

— Mivelhogy Pinceásós Máthé udvarbíró ur sem utálta a nemes tokaji italt, folytatta eme közbeidőzés után saját szavaival Mihály bácsi, beütöttük az első tokaji hordóbor fenekét . . . Izlett a nemes ital! Sőt annyira izlett, hogy addig kóstolgtattuk, kóstolgtattuk, mikoron az igazibb labanczvidékhez közeledtünk, — per-sze, jól nótázva! — . . . már csak egy szekér borunk volt a Lipót borából! A többit közjó-indulattal mind megittuk . . .

— Hejnye! Pinceásós Máthé udvarbíró ur megvakarta a kopasz fejét, (Nem hiában, a császárt szolgálta, de meg is kopaszodott füle-tővéig a jó ur!), ebugatta hajduk, tik ugyan jól megkóstolgtattatok a Lipót borát . . . Holott a tokaji főparancsnok által pecsételt levelemben huszonöt szekér tokaji hordós borrhól van az elszámolás! Hm! Itt meg amint látom, egy kocsi derék-hordó bornál több sem égen, sem földön nem találhatik . . .

— Persze, hogy nem találhatik, mert megivódott! — mondotta nemes Dóczy Pál uram, a hadnagyunk.

— Megivódott? Hm! Aranylánczos kereszt helyett, most majd a fejünk vágódik le! — borzongva rázta meg kopasz fejét a verhenyeges Pinceásós Máthé udvarbíró ur.

— De biz' nem vágódik az le! kardját kevélyen csörrentelte meg vitézlő Dóczy Pál hadnagyunk! Nem vágódik le a mi fejünk, hanem mi magunk vágódunk el — tovább!

— Ámde hová vágódjunk el, barátocskám? Hová? Még borközi állapotában is így aggályoskodott a Lipót császár veres, kopasz embere.

meri, hogy a görög hivatalos körök semmiféle inkorrektusát sem követik el. Az athéni kormány, ha jó viszonyban óhajt lenni az ottomán birodalommal, görög nemzetiségű krétai csendőrtisztek eljárását, kik a görög zászló kitűzésénél helytelenül jártak el, épp oly minden kétséget kizáró módon kell, hogy dezavualja, mint a többi görög tiszteket, akik Macedóniában, vagy az archipelagus szigetein, mindenféle állítózatokban törökellenes propagandát üznek. A válaszigyék olyan módon van kiélevezve, hogy a görög kormánynak ezáltal lehetetlen lesz a védőhatalmakra hivatkozni, hanem az athéni kormány kénytelen lesz most saját ügyében, kitérés nélkül nyilatkozni.

Háborus kedv Törökországban.

A porta ismét harci lármától visszhangzik és mindenki azt mondja, hogy a háboru kitörése már csak igen rövid idő kérdése. A helyzet e teljes megváltozása az első perczen nagyon meglepően hat, de beavatott körökben a beállított jobb fordulat ellenére is fentartották azt a felfogást, hogy a háboru elkerülhetetlen. A minisztertanácsban megoszlanak a nézetek. Sokat beszélnek Mahmud Sefket pasa főparancsnok egy nyilatkozatáról Eszerint Mahmud Sefket pasa lemondását ajánlotta fel a nagyvezírnek, mert nem képes a katonák és tisztek felzárkóztatását kedélyét lecsillapítani.

A szerdai minisztertanácsban a hadügyi, a tengerészeti és a közmunka-miniszter kijelentették, hogy nincs más megoldás, mint a háboru és csütörtökön a portán egyébről sem beszéltek, mint a háboruról és a portra elleni agitációról. A külügyminiszter és a nagyvezír egész nap a Görögországnak adandó török válaszon dolgoztak. A Krétáról mintegy 40 tengernyi mértföldnyire levő Karpatos-szigetnek egy török flotta ment. A szaloniki kikötőt lázas gyorsasággal megerősik.

Az Ipekben és Diakovában tartott gyűlések izgatott hangulatban foglaltak állást a krétai kérdésben. Egy, a lelkesek, az előkelők és községi előjárók által aláírt rezolúció fölcsólija a kormányt, hogy Athén ellen indítsa meg csapatait, mely esetben Ipek és Diakovár 40.000 embert bocsát rendelkezésre.

A krétai kamara egybehívása.

A krétai kormány tekintettel arra a körülményre, hogy valamennyi képviselő ellenzi a görög zászló eltávolítását, holnapra egybehívja a kamarát, hogy bejelentse lemondását. A védőhatalmak konzulai folyton tanácskoznak.

Angol javaslat.

Milanóból táviratozzák, hogy San Pelaggióban egy ott üdülő angol diplomata a Perseveronza tudósítójának azt mondta, hogy Anglia európai konferenciát szándékozik egybehívni a krétai kérdés megoldására s terve az, hogy Kréta maradjon török uralom alatt és élvezzen teljes autonómiát tíz éven át, amelynek eltelté után népszavazás döntson a sziget sorsa fölött.

A bojkott.

Szalonikiból jelentik, hogy már az összes intézkedések megtörténtek arra nézve, hogy a görög hajók és áruk elleni bojkott holnap megkezdődjék, bár a minisztérium rendeletet adott ki, hogy a hatóságok a bojkottot akadályozzák meg. A Panhellenica görög gőzhajózási társaság trieszti ügynöksége tudatta a szállítócégekkel, hogy további rendelkezésig a bojkott miatt nem vesz fel szállítványokat a török kikötők számára.

Görögország és Szerbia.

A görög kormány már hetek óta tárgyalásokat folytat a szerb kormányzat, hogy Szerbiát egy Törökország elleni háboru esetén közös akcióra bírja. Milovanovics Milován dr. külügyminiszter külföldre való elutazása előtt a minisztertanács elé terjesztette Görögország ajánlatát, melylyel hosszabban foglalkoztak, de érdemben még nem határoztak. Görögország a növekvő háborus veszedelemre való tekintettel megsürgette a szövetség mielőbbi működését. Ez ügyben a múlt héten tartott minisztertanács melyen Novakovics Sztóján miniszterelnök és külügyminiszter-helyettes elnök, elutasította a Görögország részéről felajánlott

szövetséget. Novakovics, aki elismert hisztorikus, az elutasítást terjedelmes történelmi adatokkal indokolta. Az elutasítási okmányban felhívja a szerb kormány, hogy Szerbia az 1875-iki szerb-török háboru megindítása előtt szövetséget kötött Görögországgal, melynek értelmében Görögország kötelezte magát, hogy mihielyt Szerbia, Montenegró és a felkelő bolgárok megtámadják Törökországot, Görögország csapataival azonnal bevonul Teszáliába és Macedóniában felkelést szít. A háboru megindítása után Görögország cserben hagyta Szerbiát és Montenegrót, amennyiben semleges maradt. Hasonlóan viselkedett Görögország 1877-ben is. Ezek után Szerbia nem óhajtja a görög szövetséget. Az elutasításhoz a kormány valamennyi tagja hozzájárult és Péter király is helyeslően vette tudomásul. Montenegró hasonló indokolással utasította vissza Görögország ajánlatát.

Legújabb.

Athén, augusztus 13. A török követ ma újabb jegyzéket adott át a görög kormány, amely elégtelennek mondja Görögország választát Kréta ügyében és újabb formális deklarációt kíván, melyben Görögország fejezze ki, hogy Krétát illetőleg semmi ambíciót nem táplál. — E jegyzék átadása után, mely élénk csodálkozást keltett, a miniszterelnök és a külügyminiszter a védőhatalmak követeivel tárgyaltak.

KÜLFÖLD.

Az angol király Marienbadban. Londonból jelentik, hogy Edvard király marienbadi tartózkodása három hétig fog tartani. Az angol király, épp úgy, mint a fűrdőhelyre való utaztában, hazatérésekor is megszakitás nélkül teszi meg az utat, tehát téves az a hír, hogy meglátogatja Vilmos császárt.

Egy magassállású személyiség, aki Edvard király intencióiba be van avatva, következőleg nyilatkozott az Anglia és Ausztria-Magyarország közt a legutóbbi időben támadt feszültségről:

— Anglia mérvadó körében a legmélyebben sajnálják, hogy Ausztria-Magyarország és Anglia közt a legutóbbi időben feszültség állott be. Anglia Ausztria-Magyarországgal szemben mindig a legélénkebb rokonszenvet tanúsította, talán nagyobb rokonszenvet, mint a többi európai államok iránt. A két ország államfői mindig a legjobb viszonyban voltak egymással és ez a barátság ismét élénken jutott kifejezésre azokban a táviratokban, amelyeket a két uralkodó Edvard király Marienbadba érkezésének a napján váltott. Angliában ugyan az udvar és a kormány körében bizonyos elkedvetlenedést idézett elő, hogy Aehrenthal báró külügyminiszter Bosznia és Hercegovina annexiója előtt Izvolszkival megbeszélte a dolgot, de Angliával nem, bárha erre alkalma lett volna. Angliának az volt a kívánsága, hogy az annexiót nemzetközi konferencia útján intézzék el. Nekünk Törökországban bizonyára nem voltak érdekeink, mint Oroszországnak és a bojkottmozgalom alatt sem törekedtünk gazdasági előnyöket szerezni. Mi, angolok, reméljük, hogy a régi jó viszony nemsokára teljesen helyre lesz állítva. O felseje barátságos fogadása Marienbadban Angliában nagyon jó benyomást tett.

Az orosz császár Olaszországban. A császár Olaszországba való megérkezése után Bariban fog partra szállani és ott fölkeresi Szent-Miklós sírját. A találkozás az olasz királylyal valószínűleg szeptember 15-én fog megtörténni.

A Reichsrath munkaképessége. A Korrespondenz Ausztria kommunikét közöl, mely szerint a keresztényszociális egyesülés parlamenti bizottságának konferenciája egyhangulag elhatározta, hogy a lengyel klub elnöke, Glombinski által folyó hó 17-ére összehívott konferenciára képviselőket küld ki és minden módon odaahat, hogy a parlament munkaképességét mielőbb biztosítsa és ezen törekvésében mindenkor egyértelműen kíván eljárni a többi német párttal.

A porosz hadügyminiszter lemondása. Einem hadügyminiszter lemondásának okairól a legkülönbözőbb verziók voltak elterjedve. Így azt beszéltek, hogy a volt hadügyminiszter el volt kedvtelen-

kedve amiatt, hogy a szárazföldi hadsereg fejlesztésére irányuló terveit nem tudta keresztül vinni, míg egy másik verzió szerint közte és a kabinetiroda közt, egy harmadik verzió szerint pedig közte és Zepelin gróf között ellentétek merültek föl. Mindezekkel a híresztelésekkel szemben a Deutsche Tageszeitung beavatott forrásból jelenti, hogy a volt hadügyminiszter kizárólag orvosainak tanácsára lépett vissza állásától.

A melillai harcok. A kabilok által lakott vidékről érkezett levél szerint háromszáz spanyol katona kabilok fogságába esett. A kabilok, bár rendkívül el vannak keseredve a spanyolok ellen, jól bánnak a foglyokkal.

Fezben, úgy látszik, nagy elkedvetlenedést okozott a spanyolok háboruterve és Mulej Hafid szultán hír szerint már lépéseket is tett abban az irányban, hogy a spanyolok szüntessék meg a háborut a kabilok ellen. Erre vonatkozik egy félhivatalos újságnak jelentése, amely szerint Spanyolország nem elégedhetik meg többé üres ígéretekkel, hanem maga-magának kell gondoskodnia afrikai birtokainak biztosításáról.

Melillai jelentések szerint augusztus tizenegyedikén volt július 27-ike után az a nap, melyen a rifförzsek a legnagyobb veszteségeket szenvedték. A melillai hippodromban felállított ágyúutaknak sikerült elpusztítani a Kurugu-hegység egyik szakadékában álló épületet, amelyet a mókrok tartottak megszállva. Egy sáncot, melyet a mókrok emeltek, szintén szétlőttek a spanyol ütegek és ott is számos marokkói vesztette életét. Légúj mutatta meg a spanyoloknak a mókrok menekülési irányát, s ezek sorait a Kasamellesi erőd ágyúi tizedelték meg. Estefelé a mókroknak Mezuíta közelében felállított megfigyelő állomását egyik erőd 9 centiméteres ágyú elpusztították. A romok alatt pusztult el az őrcsapat legénysége. A benzülöttekből álló rendőrség szintén résztvevő e napon a harcokban.

A tegnapi nap folyamán az ellenség ismételen tüzelni kezdett az erődre. Az éj beálltakor a benzülöttek előnyomultak a közeli tengerpart felé, ahonnan hevesen lövöldöztek az erődre. A spanyol tüzérség kényszerítette őket, hogy a magaslatokra visszavonuljanak. Az éj folyamán az ellenség nagy lángot vető tüzet gyújtott és ennek világításánál hathatós tüzelést indított az erőd ellen. A benzülöttek támadásai éjféli felé megszűntek. A spanyoloknak nem voltak veszteségeik. A mókrok több halottat és sebesültet vesztettek.

Saez Artur, a szicíliai gyalogezred hadnagya a hadsereg kötelékéből való elbocsátását kérte, midőn megkapta a parancsot, hogy Melillába hajózzék. A spanyol gyalogezred becstületbírósága egyhangulag megfosztotta tisztí rangjától és a hadseregből való kiközösítését határozta el.

A perzsa helyzet. Pétervártot a perzsiai helyzetet ismét pesszimiztikusan ítélik meg. Már nem remélik, hogy az új kormány a rendet helyre fogja állítani. Oroszország ennél fogva elhatározta, hogy csapatait egyelőre nem vonja vissza. Oroszország teheráni képviselője, tekintettel a helyzetre, az új orosz követ mielőbbi odaérkezését kéri. A követ e hó 16-án, anélkül, hogy Izvolszki visszaérkezését bevárná, elutazik.

Teheráni jelentések szerint a nacionalisták bizottságot neveztek ki a kormány ügyeinek átvételére. Ispahanból nyugtalanító hírek érkeznek.

Újabb jelentések megerősítik, hogy Teheránban csönd van ugyan, de a vidéki városokban terjed a forrongás és a sahsevánok fosztogatnak. Sirásban az egyes pártok között összetűzések voltak. Sok városban a lakosság nyíltan kimutatja ellenséges érzületét az idegenek irányában és félt, hogy a külföldi alattvalók ellen zavargások lesznek. Az oroszellenes mozgalom Tebriszben tovább tart. Nehány nap előtt Teheránban összeesküvést fedeztek fel a külföldi tisztek ellen. A rendőrség szétverte az összeesküvést, letartóztatta a főkomposokat, akiket aztán szigorúan megbüntettek. A hadügyminisztérium csapatokat készít elő, hogy azokat a határra küldje az orosz katonaság felváltására.

A Dardanella-kérdés. Bécsi török körökben a Dardanelle-kérdésnek nem tulajdonítanak közvetlen aktualitást, mert jelenleg a krétai kérdés és a macedóniai viszony rendezésének ügye áll előtérben. Egyébként nem hiszik, hogy a csár tervezett utazása és az olasz királlyal való találkozása valamely részről alkalmasnak használtassék fel arra, hogy a *Dardanella-kérdést revízió alá vegyék*. Hajlandóság van arra a véleményre, hogy a porta a Bosporuson és a Dardenellákon való átkelést csak abban az esetben fogja megengedni, hogyha a *csári yadhot kísérő orosz hadihajók Pontusban az átkelés előtt partraszállítják ágyúikat és torpedóikat*. Ha a porta különös előzékenységet tanúsít a csár irányában és kivételesen tágit álláspontjától, amennyiben az orosz kísérő hadihajóknak megengedi, hogy felfegyverkezve keljenek át, akkor ünnepelesen kijelenti, hogy ez az *engedély nem tekinthető precedensnek* és miként eddig, ugyezentul is ragaszkodik ahhoz a szerződésben biztosított jogához, hogy semmiféle lobogó alatt nem engedi meg a hadihajóknak az átkelést.

Pánik Szerbiában. A szerb értékpapírok a külföldi tőzsdéken rohamosan estek és emiatt Belgrádban nagy pánik támadt, amelyet még növelt az a híresztelés, hogy az uralkodók utolsó találkozásán elhatározták Szerbiának felosztását Ausztria-Magyarországnak, Románia és Bulgáriának között. A rémületet még tetézte az a hír is, hogy György herceg követelte a miniszterelnöktől a trónöröklés jogaiba való visszahelyezését és erőszakkal fenyegetőzött, ha követelése nem teljesedik. Sok kereskedő ilyen körülmények közt ezüstkészletét aranyra váltotta be. Ma délután a nyugalom helyreállott.

Törökország és Egyiptom. A portának a kedivéhez intézett ama felszólítása, hogy minél hamarabb jelenjék meg Konstantinápolyban fontos tárgyalások megtartása végett, teljesen megfelel a nagyvezér szándékának, aki azt szeretné, hogy az *ottomán központi kormány befolyása ezentul jobban érvényesüljön az egyiptomi kormányzatban*, mint Abdul Hamid idejében. Fontosabb kormányhivatalok, valamint a kedivé személye körüli állások betöltésénél Konstantinápolyban is kegyelt személyek előnyben részesítését tartja kívánatosnak a nagyvezér. Török részről már arra nézve is kértek felvilágosítást a kedivétől, hogy hadseregében milyen szellem uralkodik. A kedivé késznek nyilatkozott arra, hogy a jövő hét folyamán Konstantinápolyba utazik. Ez az utja azonban valószínűleg halasztást szenved, mert a nagyvezér kissé ideges hangú meghívó sürgönyének az elküldése óta a viszonyok kedvezőleg alakultak Törökországra nézve és a török hadügyminiszternek ma már nincs ok arra, hogy az egyiptomi csapatoknak esetleges zendülésétől tartson.

A vitás Selenicza sziget. Az összes belgrádi lapok hosszú és heveshangu cikkekkel közölnek a határsértések miatt, amelyeket osztrák-magyar katonák a Drina mentén elkövetnek. Hivatalosan közlik, hogy tényleg tegnapelőtt egy osztrák-magyar csapat megjelent Selenicza szigetén, de visszavonult és aztán az osztrák határon őrségeket hagyott hátra. Mivel szeptember 1-én Lesnicán vegyesbizottság fog összejúlni a határvillongások megoldása céljából, a kormány lépéseket tett Bécsben, hogy a bizottság döntéséig osztrák-magyar csapatok ne léphessenek a vitás területekre.

EGYHÁZAK.

— (A karánsebesi püspökség.) Az „Ungaria” azt írja, hogy a mérsékelt románok nem hiszik, hogy a korona *Badescu* megválasztott püspököt állásában meg fogná erősíteni. Mi mérsékelt románok — mondja a nevezett lap — olyan embert szeretnénk a karánsebesi püspöki székhelyben látni, aki a románság érdekeit össze tudja egyeztetni az állam érdekeivel.

A levegő meghódítása.

— Wright Orville. — Wellmann. — Zeppelin.
— Léghajózás akadályokkal. — A reimsi aëronauta ünnep. — Ut az Alpesok fölött. —

Budapest, augusztus 13.

A levegő meghódításáért intenzív folyó harcából ma tömegével érkeztek a hírek, mind dokumentumai annak a lázas, megerőltető versenynek, mely a résztvevőknek egy napra sem enged pihenőt. A küzdelem a léghajósok és a repülőgépek közt folyik, az utóbbiak gyors előrenyomulásával.

Wright Orville Berlinben.

Megirtuk, hogy Wright Orville e hónap végén a német fővárosba érkezik, hogy a tempelhofi mezőn rekordrepülésekre vállalkozzék. Nemcsak öcsésének és Sommer Rogernak rekordját akarja túlszárnyalni, hanem a magassági rekordot is, amit jelenleg a francia Paulhan tart mintegy másfélszáz méterrel. A repülőgép természetesen nem egyenesen fog a levegőbe emelkedni hanem a kívánt magasságot köröngint, fokozatosan éri majd el. Továbbá a készüléken két személy fog ülni. Azonkívül az alkalmány el lesz látva a Wright-testvérek saját találmányu szabaddalmazott egyensúlyozó eszközzel. Wright Orville még Newyorkban időzik, ahol egy újságíró a minap beszélgetett vele. A híres aviatikus kijelentette, hogy a repülőgépjét huszonnégy órára utra sikerült tőkéletesítenie. Mielőtt Berlinbe menne, Londonba utazik, ahol tanulmány tárgyává teszi az új készülékeket. Egy másik interjú szerint Wright Orville ugy nyilatkozott, hogy a repülőgépe óránként már hatvan kilométeres sebességet tud produkálni és így reméli, hogy készüléke alkalmassá vált a postaszolgálatra.

— Bleriot diadala — mondotta Wright Orville — csak kezdete a nagyszerű eredmények hosszú sorának, amikről a legközelebbi tizenkét hónapban fogunk hallani.

Új díj a La-Manche átrepülőjének.

Miután Bleriot megnyerte a La-Manche csatorna átszállására kitűzött első díjat, Boulogne és Follstone városok egyenkint 10.000 frankos új pályadíjakat tűztek ki. Ezuttal azonban sokkal nehezebb a feladat, mint amelyet Bleriotnak kellett végrehajtania. A csatornát ugyanis *nemcsak Franciaországból Angliába, hanem vissza is át kell repülnie*. Meg van azonban engedve, hogy az illető léghajós angol földön egy teljes hónapot töltsön, míg kedvező időjárása lesz a visszarepülésre.

A reimsi nagyhét.

Az aviatikusok reimsi nagyhétjére már az utolsó előkészítő munkálatok folynak. A meeting megnyitása e hónap huszonkettedikén fog megtörténni. Reimsban legkevesebb ötvenezer vendéget várnak.

A nevezetes események a várostól öt kilométernyire a Betheny-mezőn fognak lejátszódni. A mező közepére amfiteatrumszerű óriási tribünt építenek, ötezer számozott ülőhellyel. Közel a tribünhöz vasutállomást csinálnak, hogy a léghajókat és repülőgépeket egyenesen az elindulás helyére lehessen szállítani.

A következő díjak kerülnek kiosztásra: 100.000 koronás nagy díj, amely megoszlik az első hat aviatikus között, akik legtovább maradtak a levegőben.

Huszezer koronás díj a gyorsasági rekordra.

Tizezer koronás díj a legtöbb személyt szállító készülék tulajdonosának.

Tizezer koronás díj annak az aviatikusnak, aki egy ponttól a másikig leggyorsabban tud eljutni.

Tizezer koronás díj a legnagyobb sebességet elérő léghajósoknak.

A leghevesebb küzdelem augusztus 28-án a Gordon-Bennett jutalomért fog folyni, egy művészies Merkur-szoborért, aminek a feje fölött repülőgép látható. A jutalomtárgyat, melynek értéke huszonötezer korona, az kapja,

aki a mezőn leggyorsabban tesz meg husz kilométeres utat.

Berlinben Zeppelint várják.

Berlinből jelentik, hogy dr. Reicke polgármester elnöklésével a berlini városházán ülés volt, amelyen foglalkoztak Zeppelin grófnak a közel jövőben Berlinbe tervezett légi utazásával és azzal kapcsolatban a tempelhofi mezőn teendő előkészületekkel. A várható nagy embertömegekre való tekintettel számos rendelkezést kell ugyanis életbeléptetni, amelyek első segélynyújtásra, mentőállomásokra vonatkoznak.

Gróf Zeppelin egyébként nagyban készül a berlini útjára. A Z. III.-nak felszerelési munkálatai már javában folynak. Zeppelin egészségi állapota már teljesen helyreállt.

Felszállás balosettel.

A Majna melletti Frankfurtból jelentik: Tegnap este félhat órakor a Parseval léghajó felszállt a kiállítás területéről és Hamburg felé vette útját. Az idő nagyon szeles volt és a léggömböt fel s alá dobta a szél, úgy, hogy a vezető elhatározta, hogy a mainzi országúton ideiglenesen kiköt és két utast kiszállít. A felszállás alkalmával a közönség megragadta a léghajó vontató kötelét és a léghajóban ülők figyelmeztetése daczára sem engedte el. A léggömb ennek következtében odavágódott egy épületnek a homlokzatához, miáltal a burok megsérült és a gáz kiömlött. A mellékgömbök azonban szerencsére a léghajót fentartották, úgy, hogy a kikötés mégis sikerült. A léghajó gondolájában tizenegy személy ült, köztük három hölgy, kik mindannyian baj nélkül érkeztek a földre.

Kehler kapitány, az ismert aëronauta a következőképen nyilatkozott a Parseval balosetéről:

— A léghajó kellően megtöltve szállott fel a kiállítás területéről, de hamarosan függőleges irányu széláramlatba került, amely lefelé hajtotta. A Parseval vezetője látta, hogy kénytelen visszatérni s ballasztot dobott ki, hogy megfelelő magasságba emelkedjék a léghajó. Csak hogy minden ballaszt elfogyott s a legnagyobb erőfeszítéssel sem lehetett visszajutni a kiállítás területére. Így hát alkalmas helyet keresett a léghajó vezetője a kikötésre és le szállott a fasorban. Így történt, hogy a házak fedelének pereméhez tiközött a léggömb, az utasok nem sérültek meg és a gondola is sértetlen. A léggömb néhány nap mulva ki lesz javítva. Az utasok közt néhány hölgy is volt, akik bátran viselkedtek. A léghajózás mostani állásában számolni kell ilyen eshetőségekkel és meg lehetünk elégedve, hogy veszedelmes körülmények között is ilyen simán történik leszállás.

A bennülő személyek közül senki sem sérült meg. Minthogy a burkolatot ki kell javítani, a legközelebbi felszállás 10 nap előtt nem történhetik meg.

Wellmann is felszáll.

A Spitzbergákon levő Wellmann-féle léghajócsarnokot, amelyet az elmúlt télen a vihar szétrombolt, most nagy gyorsasággal újra felépítették, úgy hogy Wellmann még ebben e hónapban megvalósíthatja északsarki utazását. A léggömb töltése hat napot vesz igénybe és remélik, hogy augusztus közepéig az összes munkálatokkal elkészülnek. Ez időtől kezdve az expedíció csak kedvező szélre vár, hogy útját megkezdhesse. Remélik, hogy ez legkésőbb a hónap 25-éig bekövetkezik. Wellmann expedíciós hajója az „Arctic” és több norvég hajó a lehetőséghez képest követni fogja a léghajót, hogy aztán hirt adhasson a Wellmann-féle vállalkozás eredményéről.

Ifjabb Roosevelt mint léghajós.

Ifjabb Roosevelt Theodore, az exelnök fia, tagja lesz az „Aeroclub of America”-nak. Megválasztása a legközelebbi ülésen fog bekövetkezni. Az ifjabb Roosevelt Ford léghajóssal több utra szándékozik indulni és azután ugy tervezi, hogy ketten résztvesznek az indianopoliszi ballonversenyen. A volt elnök is élénken érdeklődik a léghajózás iránt és azt hiszik, hogy ha visszatér Afrikából, maga is a léghajósok közé áll.

Át az Alpeseiken.

Reichel Ferencz, a „Figaro“ sportrovatának vezetője, a ki Spelterini kapitányt elkísérte léghajóján a svájci Alpeseiken át, ezeket jelenti Locarnoból a lapjának:

„Spelterini nagyszerű és vakmerő alpesi léghajózási tervébe belevette a lehető legszebbet, a Montblanc és Wallisi-csoport átrepülését. Káprázik még a szemem, a lelkem elfogódott: oly rövid idő alatt annyi csoda! Fel sem tudom fogni, de előttem hever a térkép. Itt van Chamonix, ahonnan elindultunk és itt van Pizzo di Ruscada, amelynek meredek szakadékos pontján kikötöttünk. Száznegyven kilométeres levegővonal választja el a felszállás helyét a megérkezés helyétől. Közöttük a Montblanc, a Grand Combin, a Matterhorn, a Dom és a többi híres csucok kapaszkodnak a fellegekbe. A Montblancot, sajnos, nem repülhettük át. Háromezer méternyi magasságban elkaptunk minket egy légáramlat, amely Svájc kétharmad részén át a Lago Maggiorehez, Locarnoba sodorta a „Sirius“-t. Az eredmény, ha kevésbé sajtós is, de azért nem kevésbé érdekes. Ez volt az első eset, hogy egy előre megállapított napon teljesítettek ilyen vállalkozást és meglehetősen sikerre vittek . . .

Felejthetetlen pillanatokat éltünk át. Spelterini kapitány vezényszavára felereszkedett a léghajó. Az az érzésünk volt, hogy nem mozdulunk, hanem a gleccserek, a völgyek süllyednek le alánk. Szótlanul néztünk körül. Szinte lesújtott minket a sok látvány szépsége és félelmetessége: a rengeteg szikla, hó és jég. Fárastó percek. A Sirius keresztüllebegette a Mer de Glace-t, megkerülte az Aiguille du Dru-t, átszállt az Argentiere-gleccseren és egy ugrással négyezer méternyi magasságba, a Tête Noire fölé jut. Bámulatos színtételek. Felülmúlta a legdusabb képzeletet is. Szembe velünk hermelin palástban trónolt Montblanc őfelsége, körülötte vörösésbarna és szürke köpenyben az udvara. Balra tőlünk a Wallisi alpok beláthatatlan sora. Azurkékbe játszó fényes fehérségével valamennyit túlhaladja a Matterhorn. Fordultunk és nyugaton elibénk került a gigászi Dent du Midi és a messzeségben az elegáns Jungfrau. Ezek között az óriások között szerényen lapulnak meg a zöldelő völgyek, amelyek hol keskenyek, hol meg szélesek. Még mindig emelkedtünk és nemsokára minden alpesi csúcson magasabban jártunk. A „Sirius“ elérte az ötezerhatszáz métert. . . Magasztos, mámorító a gondolat, de a kép rémitővé vált. Éppen a Domet hagytuk el, amikor ijesztő fellegek ékelődtek közénk és a föld közé. Ugy látszott, hogy a föld végtelen távolba van tőlünk. Felséges, megrázó látvány. A szél lassan terelte léghajónkat tovább és hirtelen megpillantottuk az olasz tavakat, a lombardiai fensíket. A nap lemenőben volt és közeledett az éj. Spelterini szomorúan gondolt arra, hogy félbe kell szakítanunk a leírhatatlan utazást és ki kell kötnünk, de hol? A „Sirius“ alatt mindenütt meredek sziklafalakat és szűk szakadékokat láttunk. Még csak öt zsák homok volt a kosárban. Gyorsan közelgett az éjszaka, vihar készült: akárhogy is, de ki kellett kötnünk.

A szél a hétezer méter magas Pizzo di Ruscadahoz sodorta a léghajót. . . Felül a sziklatömbök között egy kis tisztást vettünk észre. Ha nem sikerül ezt a pontot jól elérnünk, akkor ismeretlen mélységbe zuhanunk. De kapitányunk, aki mesterialan kezelte a ballont, most is nyugodtan csinálta a dolgát. Célba vette a tisztást és higgadtan kikötött azért is a szakadékok szélén. Megtapsoltuk őt ezért a hőstetteért. Egyezernyolcszáz méter magasságban voltunk. Egy lélek se járt arra, hogy segíthetett volna nekünk. Utóbb aztán megláttuk bennünket a pásztorkok, felénk kiáltottak és miután mi visszakiáltottunk, hozzánk siettek, megragadták a léghajót és levonszolták a kunyhóik felé. Teljesen beállt az éj as kitört a vihar. Spelterini kibocsátotta a ballont a gázt és véget ért az utazás. . .

A svédországi sztrájk.

Budapest, augusztus 13.

Svédországban tegnap óta semmit sem változott a helyzet. A sztrájkoló munkások tovább is kitartanak. A közönség most már nyugodtabban néz elé a fejleményeknek, mert az általános sztrájknak nincs annyira bénító hatása a forgalomra, mint ahogyan volt első napokban. A közúti kocsik közlekednek, a lapok megjelennek, az élelmezés is jobb valamivel, de ez még korántsem jelenti a sztrájk letörését.

A sztrájkról a következő híreink szólnak: Stockholmban néhány nagy politikai lap ma is hirdeti, hogy az általános sztrájk teljesen kudarcot vallott és ennek bizonyosságául említi, hogy sok helyütt ismét megindult a munka, de ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak. A tény az, hogy csak nagyon kevés munkás dolgozik és a sztrájkolók el vannak tőkelve a bércsúcsok végigvívni. Északi vidékekről hírek jönnek, hogy nagy az inség a sztrájkolók között és éhség fog kitörni. Országsszerte gyűléseznek a sztrájkolók és hangulatuk fölöttélelkes.

Egyre nyilvánvalóbb lesz, hogy az általános sztrájk teljesen meghiusult. A szociálisták a közüzemek egyetlen ágát sem tudták megállítani. Stockholmban a közúti vasut vonalán holnap ismét megkezdik a rendes üzemet, míg három másik vonalon korlátozott mértékben szintén megindul a forgalom. Több vidéki városból a sztrájk csökkenéséről érkezik hír.

Tegnap ismételt megátdadták a közúti vasúti kocsikat. A rendőrség főlhatalmazta a kocsivezetőket, hogy ily támadások ellen esetleg fegyverrel védekezzenek.

A postahivatalnokok szövetsége az általános sztrájkban való részvétel ellen nyilatkozott. A délután folyamán Stockholmban a közúti vasut sinein dinamitot találtak, melynek mennyisége azonban oly csekély volt, hogy jelentékeny kárt amugysem okozhatott volna. A szedők egyesülete az elnökség javaslatára elutasította a felszólítást, hogy munkába lépjen.

Luleában egy *Burman* nevű munkásnál margarinos edényben dinamitot és kanócot foglalt le a rendőrség. Nevezett egy ifju-szociálista, azt állítja azonban, hogy a dinamitot már 1904-ben szerezte be. A svéd táviró és telefonmunkások szövetsége kiszivárgott hírek szerint ellene szavazott a sztrájkban való részvételnek. Malmőben a sztrájkolók pékműhelye serény munkában van.

Holnap kezdődik a kenyérkiosztás. A hus-eladók testülete megkezdte a hus kiosztását a sztrájkolók között.

Stockholmban egészen máig, a sztrájk 9-ik napjáig, a rendet seholsem zavarták. Vasutak, posták, táviró, gáz és villamos művek, vízvezeték és uttisztítás kitünően funkcionálnak. Több mint 800 városi munkás dolgozik. 1700 munkás még sztrájkol. Miután a temetkezési kocsiknak kocsisai a sztrájkban részt vesznek, a polgári őrség tagjai helyettesítik őket. A vidék nagy ipartelepein, így a legnagyobb vasművek, bányák és fűrészgyárakban a munkát újból felvették. Más műveket pedig a mozgalom egyáltalán nem érintett. A nyomdásztrájk még tart. Stockholmban és a vidéken azért megjelennek a lapok. A mezőgazdaság a sztrájk folytán nem szenved. A sztrájkot az összes polgári lapok, konzervatív és radikális irányuak egyaránt elítélik. Valamennyi lap tiltakozik a szociáldemokrata sajtó azon kísérlete ellen, hogy a sztrájk tartama alatt a szociáldemokrata lapok megjelenési monopóliumban részesüljenek. A munkások körében mintaszerű a rend.

Megbízható jelentések szerint a sztrájkolók száma 250,000 és ezek közül Stockholmban 42,000 jut. A gyáriparban, bányákban, kézművesiparban és vasutaknál alkalmazott munkások száma mintegy 460,000, mezőgazdasági munkások pedig 800,000. Vajon általános vasutas sztrájkra kerül-e a sor, a vasutas szövetség szavazásától függ. Több helyen a vasutasok a sztrájk ellen foglaltak állást. A mezőgazdasági munkások sztrájkja esetén ab-

ban legfeljebb 10.000 ember venne részt. A telefon és táviró munkásai nem vesznek részt a sztrájkban. Több más helyen a munkások készeknek nyilatkoztak munkába állani. Eléség kellő mennyiségben és rendes árak mellett kerül eladásra. A forgalom napról-napra élénkül. A stockholmi pályaudvaron a személy- és áruforgalom ismét igen élénk. A stockholmi és vidéki helyőrségek hangulata kitünő. Tegnap a sztrájkolók kevés dinamitot tettek a vágányokra, hogy a sztrájk törököt megijesztsék, a merénylet azonban még idejekorán megakadályozták. Ezenkívül egy forgalmon kívül álló táviró kábelt három fiatal ember elvágott. Még a tett színhelyén letartóztatták őket. Az elmúlt éjjel a viztorony czisztornája ellen is merényletet kíséreltek meg, melyet szintén megakadályoztak. Különben sem okozott volna ezen merénylet nagyobb kárt.

Azokat a híreket, melyek szerint a kormány a király és a minisztérium közötti véleményeltérés miatt beadta lemondását, hivatalosan kategórikusan megczáfolják. A király és a miniszterek a sztrájkügy dolgában teljesen egyetértének. A minisztérium lemondása egyáltalában szóba sem került. A hadügyminisztériumban lefolyt konferenciára vonatkozó hiresztelés szintén teljesen alaptalan. Ilyen konferencia nem volt és a csapatok magatartása az egész idő alatt mintaszerű volt.

Stockholmba temérdek ujszocialistát tartóztattak le, de a zavargások nem általánosak. A vasúti hivatalnokok aligha fognak sztrájkba állani. A végleges döntést vasárnapra várják. A mezőgazdasági munkások hétfőn hagyják abba a munkát, de a sztrájkolók száma csekély. A telefon és táviró munkásai nem sztrájkolnak. Tegnap betörést kíséreltek meg az állami löporgyárba, azonban rendőrök szétriasztották a támadókat.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK

Elyi határozat. A magyar királyi közigazgatási bíróság pénzügyi osztályának újabb hozott következő fontosabb elvi határozatait közli:

Az illeték fizetése iránt az állami költségvetési törvényen kívüli (u. n. ex-lex) állapot ideje alatt kézbesített intésnek nincs jogi hatálya és a megkezdett elvülés folyamatát félbe nem szakítja.

Ha a szegénységénél fogva bélyegmentesen perló fél a pert megnyerte s a részére megítélt követelés behajtása czéljából foganatosított végrehajtás alkalmával perbeli ellenfelének valamely követelését foglaltatta le: a lefoglalt követelés behajtására kirendelt ügygondnok a végrehajtást szenvedett fél adósa ellen folytatott perben bélyegmentességet élvez.

Az után a tulajdoni jogra vonatkozó telekkönyvi kiigazítás után, amely az ingatlanok megszerzéséről kiállított szerződésben előforduló valamely hiba miatt vált szükségessé, ha a szerzési ügylet vagyonaátruházási illeték alá tartozott, az illetékdíjigjegyzék 16. tételének A. b. pontja szerinti 1.90/0 telekkönyvi bejegyzési illeték nem követelhető akkor sem, ha a hibás bejegyzésnek maguk a felek voltak is okai.

Habár a jogügylet érvénytelenségének kimondásáért folytatott perben annak következtében, hogy a per a felek egyezségével nyert befejezést, a bíróság ítéletet nem hozott és így a jogügylet bírói ítélettel semmisnek és érvénytelennek ki nem mondatott, az az után kiszabott illeték mégis törendő illetéleg visszatérítendő, ha a jogügylet eredeti érvénytelensége a fenforgó bizonyítékok alapján megállapítható.

Alispánjelölés Baranyamegyében. Koszits Kamil Baranya vármegye alispánja megrongált egészségére való hivatkozással nyugdíjaztatását kérte, mit a vármegye közgyűlése teljesített is, elhatározva, hogy a megüresedett alispáni széket a törvényhatósági bizottság őszi közgyűlésén töltik be. Az alispáni szék betöltésére a napokban értekezlet tartanak, amelyen megállapodnak a jelölésben. A vármegye életére nézve nagyfontosságú értekezletet Egy Béla és Jeszenszky Ferencz orsz. képviselők, Hanuy Gábor pápai prelátus, Toldy Béla közjegyző stb. hívták össze.

Szatmármegye közigazgatási bizottsága kimondta, hogy a szamosdobi gör.-kel. iskolában az előadási nyelv ezentul a magyar legyen, minthogy a tanulók többsége már alig érti a román nyelvet. A szamosdobi iskolaszék ezt a határozatot feleb-

bezte a közoktatásügyi miniszterhez, aki most a felebbezést elutasította, a közigazgatási bizottság határozatát megerősítette és meghagyta, hogy a hivatalos közegek ügyeljenek a határozat szigorú végrehajtására.

Gyöngyös város közevetvámszedése. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter leiratot intézett Gyöngyös város közönségéhez a közevetvámszedésre vonatkozólag. A leiratában a miniszter tételenként felsorolja a vámdíjakat, amelyeket a város közönsége a vámszedési jog lejártáig, azaz 1916. január hó 25-ig szedhet, viszont felsorolja mindazon szállítmányokat, melyek a vámdíjak fizetése alól mentesek.

Városok érkekezlete. Broly Tivadar pozsonyi polgármester és Eder Ödön Kassa város polgármestere elhatározták, hogy a szab. kir. városok ez évi érkekezletét szeptember 9-ére Kassára hívják össze. Az érkekezletet egy nagyobbszabású tátrai kirándulás fogja követni. Kassán már 1906-ban kellett volna lennie az évenként más-más helyen tartani szokott polgármesteri érkekezletnek, de akkor a polgármesterválságra való tekintettel Kassa város maga kérte, hogy az érkekezlet, valamely következő évben tartassék Kassán.

A svihák.

A „svihák“ morál pathológiájával eddig foglalkozott íróink ennek az emberspecialitásnak az eredetét Sáros vármegye muszkavezető földjén keresték.

Amde a svihák összes válfajainak (fertálmágnások, nagy-, közép-, és kissvihák) ősapja nem sárosi, nem honi, nem nyitrai eredetű, mert már Caesar korában találkoztunk igazi svihákkal. A római fényűzés virágzó korában Rómában s Itália más nagy városaiban épp oly nehéz volt a megélhetés, mint a mai Budapesten. Az akkori „poor gentleman“ ép úgy eltakarta szegénységét, mint a mai svihák, ha nem volt briliáns gyűrűje és ünneplés alkalomkor meg kellett jelennie: hamis briliánsokhoz vagy pedig haszonkölesökhöz folyamodott. A szegény római ügyvéd, író, művész vagy más szegény gavallér mindig a máséval tüntetett, mert ez az út hitelhez vezetett.

A klasszikus kor svihákjainak természetes fia a polyákok, kiknek Felvidékünkre való beözönlése előtt legfőleg csak Sárosmegyében találkoztak e fajta emberek, miután ezek legkorábban és leggyakrabban érintkeztek a „slachták“ társadalmával. De hát tulajdonképpen miféle lény az a svihák? A svihákság moráljának fő jellemvonása: dölyf lefelé és alázatos meghunyászkodás fölfelé.

A svihák az érzékiség s a gyáva hiúság lovagja, ki annak barátságáért küzd, kinél gazdag asztal várja és hódol az ugynevezett „előkelőségnek“, melynek fényénél ő is fényesebbnek lenni látszik.

A svihák tehát, amelyen önző, ép oly hiu ember, aki, ha előkelőbbek körében van, saját apját, vagy más rokonát már nem ismeri. A svihák e jellegénél fogva könnyen megalkuszik a helyzettel, mert ha neves vagy gazdag pajtásra szerit nem tehet, jó neki a gazdag kereskedő is, de csak addig, míg saját kasztja notabilitásától távol van, ellenkezőleg letagadja azt is, hogy X bérlet valaha látta.

A svihák e tipikus jellegénél fogva, a „belső ember“ nála teljesen értéktelen dolog, becses előtte csak az, kinek feleségével, lovával, kocsiával és kabátjával tüntethet. Legkellemetlenebb a svihák ott, hol — tömegesen lép fel, ekkor legkihívóbb, legtalokadóbb modort tanusít és társas ellenséges surlódásoknak okozója. Minthogy azonban rendszerint kevés a pénze, igénytelenebb területeken is rövid ideig tart a szereplése, mely azonnal véget ér, mihelyt egy előkelőség feltűnik a láthatáron. A svihák a delizsánszok korában élte fénykorát, mikor még hiányzott az öntudatos, büszke magyar intelligencia. Ma hiába pöffeszedik akár a bárifai fürdőben is, az új, művelt magyar társadalom fiai elsöprik utjukból e Dookisítottak, kik jó órákat szereztek hajdan a kastélyok unatkozó dámáinak, de ma, a világ-forgalom szakában a guny és közmevetés tárgyai.

Dr. Nagyvíványi Fekete Gyula.

A fiumei bankrablók nyomában.

— A bűntársak találkozója Antwerpenben. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 13.

A fiumei rablógyilkosok hihetőleg már nem soká örvendenek a szabadságnak. A fővárosi rendőrség biztos nyomra jutott és megtudta, hogy a megszökött gyilkosok Antwerpenbe várják budapesti társukat, akinek tegnap pénzt is küldtek. A rendőrség nyomban vonatra ültette négy tisztviselőjét, hogy két irányban kutatva, fogja el a menekülő rablógyilkosokat.

Az elfogott levél.

A mai nap szenzációja egy levél, amely az elfogott Kriviczki Ábrahám dagály-utcai lakására érkezett és a melynek segítségével a rendőrség *valomásra bírta* az őrizet alatt álló embert. A levélben a fiumei rablók száználcsvan koronát küldtek Kriviczki Ábrahámnak. A pénz huszszkoronásokból állott s fehér papirlapba van téve. Egy sor írás nem volt a levélben, amelyet a rablók a vonaton adtak föl osztrák részen, nem messze Fiumétől. A föladás közvetlenül a rablás után történt.

A küldeményt a rendőrség lefoglalta és megmutatta Kriviczki Ábrahámnak, aki a levél láttára teljesen beismerő vallomást tett. A rablógyilkosság történetét így beszélte el:

— Két három hónappal ezelőtt dagály-utcai lakásukon Orlov Péter igen kikelt Spektor Mihály és ő előtte a mostoha kereseti viszonyok miatt.

— Gyöngye a kereset s hozzá munka sincs mindig. — mondotta Orlov.

Majd panaszos beszédét ügyesen áterrelte az újpesti bankrablásra.

— Nekünk is kellene ilyet csinálni, csak hogy ügyesebben. Azok nagyon rosszul csinálták — magyarázta Orlov hallgatóinak.

Ettől kezdve sokszor rátért erre a tárgyra s később már ajánlotta ezimboráinak, hogy szövetkezzenek vele. Kriviczki itt hozzátette előadásához, hogy ő soha tudni sem akart a dolgról és kijelentette, hogy csinálhatnak bármit, ő nem megy sehová. Körülbélül ebben az időben történt, hogy Kisinevszki Salamon Budapestre jött. Kisinevszki már Krakkóból levelet irt, hogy rosszul megy a sora. Alig volt, itt Kisinevszki néhány napig, már végképpen megállapodtak, hogy egy bankot kirabolnak. Fogadalmat tettek, hogy egymást el nem árulják s bármi történik is, élve nem jutnak a hatóság kezére. Inkább öngyilkosok lesznek. Orlovnak volt az az eszméje, hogy Fiumében csinálják meg a bankrablást, mert onnan könnyebb a szökés. Sok az idegen s nem tűnik föl, ha csak szlávul beszélnek. Mindenekelőtt összeadtak revolverre százsz koronát. A fegyvereket a Dob-utczában vették, de óvatosságból nem egyszerre, nehogy feltűnő legyen a dolog. Egyik héten vették az egyiket, a másik héten a másikat és így tovább, lassankint szerezték be szükségletüket.

A konzorcium megbízásából azután Orlov Péter julius elején leutazott Fiuméba a terepviszonyok tanulmányozására, a pénzügyet kiszemlézésére, a terv és a szökés részleteinek megállapítására. Ez volt julius elején. Egy héttel később már kapott Spektor Mihály levelet. Akkor Orlov már megállapodott abban, hogy melyik pénzügyet fogják megrohanni. Részletesen leírta, hogy hányan dolgoznak ott, milyen a forgalom, mennyi pénzre számíthatnak és mikor lesz a legalkalmasabb idő a rablásra. Spektor Mihály, majd később Kisinevszki Salamon leutaztak Fiuméba, ahol Orlov Péter Kozmics Jánosnál lakott a Torelto 252. számú házában. Elmondotta még, hogy vele úgy állapodtak meg, hogy a rablás után pénzt fognak neki küldeni özvegy Kovács Gyuláné címére. A pénzzel utazzék hozzájuk az előre megállapított tengerparti városba.

A rablók nyomában.

Ma reggel a postán egy újabb levél érkezett Kriviczki Ábrahám részére. A levelet a detektívek, akik állandóan figyelik a házat, ahol az orosz lakott, nyomban lefoglalták és bevitték a főkapitá-

nyánságra. A nyomozást vezető fogalmazó éppen befejezte Kriviczki kihallgatását, amikor a detektív a levéllel belépett.

A fogalmazó átnyújtotta a levelet Kriviczkinak és felszólította, hogy bontsa fel és közölje a rendőrséggel annak tartalmát.

Kriviczki eleget tett a felszólításnak, felbontotta a levelet, kibetűzte annak kezdetleges betűit. A levél olvasása közben mindjobban elsápadt s aztán megtörtén, minden felszólítás nélkül lefordította a kezében tartott levelet, amelynek révén a rendőrség birtokába jutott a menekülő rablók végcéljának.

A levelet Orlov írta Kriviczkinak. Egy ausztriai városkában adták föl. Ebben a levélben a rablók értesítik Kriviczkit, hogy a már előbb elküldött 180 korona kézhez vétele után *haladéktalanul üljön vonatra és a már előre megállapított terv szerint jöjjen Antwerpenbe, ahová ő kettlen, Orlov és Spektor holnap délelőtt fognak megérkezni és őt is bevárják.*

Kriviczki most már minden kertelés nélkül elmondta társainak előre megállapított szökési útját is.

A szenzációs eredményről a budapesti rendőrség nyomban telefonon értesítette a fiumei rendőrséget, azonkívül sürgős táviratot menesztettek a menekülő rablók személyleírásával *Antwerpenbe*, hol már megérkezésükkor várni fogják a két orosz jómadarat.

Ezenkívül Csócsán Jenő rendőrkapitány és Schön Jeremiás detektív ma délben *Antwerpenbe* utaztak. A rendőrség azonban arra az eshetőségre is gondolt, hogy a menekülők esetleg irányt változtatnak és ezért két detektív ugyancsak ma délben *Zürichbe* utazott.

Kriviczki barátója.

Amióta Kriviczki Ábrahámot a főkapitányságon tartják őrizet alatt, a detektívek állandóan figyelik a Dagály-utca 7-ik számú házat, ahol az az orosz lakott. Tegnap este nyolc óra tájban a házban egy orosz nő jelent meg a házmeztérnél és Kriviczky után kérdezősködött. A detektívek nyomban a leány felé siettek, de a szemfüles hajadon a detektívek láttára futásnak eredt és hamarosan kerekelt oldott.

A detektívek egész éjszaka lázasan kutatták az ismeretlen nőt, akiről megállapították, hogy oroszországi szüléstű és kedvese Kriviczkinak. Reggelre sikerült a leányt előkeríteni és bevitték a főkapitányságra. Itt kihallgatták, de kétségtelenül megállapították, hogy Orlov és társai ügyéhez egyáltalán nincsen semmi köze. A detektívek elől csak azért futott el, mert megjedte, hogy a rendőrségen esetleg mint oroszországi illetőségűt kitoloncolják. Kihallgatása után szabadon eresztették, de megfigyeltetik.

Legujabb.

A Fiumei Népbank igazgatósága ma délben tartott ülésén elhatározta, hogy 1000 korona jutalmat tűz ki a megszökött rablógyilkosok kézrekerítője jutalmazására, Ratkovics János rendőrnek pedig 100 korona jutalmat utalványoz ki.

A fiumei bankok és pénzügyeték és iparvállalatok 32 hatalmas kosszorut küldötték az agyonlőtt Milos József igazgató ravatalára.

A letartóztatott Kisinevszki ma éjjel kérte a rendőrséget, hogy adják oda neki az Oroszországból kitiltott Mirbeau regényeit. Mikor megkérdezték, hogy miért akarja ezeket olvasni, azt felelte, hogy meg akar győződni róla, miért tiltották ki Oroszországból ezeket a könyveket. Kérelmét teljesítették. Egy Capudi nevű papírkereskedő a hősléki Ratkovics rendőr fényképét sokszorosította és áruba bocsájtotta. Mintegy fél óra alatt 100 darabot adott el belőle s az ebből befolyt 50 koronát Ratkovicsnak adományozta.

Az EGYETÉRTÉS

Szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

TÁVIRATOK.

Bolivia új elnöke.

La Paz, augusztus 13. Ismael Montes dr. helyére, akinek 4 éves mandátuma lejárt, Eliodoro Villazon dr. első alelnököt választották meg Bolivia elnökévé.

Izvolzski lemondása.

Pétervár, augusztus 13. (Saját tudósítónktól.) A Veeserni Golos hiteles forrásból jelenti, hogy Izvolzski a cárnak és az olasz királynak találkozására után szeptemberben le fog mondani és Londoni nagykövetet lesz gróf Benckendorf helyett, aki Berlinbe megy. Tényleg Izvolzski mondta is néhány nagykövetnek, hogy ősszel megváltik állásától. Utóda minden valószínűség szerint Sasanow lesz.

Közgazdasági táviratok.

Kömet kereskedelmi hírek.

Berlin, augusztus 13. (Saját tudósítónktól.) A Harkort-féle bánya és vegyészeti gyár részvénytársaság osztaléka lényegesen alacsonyabb lesz a tavalyinál. A vállalat a múlt évben 10% osztalékot fizetett. — A rézbádóg-gyárak központi szövetsége az árakat 3 márkával 257 márkára emelte.

Gyémántmezők.

Berlin, augusztus 13. (Saját tudósítónktól.) Az a jelentés, hogy a szakértők a South African Territories Company gyémántmezőin eredmény nélkül kutattak, ezekben az értékekben nagy kínálatot idézett elő. E részvények tegnap 34 shillinggel zárultak, ma 34-6 shillingen nyitnak meg, aztán 31-re hanyatlottak.

Amerikai tőzsdék zárlatai.

New-York.

	aug. 13.	aug. 12.	aug. 11.
Buza	111 ¹ / ₄	116 ³ / ₄	111 ¹ / ₄
locobuza	—	—	—
juliusra	—	—	—
szeptemberre	107 ¹ / ₄	106 ¹ / ₄	106 ³ / ₄
decemberre	104 ¹ / ₄	103 ¹ / ₄	103 ³ / ₄
májusra	—	—	—
Tengeri	—	—	—
juliusra	—	—	—
szeptemberre	73 ¹ / ₄	72 ³ / ₄	72 ³ / ₄
decemberre	64 ¹ / ₂	64 ¹ / ₂	64 ³ / ₄

Chicago.

Buza	95 ³ / ₄	97 ³ / ₄	93 ³ / ₄
szeptemberre	95 ³ / ₄	94 ³ / ₄	95 ³ / ₄
decemberre	65	64 ³ / ₄	64 ³ / ₄
Tengeri szeptemberre	65	64 ³ / ₄	64 ³ / ₄

Newyork aug. 13. Gyapot Newyorkban helyben 12.80 (12.80 tegnap), gyapot szept. 12.17 (12.29), gyapot novemberre 12.12 (12.25), gyapot Neworleansban helyben 12³/₄ (12³/₄), petroleum Stand white Newyorkban 8.25 (8.25), petroleum Stand white Filadelfiában 8.20 (8.20), petroleum Refined in Cases 10.65 (10.65), petroleum Credit Places at Oil City 1.58 (1.58), zsir Western steam 11.90 (11.85). Zsir Rohe és Brothers 12.— (12.—).

Chicago, aug. 13. (Zárlat.) Zsir szept.-re 11.40 (tegnap 11.32), zsir októberre 11.85 (11.25), szalonna short clear 11.56 (11.56), sertésus szept.-re 20.50 (20.45).

UJDONSÁGOK.

NAPIBEND. Napár. Szombat, augusztus 14. — Róm. kat.: és Prot.: Özséb. — Görög-orosz: aug. 1. Makk. — Zsidó: Ab 27. — A nap két reggel 4 óra 54 perczkor, nyugszik este 7 óra 14 perczkor. — A hold két éjjel 2 óra 45 perczkor, nyugszik délután 6 óra 54 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — A Magyar Színház megnyitása este fél 8 órakor. — A Nőtisztviselők Országos Egyesületének hajókirándulása. — Lovasverseny délután 3 órakor. — A „Magyarok bejövetele“. Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon kiállítása. Nyitva 9—6 óráig. Belépő-díj 1 korona. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Allandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva egész nap. Belépő-díj nincs. — Az Uránia Kiállítása (Kigyó-tér.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum ásványtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. este 3—6-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Széchényi Múzeum 10—12-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Ráth György Múzeum 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4 óráig.

Nyitvalevő könyvtárak: Az Akadémia könyvtára

3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig. — A Pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 3—6-ig.

Kavics a sinen.

A multkoriban belekódorogtam az éjszaka s valahol messze kint egy vasuti bakterház közelében vonatdübörgésre eszméltem fel. Riasztó, félelmes száguldással közeledett a két vörös szem s amikor a véres tekintetű vasszörnyeteg mellettem elvágatott, a szivemben zsiibasztó szorongás támadt. Igézet fogott el az idélen erő, a szilaj nagyság és a föltartóztatlan vad, vak, az öntudatlan rohanás láttára. A gép gigászi poézise megigézett és az igézet multán akaratlanul tört fel belőlem egy sóhajással az elragadtatás:

— Hogy vágjat... hogy rohan bele az éjszakába!

És a halkán ejtett öntudatlan szavakra, a hátam megett érdesen, darabosan szólalt meg egy hang:

— Hát bizony tekintetes ur, ez szalad egy kicsit... Mer' express!... De az isten ne adja, hogy egyszer ennek valami kavics akadjon a talpai alá, amit nem tud a sinről leugratni, mer' olyan világlomlást nem kívánok látni...

A bakter volt a töltés alján a lebecsült sorompónál; és szavaira egyszerre megmarkolt jéghideg kezével a rémület. A halál és az élet száguldott el mellettem egy pillanatban s a gyöngye széiroham, amelyet a rohanó vasóriás az arcomba vert, talán a kettő egymásba lihegő forró lehellete volt.

Megdermedtem a gondolatra, pedig már biztos volt, hogy az a bizonyos kavics nincsen a sinembe szorulva.

De ha ott lett volna! Hogy röpke volt volna a fekete angyal diadalmasan, vijjogva, sikongva a nyomorult kavicson felbukó emberi gögromjai fölött. Oh, micsoda hitványság mégis az a nagyszerűnek hazudott élet! Micsoda hipokrizis!

Ott lent a töltés alján, ahogy utána bámultam annak a bőmbőlve száguldó vaskoporsónak, egyszerre világos lett számomra a sötét éjszaka és a pillanatnyi villanásban láttam száz és százezernyi sinpárt, amelyen mindeniken az élet rohant. Az élet; száz és százezernyi formaváltozásában. És mindenikre csak egy nevelésesen hitvány kavicsdarab kellett, hogy a rohanást egy kacagatóg vagy szörnyű zuhanás fölborítsa. Hogy kizökkenjenek és fölbukjanak a nagyszerű hipokrizisek...

Aztán sötét lett körülöttem újra és a hátam mögött döngve csapódott be a sarkán a vasuti bakterház kisajtaja. A bakter aludni ment. Bizonyosan az utolsó vonatja volt.

Baktatva indultam hazafelé és tépődve tartott karjaiban az éjszaka.

Hogy is van csak... Hogy ne volna semmi nagy ami az életé, ami az emberé?... Jó. Az aczélszörnyeteg lehet otromba kiszámíthatatlan véletlen, amely egész hazudott büszkeségével, óriás voltával egy hitvány kavicson fölborulhat... Az idők gigászait is szerencsés sarlatánokká degradálhatja az idők tagadása. Esmék, elvek, tények devalválódhatnak hitványságokká, de egy valami... maga az ember, az ember haladása csaknem hipokrizis...? Vagy mindegy az, hogy tüzes-vassal, hüvelykszorítóval, ordálival szolgálja-e erkölcsi rendjét, amelyet az őserdőkől hozott ki magával a napfényes síkságra, vagy pedig cottage-rendszerű javító intézetekkel? Ez az ut, ami itt a kettő között van, ez talán csak reális valóság és nem hazudott hipokrizis?

A megtorlástól a megjavításig!...

Ez csak nagy ut? Nem?

Szemet-szemért helyett megbocsátás!...

És megmozdult bennem az erendő gög.

En vagyok!... Én. A homos apiens...

És a következő utca torkolatánál a sarki koldus előmbe tolja az utca krajczáros szenczációját és nyomorék, nyavalyás testvérem a gögben, nyöszörögve figyelmeztet:

— A fumei bankrablókát elfogták...!

És a kavics... a kavics, amelyen kizökken a hipokrizis gyorsvonata, a sinre pat-

tan...!

Az egész világ rendőrsége megmozdult, hajszához látott, hogy négy bűnös embert a megjavítás hurkába bekerítsen. És bekeríti, mert azoknak javulniok kell... Tíz évig Illaván vagy az akasztósarágon... (—vay).

— Az „Egyetértés Vasarnapja“, lapunk holnapi számának képes melléklete a rendesenél is jóval gazdagabb tartalommal jelenik meg. Művészetünk egyik kimagasló alakja

Siposs Antal, a kitünő zeneszerző és zongoraművész 50 éves jubileuma alkalmából, az örökifju ünnepe jól sikerült arcképét közöljük

Pap Zoltán lapunk főszerkesztőjének „Siposs Antal jubileumához“ című nagyhatású versének kíséretében. Az arcképeink között nagyon érdekesek a

dr. Govrik Kelemen a mechtaristarend bécsi új főpátiának tiszteletet gerjesztő vonásai és

Fekete László a mezőkövesdieknek e hó 12-én egyhangulag megválasztott orsz. képviselőjének markáns feje. Nagy körben fog érdeklődést kelteni a

székesfehérvári ciszterciarend főgimnáziumában 30 év előtt érettségizett volt tanítványok és mostani hozzátartozók csoportképe, mely találkozásuk napján készült.

A nevezetesebb külföldi események e héten is helyet találtak mellékletünkön.

A cherbourgi találkozóval két pompás felvétel is foglalkozik. Az egyik

a csári pár megérkezése, a másik pedig a csár és Fallières elnök a „Galilee“ cirkáló fedélzetén nézik a francia flotta díszszemléjét

Egy spanyol hős temetése meghatóan tárja elénk a háboru egyik drámai jelenetét.

A német császárt északi útján abban a pillanatban örökíti meg képünk, amidőn Haakon királyival találkozik. Hogy mekkora szenzációt keltett

a „Zeppelin II.“ léghajó Kölnbe érkezése, mutatja az a nagy kép, mely a háztetőkre se reglett kölnieket ábrázolja, amint a léghajót lesik. De mindmegannyi képeink között a legaktuálisabbak azok, amelyek

a fiumei bankrablásra vonatkoznak. Ott van mindenek előtt

a fiumei Népbank Dante-utcai épülete, valamint a három orosz rabló arcképe:

Spektor Ábrahámé, aki az ajtót beszö-

gezte.

Orloff Péteré, aki Milos bankigazgatót lelőtte és a

Kisenevszky Salamoné, hősies kézrekerítőjével

Ratkovits János fiumei rendőrrel együtt. A szellemi rész, a már említetteken kívül,

Zalár József „Heves“ és

Nógrádi Pap Dezső „Amerikába“ című verseit, továbbá — a többek közt —

Szigeti József „Bühnödés“ és

Lars Vumos „Kialvó fény“ című érdekes elbeszélését tartalmazza.

A „Tarka mozaik“ a rendes változatos tartalommal zárja le a közlemények nagy tömegét.

— Személyi hír. Károly István főherceg ma reggel Saybuschba utazott.

— Molnár államtitkár tanulmányutja. Molnár Viktor vallás- és közoktatásügyi államtitkár több hétre terjedő szabadságát arra használta fel, hogy Hollandia kulturális és gazdasági viszonyait tanulmány tárgyává tegye. E célból felkereste Hollandia nagyobb városait, többek között Amsterdamot, Hagat, Delfet, Dordrechtet és Rotterdamot. Az államtitkár mind e városokban a közművelődési intézményeket s gazdasági berendezéseket, különös tekintettel a népművelődés emelésére, meg-

szemlélte és tanulmányozta. A többi hollandiai várost az államtitkár további útján fogja a fentebbi célzattal meglátogatni.

— Nász a Yildüzben. Konstantinápolyból meg-

erősítik azt a hírt, hogy Hakki bég bécsi és Fethi bég párisi török katonai attasé legközelebb feleségül veszi Mahemed szultán egy-egy leányát

Fethi bég már Konstantinápolyban van és Hakki bég is legközelebb odaérkezik.

— **A király orgonájának bemutatása.** Rendkívül nagyszámu közönség jelenlétében mutatták be ma este a koronázó Mátyás-templomban a király új orgonáját, melyet negyvenéves koronázási jubileuma alkalmával ajándékozott a templomnak. A zárt jellegű ünnepség kezdetét este hat órára tüzték ki, de már jóval az előtt zsufolásig megtelt a templom. Pár perczzel hat óra után áhítatos csöndben megszólalt az új orgona. A Praeludium után ifj. Odry Lehel magyar egyházi énekeket adott elő, köztük az „Oh Mária hazánk reménye” című gyönyörű énekét, majd pedig Hubay és Vavrincz néhány dalát. A magasztos énekek után az orgona fuvolaszalmáinak bemutatására került a sor, melyet Saar Ave Máriájának (L. Brunner Irén énekelte) előadása után az orgona vonós regisztereinek bemutatása követt, L. Brunner Irén az echo szerkezet alkalmazása mellett elénekelte még Saint Saens Ave Máriáját. A gyönyörű ünnepséget Vavrincz Mór „Os justi” és „Deus firmavit”-ja fejezte be, melyet Odry Lehel és L. Brunner Irén adtak elő. A tiszta hangú és gyönyörű összhangu orgonát Rieger Ottó készítette. Az új orgonát Nagy Boldogasszony ünnepén, vasárnap 10 órakor a nagy mise előtt dr. Kohl Medárd fogja dr. Vaszary Kolos biboros hercegprimás képviselésében felszentelni.

— **A budapesti amerikai konzul távozása.** Welden Austin Welwood, a budapesti amerikai főkonzulátus viczekonzula az Egyesült-Államok kormányától kapott távirata következtében Budapestről eltávozott és rendelkezésének megfelelően Washingtonba utazott. Helye egyelőre betöltetlen marad.

— **Az exszultánt nem operálták meg.** Berlinen át Konstantinápolyból érkezett táviratok megczáfólják a hírt, hogy Abdul Hamid exszultánt megoperálták. Abdul Hamid az utóbbi napokban rosszul érezte magát. Rosszullétét a nyakán keletkezett kelés okozta. Amikor az orvosok meg akarták vizsgálni, az exszultán kezdetben nem akarta őket magához bocsátani. Utóbb mégis megvizsgáltatta magát és az orvosok csakhamar megállapították, hogy az operáció fölösleges, mert a kelés magától fölfakadt.

— **Cuvaj bánhelyettes Lipiken.** Cuvaj horvát bánhelyettes vasárnap Lipikre érkezik, hogy pozsonymegyei kúrta alkalmából az itteni közigazgatást ellenőrizze és fardalmait kipihenje. A bánhelyettes ünnepélyes fogadtatását Demjén furdőigazgató, Cavlek polgármester és Musita furdőszolgabíró készítik elő.

— **Györgye játszik.** A Zvonó jelentése szerint Karagyorgyevics Pál herceg házában robbanást idézett elő az, hogy György herceg egy kis ágyut próbált ki, amelylyel ugyanaz este egy belgrádi gazdag polgár szőlőjében, akinél vascsolán volt, czéllövési gyakorlatokat tartott. A Zvonó című lap felszólítja a hatóságokat, hogy a legnagyobb szigorúsággal járjanak el György herceg ellen, aki féktelen viselkedésével olyan sűrűn veszélyezteti a szerb állampolgárok életét, hacsak nem akarják, hogy a polgárok önmaguk védjék meg magukat.

— **Az új műegyetem.** Néhány hét múlva, legkésőbb október elejéig befejeződik az a lázas munka, amelyet a Lágymányoson épülő új műegyetem külsején és belsején mostanában észlelni lehet. A Múzeum-köruton lévő régi műegyetem épületéből ugyszólván már egészen kiköltözködtek a laboratóriumok s egyelőre csak a központi iroda maradt a helyén, miután az új műegyetemnek az a része, ahol az irodát helyezik majd el, még nem készült el egészen. Az új műegyetem hatalmas területen fekszik s monumentális arányainál fogva egyike a főváros legszebb középületeinek. Noha október elején az összes lényeges munkálatokat be kell fejezni, tulajdonképen évek telnek el majd, amíg az új műegyetem teljesen készen lesz. Az új műegyetem ünnepélyes felavatása október 16-án lesz, míg a zárókövetelési ünnepélyt amelyre a József-műegyetem a királyt is meghívta, később lesz, október végén, vagy november első hetében. A műegyetemi hallgatók az idén már természetesen az új épületbe áthúrczolkodó irodában jelentkeznek s ugyancsak ott keresik fel a kveszturái ellenőrzést.

— **Apponyi az elrománosítás ellen.** A „Lupta” mai száma ma szószerint közli Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszternek a nagyváradi gör. kath. román püspökhöz intézett átiratát, melyben a miniszter értesíti a püspököt, hogy több szalmármegyei román tanító ellen fegyelmi vizsgálatot indított, mert az új iskolai törvény intézkedéseit megsértve a magyar tanulók elrománosítására tettek kísérletet. A miniszter ezután azt mondja, hogy szükségesnek találja ez alkalommal figyelmeztetni a püspököt, hogy az 1907. évi iskolai törvény, valamint az 1868-iki nemzetiségi törvény értelmében a felekezeti iskolákban a tanulók vagy anyanyelvüket vagy pedig az állam nyelvét választathatják előadási nyelvvül, amiből azután következik, hogy ki van zárva az eshetőség, hdy magyar anyanyelvű tanulók ne magyar nyelven taníttassanak. Ennek következtében a fegyelmi vizsgálat alá vont tanítók által követett az az eljárás, hogy a magyar tanulókat arra kényszerítették, hogy más nyelvet is tanuljanak, vagy hogy egyes tárgyakat, mint a hittant, idegen nyelven tanulják, beleütköznek az 1907. évi iskolai törvény 22. szakaszának első bekezdésébe.

— **Szent István napja a Nemzeti Múzeumban.** A Nemzeti Múzeum igazgatósága, mint minden évben, ugy az idén is alkalmat akar adni a Szent István nap alkalmából tömegesen felránduló vidékieknek, hogy a múzeum érdekes gyűjteményeit megtekinthessék. Miután azonban a tulajdonképpeni idegenjárás a Szent István-nap előtt és után való napokon nyilatkozik meg a legerősebben, valamint abból az okból, hogy augusztus 20-án a nagy körmenet látnivalói kötik le a felrándulók figyelmét és idejét, a múzeum igazgatósága ezeken a napokon is módot nyújt az összes gyűjtemények megtekinthetésére. Ilyenformán augusztus hó 19-, 20- és 21-ik napján, valamint 22-én, vasárnapon a Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva lesznek a nagyközönségnek délelőt 9 órától déli 12 óráig. Ugyanez a rendelkezés áll a Nemzeti Múzeum néprajzi osztályára, a Városligetben elhelyezett Néprajzi Múzeumra is. A Múzeum udvarán a tatarozási munkálatok még folynak és így a Szent István-napi ünnepeken is a főbejáraton át juthatnak majd a látogatók a gyűjteményekbe.

— **A kecskeméti dalosünnep.** Minden második esztendőben az országnak más-más városa várja falai közé a dalegyletek országos szövetségét. A gyönyörűen fejlődő, gazdag alföldi város, Kecskemét áldozatkészségével és rajongó lelkesedésével az idén talán tultesz valamennyin. A magyar dal ünnepét hazafias ünnepnek tekinti Kecskemét. A kecskeméti dalegylet meleg szeretettel várja a testvéregyleteket, pedig volna némi oka boszus duzzogással gondolni vissza a két évvel ezelőt lefolyt egri versenynapokra. A sétatérén hatalmas arénát állított fel a város a versenyzők befogadására. Hossza 70 méter, szélessége 30 méter. Ebben a szellős, fakolosszusbán kel szárnyra a magyar dal kétezer ihletett ajkon. És ezer meg ezer más emberben dobban meg a szív, emelkedik fel a lélek, mert tisztább, nemesebb ünnep nincsen a dal ünnepénél. Komoly munka végeztével árkádai vig napokat is szerez Kecskemét kedves vendégeinek. Azonkívül, hogy minden egyes polgár tejbe-vajba furdőszti a maga vendégét, a város is gavallozatosan végi házigazdái tisztét. Egyetlen közbédre a törvényhatóság 6000 koronát szavazott meg, daczára, hogy a dalverseny költségei különben is több mint 40.000 koronával terhelik a községi pénztárt. A hölgyek öröme az ünnepségek záradékául fényes tánczvizgalom lesz. Erre az alkalomra pazar kivitelű tánczrendeket készített a város. Selyemtokban foglalt miriattir hangjegyzet ez. Zseny Józsefnek, az országos dalárszövetség elnökének alkalmi csárdásával.

Nemzetgazdasági szempontból is hatalmas jelentőségű a kecskeméti dalünnep. Az ország minden részéből összegyűlt lelkes férfiak álmétkodva látják, tapasztalják az egykori „paraszt”-városnak modern, kereskedő-várossá való átalakulását. Saját szemükkel győződhetnek meg, hogy Kecskemét ma már a világ első gyümölcs piacza. A hajdani homokbuczkák helyén gazdag szőlőkék sorakoznak és pirosló éreit gyümölcsök köszöntenek. A magyar ész és a felébredt magyar szorgalom csodákat művelt. Bebizonyította, hogy a magyar nem csak politikus lehet, hanem realis azda és számító kereskedő is. Az utóbbiról tanuskodnak a vasúti állomáson megforduló külföldi teherkocsik száza.

— **Az aradi Kossuth-szobor.** Ma vette át a szobor-bizottság a felállítandó Kossuth-szobor főalakját, mely tegnap este érkezett meg Aradra. A szobrot most helyezik el a talapzaton. A szobor leleplezése nagy ünnepségek keretében még az ősz folyamán végbemegy.

— **Tanügyi áthelyezések, kinevezések.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter Jánosdeák László nagyszénási és Petricz Mihály kosztolnai állami elemi iskolai tanítókat a tótkomlói állami elemi iskolához helyezte át és Micsinay Margit tótkomlói társulati, Brozik Erzsébet acsai ág. ev. és Petricz Mihályné Joób Margit kosztolnai ág. ev. elemi iskolai tanítókat ugyanezen állami elemi iskolához, Csepregi Gyula okleveles tanítót meg a kosztolnai állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónökké nevezte ki. A vallás-és közoktatásügyi miniszter Fischer Gyula érdi állami elemi iskolai tanítót a veszprémmegyei tanfelügyelőséghez szolgálattételre rendelte.

— **A berlini nemzetközi fogorvoskongresszus.** A berlini nemzetközi fogorvosi kongresszus, tekintettel a budapesti orvosi kongresszusra üléseit augusztus hó 22—27-ig tartja. A magyar nemzeti komité élén dr. Landgraf Lörinez, dr. Körmöczy Zoltán és dr. Bauer Samu állanak. A kongresszuson képviselteti magát a Stomatologusok Országos Egyesülete is dr. Hattyasi Lajos egyetemi tanárral, a Magyar Fogorvosok Országos Egyesületét dr. Rothmann Ármín egyetemi tanár fogja képviselni. A kongresszus befejeztével annak tagjai a német fogorvosokkal együtt eljönnek a budapesti orvoskongresszusra. A kongresszus esetében fogja ünnepelni a Zentralverein Deutscher Zahnärzte fennállásának 50 éves jubileumát.

— **Az újságok interurbán telefondija.** Szegedről jelentik: A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége azzal a kéréssel fordult Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterhez, hogy az újságok telefondijait a nappali interurban forgalomban is szállítsa le. A miniszter helyett Sztéryny József államtitkár ezt felelte:

A V. H. O. Sz.-nek. Hozzám intézett beadványára értesitem a szövetséget, hogy a távolsági távbeszélő tarifa revíziója munkában van. E munkálatokkal kapcsolatban tanulmány tárgya az a kérdés is, hogy nem lehetne-e az interurban távbeszélő használatát a napnak bizonyos óráiban, amikor a távbeszélő kevésbbé van igénybevéve, a rendesnél mérsékeltbb díjért bocsájtani a közönség rendelkezésére. Minthogy azonban ezt a kérdést a folyamatban levő tárgyalás keretében az egész országra nézve egyöntelű alapon kell megoldani, a szövetségnek azt a kérését, hogy a hirlapok szerkesztőségei az egymás között lebonyolítandó beszélgetések czéljaira a távbeszélőt az éjjeli órákon kívül nappal is kedvezményes díjért használhassák, a jelen körülmények között, amikor az erre vonatkozó tanulmányok még befejezve nincsenek, nem teljesíthetem.

— **Nárajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műórás ékszertelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Bankrablás Berlinben.** Berlinben Silbermann bankár Friedrichstrassei üzletébe két férfi lépett be azzal, hogy német pénzért külföldi pénzt akarnak váltani. Mikor a bankár közelükbe ért, egyikük valami tompa tárggyal, valószínűleg nehéz kulccsal fejbeütötte. Silbermann bottal védekezett és segítségért kiáltott, mire a támadók elmenekültek, anélkül, hogy valamit elvittek volna. Silbermann sebesülése elég súlyos.

— **Nyári mulatság.** A postatakarékpénztári tisztviselők csekkellenőrzési osztálya folyó hó 14-én, szombaton este, az Erzsébet királynő sósfurdő összes helyiségeiben szépségversenyyel, világpostával és tekeversenyyel egybekötött nagy nyári táncmulatságot rendez. A táncvizgalmat kedvezőtlen idő esetében is meg fogják tartani. Beléptijegyek a rendezőbizottság tagjainál valamint este a pénztárnál válthatók. A rendezőbizottság éjjeli közlekedésről gondoskodott. Tekintve azt a fardhatatlan buzgalmat, amelyet a postások a mulatság érdekében több hét óta kifejtettek, a mulatság sikere biztosítottnak tekinthető.

— **A Brassói vasutasok zászlószentelési ünnepe.** A magyar királyi államvasutak brassói műhelyének személyzete augusztus 20-án zászlószentelési ünnepélyt rendez. Az ünnepély védnökségét Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, *Szterényi József* államtitkár, *Ludvigh Gyula* nyug. államtitkár, *Novelly Imre* udv. tanácsos, máv. igazgató, *Mikes Zsigmond* gróf Brassó-megye főispánja, *Batthyány Tivadar* gróf, *Zakariás János*, *Copony Traugott* orsz. képviselők, *Jekelius Ágoston* alispán, *Hiemesch Ferenc* polgármester, *Török Sándor* és *Farnos László* műhelyfőnökök vállalták el. Zászlóanya *Farnos Lászlóné*. A zászlót a római katolikus és református templomokban fogják megszentelni, utána a nyári szinkörben szegbevérsi ünnepély lesz.

— **A gépkocsi.** Londonból jelentik: Tegnap reggel *Tilshead* mellett egy automobil belerohan egy katonacsapatba, amely a gyakorló-térről tért vissza a kaszányába. Az automobil két katonát halálra gázolt, kettőt veszedelmesen és ötöt könnyen megsebesített.

— **Megölte feleségét.** Marmorosszigeten *Schweitzer János* 55 éves földesgazdát felesége 30.000 korona vagyonából teljesen kiforgatta. Az elkésredett ember egészen az ivásnak adta magát. Ma reggel megvárta feleségét a lakásban és amikor az asszony hazajött, szívenlőtte. A merénylőt letartóztatták.

— **Egész Budapest csodájára jár az Amerikai Parkban** vendégszereplő világhírű hangszerimittatórnak, *Fred Marionnak*, akinek szerződését *Friedmann* igazgató a közönség óriási érdeklődésére való tekintettel, augusztus 31-ig meghosszabbította. Augusztus 15-től kezdve teljesen új programmal lép föl *Fred Marion*, új hangszereket utánoz az ő utólérhetetlen művészetével, amelynek élvezésére minden este zsufolásig megtölti a közönség a nagy varieté színházat. Az új augusztusi műsor minden egyes száma világhírű varieté-attrakció. Szombaton és vasárnap nagy souvenir-ünnepe lesz az Amerikai Parkban és vasárnap délután fényes gyermekünnepe keretében nagy gyermekelődást rendez az igazgatóság a varieté-színházban.

— **Purlangos lopás.** Bota János nagykomlói lakos körülbelül két heti munkával éjjelenként dolgozva, átásta *Laub Mihály* kereskedő üzletének a falát s onnan 1600 korona készpénzt és számos értéktárgyat vitt el. A lopott dolgokat *Stojanovics József* nevű gazdája istállójában ásta el. A csendőrség kinyomozta a tolvajt s letartóztatta. Bota beismerte tettét.

— **Halál a lakodalmon.** Tegnap vezette *Lipcsében* oltárhoz *Gerster* Henrik nevű földbirtokos a menyasszonyát, egy előkelő lipcei gyáros leányát. Az esküvő szertartása után, amelyen igen sok tekintélyes ember jelent meg, a fiatal párt igen melegen üdvözölték. Amikor a vőlegény édesanyja megcsókolta fiát, abban a perczben az ujdonsült férj szívéhez kapott és összeesett. Elészgették, de hiába, nem adott életjelet s az orvos nem segíthetett rajta, a fiatal ember halott volt.

— **A Póvárosi Orfenn megnyitó előadása** szombaton, augusztus 14-én esti 8 órakor lesz. Ugyanekkor nyílnak meg az összes többi helyiségek is, melyeket az igazgatóság a nyári folyamán alatt fényesen renováltatott. A megnyitó műsor minden részében szenzációs lesz.

— **Egy motoros vonat lángokban.** Az arad-csanádi vasutak 23-as számú motoros személyszállító vonata tegnap este *Ujszentanna* állomásnál benzincsőrepedés következtében kigyuladt. Egy pillanat alatt az egész vonat lángba borult. Az utasok szerencsére még idejében kimenekültek az égő vonatból, a podgyász azonban jórészt elégett.

— **A nyári czápa Raguzában.** A raguzai tengeri fürdőben megjelent az első emberevő czápa. Megjelenése nagy rémületet keltett a fürdőző közönség soraiban. A fürdőigazgatóság falragaszokon figyelmeztette a közönséget a veszedelemre és megtiltotta a mélyebbre való beuszást. A meleg hihetetlenül nagy, 40–47 fok Celsius, de felemelkedett 53 fok Celsiusra is.

— **Tűzhalál.** *Wagner* Edéné szászvárosi vendéglőjébe beállított egy oláh paraszt, s kérte *Wagner* német, hogy a korsóján levő kis nyílást, melyen át a szesz mind kifolyik, tűntesse el. *Wagner* né pecsétviaszszal akarta a nyílást elzárni, a korsó fölrobbant s az égő szesz mindkettőjük ruháját lángba borította. A kiltozásra többen segítségükre siettek, de már későn, oly erős égési sebeket szenvedtek, hogy néhány órai kínlódás után mind a ketten meghaltak.

— **Borzalmak egy gyermekóv-intézetben.** A München város középpontjában levő és apácák által vezetett gyermekóv-intézet ellen az a súlyos vád merült föl, hogy az intézetben az apácák a gondjukra bízott gyermekeket rendszeresen eltették láb alól. A legutóbbi időben két hét alatt tizenegy gyermek halt meg, ami végre a hatóságok, a rendőrség és az ügyészség figyelmét az intézetre irányította. Az intézetben borzalmas állapotokat derített ki a vizsgálat. Az intézet az egészségügyi követelményeknek egyáltalán nem felel meg. Amikor nemrég a gyermekek közül többen kanyaróban megbetegedtek, nem tettek semmit a betegség terjedésének a megakadályozására. Azt is beszélik, hogy az apácák mákbogyót adtak a gyermekeknek altatószerül. Az ügyészség elrendelte több gyermek holttestének exhumálását.

— **Merénylet egy bankár ellen.** Berlinből jelentik, hogy *Silbermann* bankár *Friedrichstrasse* i üzletébe két férfi lépett be azzal, hogy német pénzt külföldi pénzt akarnak váltani. Mikor a bankár közelebb ért, egyikük tompa tárgygal, valószínűleg nehéz kulccsal fejbeütötte. *Silbermann* bottal védekezett és segítségért kiáltott, mire a támadók elmenekültek, anélkül, hogy valamit elvittek volna. *Silbermann* sebesülése súlyos.

— **Halálozás.** *Illobai dr. Rupp* János, a pápai rend lovagja, ügyvéd, életének 43-ik évében meghalt.

— **Egy anya rémtette.** Aradon történt az alább elmondandó borzalmas dolog. Tegnap reggel *Karácsonyi* Miksa szabó feleségét, tizennégy éves *Margit* és tizenkét éves *Ilona* leányát virág-utcai lakásukon halva találták. A lakásba hatoló férj erőszéngáz-szag töltötte meg, s csakugyan, amint az ablakokat fölnyitotta, észrevette, hogy a kályha csöve szét van szedve. Azon át áradt szét a szobában a mérges gáz s ölte meg családját. A nyomasztó megállapította, hogy az asszony hisztérikus rohamában ölte meg önmagát és két gyermekét. *Karácsonyiné* tegnap este husz koronát adott férjének, hogy menjen el a vendéglőbe és szórakozzék; ő nem mehet vele, mert nagyon fáradt és pihenni akar. A férj nem nagyon unszoltatta magát a mulatásra, hanem elment és oly jól érezte magát, hogy reggelig elmaradt. Mikor reggel zörgetett az ajtón, nem jött válasz. Először csak unta a várást, de aztán rosszat sejtett és betörtette az ajtót. A látvány, amely eléje tárult, megrázó volt: felesége is, két lánya is holtan feküdt ágyában. Az asszony rémes cselekedetének az volt az oka, hogy egy tanító néhány hónappal ezelőtt megverte *Karácsonyiné* egyik leányát; ebből botrány lett, s a hisztérikus asszony azt hitte, hogy a botrány miatt őt is megbüntetik.

— **Örült az erdőben.** A kudzsi erdőben — így jelenti ezt egy *Déváról* érkezett távirat — több pásztor félelmet gerjesztő emberrel találkozott, akinek elvadult külseje volt. A pásztorok többször látták az erdőben. Néha ki is jött onnan és elvitte a pásztorok életét, ha nem vigyáztak. A minap fölkeresésére az erdőbe mentek és sikerült is elfogni. Kitérte, hogy az illető *Valut* Antal, a kudzsi vasgyár gépkezelő munkása, a ki hat évvel ezelőtt az erdőbe ment gombát szedni és azóta nyoma veszett. Amikor most meglátták, ruhája teljesen lerongyolódott, haja, szakálla, körmei megnöttek, beszélni nem tudott. Valószínű, hogy akkor megőrült. Amikor a pásztorok *Kudzsi* felé mentek, a beteg ember egy őrzetlen pillanatban megszökött.

— **A koleraméreg.** *Dr. Emmerich* Rudolf a higiénia és a bakteriologia tanára Münchenben, *Pettenkofer* egyik legkiválóbb tanítványa, július 24-ike óta a kolera tanulmányozása végett Pétervárott tartózkodik. *Emmerich* tanár a *Botkin*-barakkórházban végzett tanulmányai közben fontos felfedezést tett: sikerült a koleramegbetegedés első stádiumában kihányt folyadékban az elfogyasztott táplálékból a koleravibriók által képzett *koleraméreg* kémiai uton felfedeznie. *Emmerich* tanár a méregről a következőket mondta egy hírlapírónak: A méreg nitróból (salétromsavas só) áll, mely a táplálék salétromból a koleravibriók redukciója által képződik. Ezek azonban egyúttal szénhidrát-tartalmú táplálékból (cukor stb.) tejsavat hoznak létre, amely a salétromsavat a salétromsavas sóból felszabadítja. Ez a szabad salétromsav mérge, amely elégetti a bél nyálkahártyáját és ezáltal az emésztésnél képződő mérgeknek szabad utat nyit a vérbe. A kolerabacillusokkal inficizált embernek tehát különösen a gyökérnövények (retek, répa, kalarábé, kel, ugorka, hagyma stb.) fogyasztása veszedelmes.

— **Megtámadott bankhivatalnok.** *Weisz* Sándor bankhivatalnokot az éjszaka a *Váci-köruton* megtámadták s véresre verték. A mentők *Lendvai-utca* 32. szám alatti lakására vitték. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a támadók *Kovács* Sándor 28 éves *Auer* munkás, *Kállay* Sándor 30 éves hivataloszoja, *Eisler* Adám 27 éves fodrászegés és *Kinlein* Miklós 27 éves fodrász voltak. Valamennyit bevitték a főkapitányságra, ahol az utcai támadók azzal védekeztek, hogy a *Deák-pinczében* összeszólkoztak a bankhivatalnokkal s mert az goromba volt, meglesték az utcán és boszúból megverték. A támadók ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **A gyorsfőző.** *Pozsonyban* *Kohn* Zsigmond divatárkereskedő czég tanonczai ma délben egy gyorsforralón enyvet főztek. Az egyik rakonczátlan tanoncz vigyázatlan spirítusz-töltése következtében a szesz hirtelen felrobbant és meggyújtotta *Ehrenfeld* Mórictz tanoncz és *Seiger* Dávid segéd ruháit, kik ennek következtében súlyos égési sebeket szenvedtek. Mindkettőt a kórházba szállították, hol a délután folyamán *Ehrenfeld* Mórictz tanoncz belehalt sebeibe. A vizsgálatot megindították.

× **Pülzadás, nehéz hallás** (ideges alapon) sokszor egész életen át végig kíséri a beteget, holott dr. *Hönig* Izsó *Villanygyógyító* intézetében egyszerű, fájdalomtalan és kényelmes gyógyeljárásokkal sikerül sok esetben bámulatos rövid idő alatt a bajt csillapítani, vagy teljesen meg is szüntetni, még olyan esetekben is, melyek évekig dacoltak minden orvosi kezeléssel.

× **Igyék naponta** ebéd előtt dr. *Hommel*-féle *Haematogént*. Étvágya fokozódik, idegrendszere erősödik és rögtön helyreáll közérzése. Kérjen azonban kifejezetten dr. *Hommel*-féle *Haematogént* és utasítson vizsza minden utánzatot.

× **Bob** hasajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

× **Fodor**-féle *vívóterem* a *Koronaherczeg-utca* 2. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

A tüdővész gyógyításáról.

Írta: **Borsai A. dr.** gyakorlóorvos.

Bár kétségtelen, hogy az orvostudomány-nak az utolsó évtizedekben szinte rohamos lépésekkel történt haladása, különösen pedig a bakteriologia fejlődése erősen hozzájárultak az általános közegészségügyi viszonyok javulásához, mégis a legfontosabb problémák egyike, az öldrőlő háboruknál is irtózatossabb emberpusztítást végző tuberkulózis gyógyításának nagy problémája még nem talált megoldásra. És noha mióta *Koch* Róbert 1882-ben a tuberkulózis bacillusát felfedezte, az e betegség ellen irányuló védekezés biztosabb alapokra lett fektetve és nagy társadalmi mozgalmak indultak meg minden országban ezen retlentes nyavalyának leküzdésére, mégis évről-évre sok száz- meg százezer ember halálát okozza a tuberkulózis. Kiapadhatatlan a gyász és végtelen a nyomor és szenvedés, amelylyel ezen megbetegedés az emberiséget sújtja.

Érthető tehát, hogy a tüdővész kérdése, bármennyit irtak is e tárgyról — aktuális marad és hogy a társadalom minden rétegének érdeklődésére számíthat minden olyan momentum, mely ezen veszedelmes kórság gyógyítása körül időnként felmerül. Hisz oly rengeteg nagy azoknak száma, kiknek boldogsága, üdvössége, léte, vagy nem léte függök e nagy kérdés megoldásához és így nem csoda, ha a közvélemény szinte mohósággal kapkod a tuberkulózis kérdését akár közelebből, akár távolabbról érintő újabb hírek után.

Ha most már tekintetbe vesszük, hogy évenként körülbelül három millió ember pusztul el többnyire munkaképes korban tüdő-tuberkulózis következtében, akkor elképzelhetjük, mily nagy volt az öröm és lelkesedés, midőn első ízben terjedt világgá a hír, hogy sikerült az életmentő panaceát feltalálni. Azonban ezen örömkeltő hír alaptalansága csakhamar kiderült és ezzel együtt veszendőbe ment sok száz meg százezer szenvedő embernek ama reménysége, hogy talán mégis csak sikerül a menekülés

a biztos halál torkából. Ugyanis a sokszor nagy lármával kikürtölt felfedezések itt-ott a siker látszatával bírtak, sajnos azonban nem tartott sokáig és bebizonyult, hogy az öröm és lelkesedés korai volt, mert a tuberkulózis a földi üdvösséget ígérő panacea dacára, csak épp úgy szedte áldozatait, mint annak előtte.

Ily értelmű csalódás többször ismétlődött és ez a magyarázata annak a spekticizmusnak, amelylyel a tüdővész gyógyításáról szóló minden újabb hír találkozik napjainkban. Különösen pedig érthető a tudományos köröknek kételkedése és jogosult szigorú álláspontja, melynél fogva azt a kívánságot hangoztatják, hogy a tuberkulózis terápiája terén nem lehet beérni egyes tüneteknek háttérbe szorításával, azaz látszólagos sikerekkel, mert itt eredmények a szó valódi értelmében még pedig tartós gyógyeredmények kellene. Csakis ilyenek esetében lehet a tuberkulózis gyógyításáról beszélni.

Nos, bármily hihetetlennek is tessenek, való tény, hogy egy magyar orvos, dr. Wettenstein József által feltalált comain ezen szigorú kívánalomnak is tökéletesen megfelel. A comain a tüdővész ellen eddig alkalmazott és legjobbnak elismert szerek fölé áll, amennyiben eltekintve ártalmatlanságától — a leghatározottabban olyan sikert nyújt, amilyent eddig egyetlen antituberkulotikus szerrel sem sikerült elérni, ez azt jelenti, hogy a dr. Wettenstein comainjával kezelt betegeknél nem az egyik vagy másik tünet mulik el időlegesen, hanem, hogy a comain hatása tartós gyógyeredményekben nyilvánul. Nem szabad azt sem hinni, hogy talán csak a kórfolyamat kezdeti stádiumában levő tuberkulotikusok gyógyulnak meg; nemcsak ezek, de oly súlyos betegek is visszanyerik egészségüket, akiknek állapotát úgy kezelő orvosok, mint hozzátartozóik teljesen reménytelennek látják. Magától értetődik, hogy a gyógyuláshoz szükséges kezelés tartama az eset súlyossága szerint változik s hogy az incziapiens (kezdeti) szakban levő betegek gyorsabban gyógyulnak, mint azok, akiknél a betegség hosszabb fennállása folytán már nagyobb foku pusztítás ment végbe a szervezetben. Tagadhatatlan tény azonban, hogy dr. Wettenstein számos igen súlyos betegénél szinte csodával határos eredményeket ért el, igazán olyanokat, melyek előtt még a legmagasabb spekticizmus is előbb-utóbb kénytelen lesz meghajolni.

A dr. Wettenstein-féle gyógymód kitűnő hatása folytán a betegek állapotában már néhány hét múlva mutatkozik javulás. A beteget sorvasztó lázak fokozatosan csökkennek, majd teljesen elmaradnak, a beteg étvágya és ennek kapcsán ereje is fokozódik, szóval: a beteg közérzete feltűnő javulást mutat. Mindez pedig azért lehetséges, mert a dr. Wettenstein alkalmazta gyógymód nem a betegség egyes szimptomái ellen irányul, hanem mert a comain a tuberkulózis kórfolyamatát előidéző Koch-féle bacillust teszi tönkre, mint az a dr. Augustin Béla egyetemi tanár előtt eszközölt sorozatos bakteriologiai köpetvizsgálatokból fényesen kitűnik. Igen plauzibilis, hogy ha megszűnt az ok, megszűnik az okozat is, más szóval, miután elpusztulnak fokozatosan a bacillusok, ennek arányában el is maradnak a romboló hatásuk okozta kóros elváltozások.

„Facta loquuntur“, a tények, az eredmények beszélnek: azok a nagyszerű gyógyeredmények, melyeket dr. Wettenstein elért, ma már oly nagyszámúak és gyógymódjának hatása oly határozottan bebizonyított, hogy tüdővész embertársainknak öröme és reménye az egy-

szer valóban jogosult, mert egy teljesen kipróbált, bevált és feltétlenül megbízható gyógymódra számíthatnak.

Vajha az ezen gyógymód alkalmazására a fővárosban, Rákóczi-ut 18. szám alatt tegnap megnyitott dr. Wettenstein-féle ambulatórium és a szeptember 1-én megnyitandó sanatórium munkálkodása minél több szenvedő embertársunknak váljék javára és üdvére!

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **A Magyar Színház megnyitása.** Holnap, szomban, augusztus 14-én kezd meg új évadját a Magyar Színház, amely ujonnan átfestve, kiszínyegezve és minden irányban kicsinosítva várja a közönséget. A megnyitó előadásban Földes Imre nagyszerű társadalmi színműve, a „Hivatalnok urak“ kerül színre Sebestyénnel, Törzsessel, Z. Molnárral, Vágóval, Rátkayval, Tarnaival, Pappal, Dobival, Vándorival, Forrai Rózával, Báthori Gizával, Bera Paulával, Tóth Irmával, P. Tárnoki Gizával és Császár Kamillával a főszerepekben. Vasárnap megismétli a színház Rostand költői művének az előadását részben új szereposztásban, amennyiben Flambeut ezúttal Kürti József játssza, aki a szerepet ezúttal Körmendivel fölváltva fogja játszani.

(*) **A Niebelung-trilógia évnappja.** Tegnap volt harmincznyolczadik évfordulója annak, hogy Bai-reuthban először került színre a „Niebelung gyűrűje“ zenedráma trilógia. A sorozatot a „Rajna kincse“ előadásával nyitották meg, amely egyike volt az itt rendezett legszebb és legérdekesebb előadásoknak. Vilmos császár az elsők között érkezett a városba, viszont Don Pedro braziliai császár később jött meg és emiatt az előadás kezdetét két évvel elhalasztották. A két császáron kívül jelen volt még II. Lajos bajor király, a weimari, a badeni és a mecklenburgi nagyherceg, az anhalti herceg, Vladimir orosz nagyherceg, meg Vilmos hesszeni herceg. A zenevilágot Liszt Ferencz, Saint-Saens Kamill és Grieg Edvárd képviselte. A neves német muzsikusok csodálatosképp távolmaradtak. Az előadásban Betz énekelte Wotant, Vogl: Loget, Hill: Alberichet, Schlosser: Mimet, Gura: Fasoldot, Eilers: Fafnert, Reichenberg: Donert. A nő főszereplők Lehmann Lili és Mária, meg Lammert Mária voltak. Valamennyien nagy tetszést értek el, de egyikük sem jelent meg a darab végén a lámpaor előtt. Maga Wagner Rikárd is az előadás befejeztével azonnal eltávozott a színházból. Az ünnepi előadások erkölcsi sikere az első héten fényes volt, azonban az anyagi eredmény szomorúan gyöngének bizonyult. A deficit meghaladta a másfélszázezer márkát.

(*) **Szerződötések.** A szeptemberi színházi év kezdetére már tovább folynak a szerződötések és azok rövidesen be is fejeződnek. Legutóbb Kovács Lilit, a kitűnő szubrettet szerződötette Palágyi Lajos, a miskolczi színház igazgatója. A kitűnő művész legutóbb Aradon vendég szerepelt a „Csókirály“ és az „Ingyenélők“-ben és nagy sikert aratott. — Salgó Arankát Kiss Árpád szerződötette. — Sándor Julia drámai hősnő pedig Mezei Bélához a győri színház igazgatójához szerződötött.

(*) **A bayreuthi előadások.** Münchenből jelentik, hogy 1910 ben nem lesznek Bayreuthban ünnepi előadások. 1911-ben „Parsifal“ és a „Mesterdalnokok“ kerülnek színre.

(*) **Mascagni új munkái.** Pietro Mascagni, a világhírű zeneszerző, egy olasz újságíró előtt beszélgetett az 1911 évi jubiláris ünnepségekre készülő „Isabeau“ című, munkában levő operájáról. Illica írja a szöveget, mely már annyira befejezett, hogy a napokban könyvben is megjelen. Az opera három felvonásos. A téma egy egyszerű szerelmi történet, mely két főszerep: Isabeau és a tenorszerep körül bonyolódik. Igen egyszerű motívumokból a költő erőteljes hatásokat ért el, eleven cseckeménynyel; és kivált az opera befejezése ígér nagy drámaiságot. Maga a zeneszerző, Mascagni, még kezdetén van munkájával. A komponálásban Mascagni különös rendszert követ. Előbb a viszonylag lényegtelenebb jeleneteken gondolkodik, azokat vázolja fel, majd kidolgozza. Csak ezután tér át a milieufestésből az akcióra, majd a főbb jelenetekre. Egyebekben pedig Mascagni most kevésbé komponista, inkább igazgató és szervezői tevékenységei fejt ki. Átverte ugyanis a római Constanzi-színház vezetését, ahol az előadások december 26-án kezdődnek. Mascagninak persze most sok dolga van a zenekar vezetésével

és a játékterv összeállításával. A játéktrendben Wagner a Lohengrinnel és egy még eztán kiválasztandó operájával szerepel.

(*) **Dr. Krausz Oszkár** e hó 16-án hétfőn déli 12 órakor vezeti oltárhoz a dohány-utczai izrtemplomban Főthi Fridát, a budai szinkör kedvelt primadonnáját.

(*) **Művészek a Balaton mellett.** A magyar festők az idén előszeretettel keresték fel a Balaton festői vidékeit, úgy hogy egész művész-kolóniák alakultak a különböző nyaraló-telepeken. Szilágyi Lajos Balaton-Györökön, Kézdi-Kovács László Sídofokon, Déry Béla Révfülöpon, Méri István, Vesztróczy Manó és Uferbach Jenő Kenesén, P. Molnár János pedig Balaton-Lellén festik a magyar tenger szépségeit. Művészeink — ebből is látható — nagyban készülnek a Mücsarnok és a Nemzeti Szalon kiállítására.

(*) **A Magyarok bejövételt,** Feszty Árpád hatalmas körképét, ezt a minden ízében magyar alkotást a nagyközönség ma is épp oly tömegesen és elragadtatással nézi, mint a milleniumi esztendőben. A naponban egy holland, tegnap egy husztagból álló amerikai társaság nézte meg, akik közül az egyik feltűnő járatossággal magyarázta a kép egyes részleteit. Az amerikai lelkes magyarázatára figyelmes lett Dániel, a körkép titkára, aki megkérdezte, honnan ismeri ily alaposan e képet. Erre a kérdezett büszkén így felelt: „Atyám magyar! Legutóbb az ezredéves kiállításán járt itt azóta folyton a körképről beszél. Mikor pedig európai utamra indultam, e szavakkal bucsuzott: Fiam! Az első, amit megnézzél, a Magyarok bejövetele legyen. Innen ismerem e gyönyörű alkotást.“ Távozásban egy angol prospektust kért, hogy a körképet legalább leírásban ismertesse a messze távolban élő hazafiakkal.

FŐVÁROS.

Idegennevű tanítók.

Budapest, augusztus 13.

Egyesekre nézve ez a téma talán kissé csiklandós. De azért belemegyünk taglalásába, mert a nemzeti érdek parancsolja így. Tanítók neveiről lévén a szó: a súly kétszeresen esik a latba.

A fővárosi tanítók nevei között ugyanis még mindig feles számú az idegen hangzású név. A polgári és elemi iskolai tanítókat együtt véve ez a szám körülbelül 240-250-et tesz ki. Ez a numerus ugy 20-25 esztendővel ezelőtt természetesen még nagyobb volt. Ami azt jelenti, hogy ezen a téren is örvendetes haladás konstátálható. Bár itt hozzá tesszük, hogy jobban is haladhattunk volna.

Sokan, az igaz, a névről azt tartják, hogy az abszolút voltában nem egyéb, mint egy értéktelen külső, amelynek értéket csak az a nemzeti tartalom ad, amelyet ez a külső értéktelenség takar. Ámde ez csak látszat. A dolog ugyanis akként áll, hogy a kettő csak együttvéve adhatja meg valakinek azt a félreismerhetetlen típust, amely nekie nemzeti tekintetben határolóia. Hogy példával se maradjunk adóak, nem volna-e az furcsa, ha, tegyük fel, a golyát kukorékolni hallanánk. Ugy-e bár furcsa volna. De ha szinte tyukhangot hallanánk is tőle, azért ezt a madarat még sem néznék tyukfajtabelinek, hanem gázlónak, mert külseje ezt árulná el. Vagy nem volna-e az feltűnő, ha Magyarország összes lakói, ha szinte mind magyarul beszélnének is, mindamellet egytől-egyig német nevtűek volnának? Az volna biz a. No hát éppen olyan furcsa az, ha valaki magyarul beszél és mégis idegen névre hallgat. Az az ellenvetés, hogy az idegen nevű is lehet érzésben, gondolkodásban, tettekben olyan jó magyar, mint a született vérbeli, ezt mi is aláírjuk. Hisszük is, tudjuk is. Mert hiszen maga a legnagyobb tanu: a történelem is emellet szól. Ámde a logika nem ezt mondja. A logika nevezetesen itt azt kérdezi, hogyha már valakinek érzései, gondolkodása, tettei az illető nemzetével homogének, akkor azt a homogenitást mért nem viszi át egyszersmind a nevére is. Mert ha ezt oda át nem viszi: a homogenitás nem lehet teljes. Ugyanez az okoskodás áll a beszédre is. A beszéd ugyanis mint tudjuk, szóelemekből áll. Ezek a szóelemek vagy eredetiek, vagy átvettek. De ha akár eredetiek akár átvettek, mindenesetre egyezniük kell az illető

A játérendben
g ezán kivá-
án hétfőn déli
ány-utcaiz ir-
szinkör kedvelt

A magyar fes-
fel a Balaton
művész-kolóniák
eken. Szlányi
Kovács László
Mérő István,
Kenesén, P.
festik a ma-
k -- ebből is
lucsarnok és a

y Árpád hatal-
magyar alko-
tömegesen és
umii esztendő-
gnap egy husz
meg, akik kö-
magyarázta a
kes magyará-
ép titkára, aki
osan e képet.
„Atyám ma-
llitáson járt itt
Mikor pedig
kal bucsuzott:
Magyarok be-
nyönyörű alko-
lust kért, hogy
esse a messze

S.

augusztus 13.

an kissé csik-
ásába, mert a
nitók neveiről
a latba.

ugyanis még
gzásu név. A
itt véve ez a
Ez a neme-
ermészetesen
hogy ezen a
ható. Bár itt
haladhattunk

ják, hogy az
értékien
zeti tarta-
nség takar.
nis akként
hatja meg
ust, amely
hogy példá-
e az furcsa,
hallanánk.
tyukhangot
még sem
ónak, mert
e az fel-
ha szinte
mellett egy-
volna biz a.
ki magya-
at. Az az
et érzésben,
gyar, mint a
k is, tudjuk
nu: a tör-
ka nem ezt
t kérdezi,
odása, tet-
tor azt a
ersmind a
: a homo-
okoskodás
anis mint
emék vagy
eredetiek
ell az illet

nyelv idomaival. Mert máskülönben éppen úgy kirírnak az illető nyelvtérülből, mint ahogyan kirí a pipacs a buzatáblából. Példa erre a nyelv- idomulásra: asztal (sztol). Ha már most ez áll a köznevekre, akkor áll természetesen a vezetékne- vekre is, mert hiszen valamely nyelvnek ezek is tartozékai. Akárhogy forgassuk tehát a dolgot, az eredmény az, hogy az idegen névnek a megma- gyarosítása mindenképpen csak kívánatos. És ép- pen azért, mert a dolog így áll, azért is igyeke- zünk, hogy mindazok a polgártársaink, akik ide- gen nemzetek köpiüiből rajzoltak át hozzánk: az új kaptár népével külsőleg is éreztessek homogén voltukat. Mert azt csak minden okos ember be- láthatja, hogy a nemzeti karakternek nemcsak az ember belső szellemi világa, hanem a külsője: a név is egyik posztulátuma. Ha a kettő egymással nem harmonizál: olybá veszi az ki magát, mint ha valaki csárdást czilinderben járna.

Ha már mostan ez a törvény áll a profánus vulgusra, mennyivel inkább áll ez a népnevelőkre, a tanítókra. Tehát azokra, akik nevelnek, irányíta- nak, tanítanak. A tanítótló ugyanis megkövetel- hető, hogy nevelési eljárásában ne csak az általá- nos emberi pontokon, mint pl.: szorgalom, maga- viselet, morál éreztesse nevelői hatását, hanem főleg nálunk, a különös ponton is: a nemzeti ér- zés ápolásában, konzerválásában is. Ehez tartozik természetesen az idegen név megváltoztatására való figyelmeztetés és a példa is. Így állván a dolog, azért mi sehol és senkinél nem tartjuk a névmegmagyarosítást olyan fontosnak, mint éppen a néptanítónál. Amennyiben nevének meg- magyarosításával a nemzeti eszme ápolására nemcsak egyéni voltában, hanem nevelési voltában is közrehat. De nemcsak a nevelési szempont kívánja azt, hogy minden tanító- nak magyar legyen a neve, hanem már magában az a tény is, hogy magyar tanító és mint ilyen expressis verbis nemzeti funkcionárius. Megvall- juk őszintén, nem hatott ránk Budapestre jöve- tünk alkalmával semmi olyan szomoruan, mint az a tapasztalat, hogy a tanítótságot jó nagy felében mind német nevének találtuk. És dacára annak, hogy ezek az urak mind magyarul beszéltek, mégis idegennek éreztük magunkat köztük. Hátha még külföldi szemlélté volna ezeket az állapoto- kat! Az meg bizonyosan olyan itéletet alkotott volna magának erről, hogy itt a kultura voltaképen német kezekben van.

Itten a legérzékenyebb pont az ugynevezett történelmi kegyelet. Bár ezt értjük, de a logika szemüvegén nézve a dolgot, ez az érzékeny ellen- vetés sem állhat meg. Mert ha valaki, mondjuk el tudott válni tiszteletreméltó fajától örökiziglen; el tudta felejtetni őseinek legféltettebb kincsét: nyelvét örökiziglen; felmondotta azokkal a szel-lemi és vagyoni közösséget örökiziglen; és velünk él és akar élni szellemi és vagyoni közösségben örökiziglen: akkor előbbi törzsfajával tulajdonké- pen teljesen szakított is. Hogy aztán ebből mért van épen a név kihagyva: az előtünk teljesen érthetetlen.

A végső rezultátum tehát itt az, hogy aki velünk szellemi és vagyoni közösségben él és akar élni, meg kell magyarosítania a nevét. Meg kell különösen a tanítónak, mert a tanító azon- kívül hogy magyar, még amellelt nemzeti funk- cionárius is. És ebben a funkcionáriusságában a nemzeti eszmék átszarmaztatója és megtartója is.

(A kenyérgyár üzembehelyezése. A községi ke- nyérgyári bizottság tegnap délután dr. Melly Béla tanácsos elnöklésével ülést tartott, amelyen Vajna Ede fogalmazó előadása mellett és a kenyérgyári igazgató számításai alapján megállapították a jövő hét folyamán megnyíló kenyérgyár termékeinek az árát. Eszerint a barnakenyér kilogrammonként 26 fillérbe, a félbarna 30 fillérbe és a fehér 34 fillérbe fog kerülni. A kenyéret az összes vásárcsarnokokban, a piacokon, a központi tejszarnok legtöbb árusító fiókjában és az összes községi lóhusszékben fogják árusítani. A kenyér árát mindenütt pontosan be kell tartani. Az áru- sító helyek ajtaján a főváros czimerével ellátott hirdető tábla fogja jelezni, hogy ott a község

kenyérgyár termékeit árusítják, azonkívül az üzlet- ben feltűnő helyen ki lesz függesztve az árjegyzék. Mindezekről a közönséget közlő érdeklő kér- désről a napokban hivatalos hirdetés fog meg- jelenni.

(A második barakkiskola. A főváros az I. ke- rület, Labancz-ut 33. számú házat iskola czéljára bérelti. Ez a bérlés most jár le. A főváros tanácsa elhatározta, hogy ezt a bérlési szerződést nem hosszabbítja meg. Minthogy a környékbeli tanulók rohamos szaporodása folytán ez az iskola a meg- növekedett létszámot nem képes befogadni, a la- bancz-uti iskola épületeiben levő tantermen kívül még négy teremre van szükség. E négy osztály- nak, valamint egy szolgálakásnak elhelyezésére vonatkozóan a tanács elhatározta, hogy a már megrendelt Humphreys-féle iskola-barakkot a la- bancz-uti 2. számú ingatlanra építi és ezeket itt helyezi el. Felhívta egyúttal a mérnöki hivatalt a tanács, hogy az építési tervek és a költségvetést terjeszse be és pedig oly időben, hogy az épí- tendő iskola-barakk az év szeptemberében kez- dődő tanév elején már rendelkezésre álljon.

(A Jánoshegyi automobiljáratok. A Budapest- Hegyvidéki (Svábhegyi) Turistaegylet tudvalevően azzal a kérelemmel fordult a székesfőváros taná- csához, hogy a fogaskerekű svábhegyi állomása és a Jánoshegyi vendéglő között automobil-társas- kocsi-járatokat engedélyezzen. A helyszínen eljár- t vegyes bizottság javaslatára a tanács úgy intézke- dett, hogy mivel a Székesfővárosi Közlekedési Vállalat Részvénytársaság, amely a vele kötött szerződés értelmében kizárólagos engedélyvel bír a székesfőváros területén társaskocsi-közlekedés berendezésére, kijelentette, hogy a kérelmezett társaskocsi-közlekedés engedélyezése ellen nincs kifogása, minthogy továbbá a berendezni szándékolt társaskocsi-közlekedés forgalmi és közrendészeti szempontból nem ütközik akadályba, megadja az engedélyt arra, hogy a Budapest-Hegyvidéki (Sváb- hegyi) Turistaegylet a fogaskerekű vasut sváb- hegyi állomása és a Jánoshegyi vendéglő között próbaképpen az 1909. évre automobil-társaskocsi- közlekedést rendezhessen be és tarthasson fenn. A tanács egyúttal megállapította azokat a feltéte- leket, amelyek mellett ez a közlekedés fentartható. E feltételek között az utirány megállapítása is sze- repel és pedig a fogaskerekű vasut svábhegyi állomásától a Normafa-uton és a Jánoshegyi-uton át a Jánoshegyi vendéglőig és vissza. A viteldija- kat a tanács egyszeri menetre, oda vagy vissza, az egész utvonatra 50 fillérben, a menettérti je- gye árát pedig 80 fillérben állapította meg. Ki- kötötte a tanács, hogy a közlekedés mindenkor a közönség igényeinek megfelelő számú társas- kocsiakkal és menetekkel tartandó fenn. Az enge- dély ideiglenes jellegű és 1909 december 31-én hatályát veszti.

(A Rökk Szilárd-utcai fák. A fővárosi köz- munkák tanácsa átirta a fővároshoz, hogy a Rökk Szilárd-utczában lévő fákat, amelyeket mintegy 14 évvel ezelőt ültettek és amelyek az aránylag kes- keny gyalogjáró következtében ugy a gyalogjáró- ról, mint a házakról visszasugárzó hő miatt nem- csak nem fejlődnek, hanem ki is vesznek, vágassa ki. A főváros tanácsa a középítés: bizottság javas- latára elfogadta a tervet, egyben felhívta a köz- építési ügyosztályt, hogy a fák gödreinek beaszfal- tozására szükséges összeget az 1910. évi költség- vetésbe vegye fel.

(A fővárosi pörök. A fővárosi tisztí ügyészség kimutatást közölt a fővárosi pörökéről. E kimutatás szerint a fővárosnak aktív pörök közül rendes per 17, sommás per 320, passzív pörök közül rendes per 65, sommás per 53. A kisajátítási perek száma 5.

(Szabadságon. Heuffel Adolf kir. tanácsos, a főváros középítési igazgatója augusztus 10-én megkezdte szabadságát és szabadságának tartama alatt a mérnöki hivatal vezetését Martin Ottó helyettes középítési igazgató vette át. — Preussner Ferencz a közbiztonsági és állatvadász terek igazgatója több heti tartózkodásra Karlsbadba uta- zott. Ezen idő alatt az igazgatói teendőket Ste- rill Endre közbiztonsági igazgató látja el.

EGYESÜLETEK.

(A Vörös Kereszt-egylet új orvosai. A Vö- rös Kereszt-egylet központi igazgatósága dr. Vadas Vilmos és dr. Szűcs Lajos orvosokat, akik eddig is az egylet Erzsébet-kórházában gyógyi- tottak, orvosokká további egy évre kinevezte.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Ügyészségi megbízás.** Az igazságügyminiszter Fehér Kálmán szolnoki kir. törvényszéki jegyzőt a szolnoki és dr. Glatz Ede nagyszabeni kir. tör- vényszéki jegyzőt a nagyszabeni kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottakká, továbbá Po- rázik János privigyei kir. járásbírói jegyzőt a privigyei kir. járásbírói mellett alkalmazott ügyészségi megbízottnak állandó helyettesévé ren- delte ki.

§ **A nagyszab-pör.** A mai tárgyalás folyamán még egyes vádlottak javaslatokat tettek mentő- tanuk kihallgatása iránt, mire az elnök jelentette, hogy dr. Popovics védő még egy javaslatot jelen- tett be, melyet — miután beteg — holnap akar megtenni. Miután az ügyész ennek következtében nyilatkozatát holnapra halasztotta, a mai napot az akták felolvasására szánják.

§ **Az ügyvédi kamarák köréből.** A brassói ügy- védi kamara Bartha János dr. ügyvédet Zernest székhelylyel, a kamara lajstromába folytatólag be- jegyezte.

§ **Kíspróba.** A párisi lapok jelentik Cacuból: Az esküdtbírók életfogytiglani kényszermunkára ítélte a 18 éves Girault Lajost, aki legutóbb egy kést kipróbálás czéljából egy járókelő szívébe döfött.

§ **Felfüggesztett eljárás.** Wiener Jákó Sándor 1907. év folyamán Hajdu Gyulától átvette az Ad- ria-kávéházat, amely a Faludi-testvérek által ala- pitott szövetkezet tulajdonát képezte. A kávéház- átvétel alkalmával Wiener kötelezte magát, hogy elődjének összes tartozásait kifizeti és beleegyezett abba, hogy a 79,000 korona vételár teljes lefizé- séig a tulajdonjog a szövetkezet nevében marad- jon. Minthogy azonban a kávéház rosszul jöve- delmezett és Wiener nem tudta betartani a fizetési feltételeket, a szövetkezet elvette tőle a kávé- házat és átadta Neumann Károlynak. Mikor a szövetkezet Wienerrel leszámolt, ennek javára a már lefizett vételárból 8000 korona volt vissza- térítendő. Wiener, hogy e követelését hitelezői elől elvonja, ezt Deutsch Alfrédra ruházta át. Mikor Wagner hitelezői ezt megtudták, igényperrel létek a czedálás ellen és egyben csalás miatt feljelen- tették Wieneret. A kir. ügyészség vádiratot adott be ellene, Wiener azonban kifogásaiban vitatta, hogy ő nem követett el bűncselekményt, mert ha az igényper a hitelezők megnyerik, akkor a 8000 ko- ronás követelésüket amugy is megkapják. Ezen az alapon a törvényszék váditanácsa ma tartott ülésében úgy határozott, hogy a további eljárást a családi ügyben az igényper eldőltségéig Wiener ellen felfüggeszti.

§ **A csizmadia merénylete.** Kedden éjjel beszál- litották a Rókus-kórházba súlyos fejszeccsapás okozta fejszebeivel Kovács Mihály virágpergi földmivest. A kezelő orvosok a beszállított beteg állapotát annyira válságosnak találták, hogy érte- sítették dr. Áczél Nándor pestvidéki törvényszéki vizsgálóbíró, hogy Kovács Mihály azonnali ki- hallgatása iránt intézkedjék. A vizsgálóbíró nyom- ban ki is hallgatta a kórházban az életveszélyesen sérült embert, aki elmondotta, hogy támadója Orbán Lajos virágpergi csizmadiamester volt. A támadás napján Orbán Lajos minden ok nélkül belekötött Kovács Mihályba, akivel egy házban lakott. A bűnvizsgálatot a vizsgálóbíró elrendelte Orbán Lajos ellen.

§ **A mester-utcai karambol.** Könnyen végzetessé válható villamosvasuti összeütközés történt ez év február havában a Mester-utca és a gróf Haller- utca keresztezésénél. A közúti villamos vasut társaság ifj. Végh János nevű kocsivezetője az általa vezetett 661. sz. villamos kocsival nekiment a városi villamos vasut-társaság 430. sz. kocsijá- nak s ezt feldöntötte. Az összeütközés következtében a városi villamos vasut kocsija összetö- rött és hat utas súlyos sérülést szenvedett. A be- következett szerencsétlenségért a budapesti kir. ügyészség ifj. Végh János kocsivezetőt tette fele- lőssé, mert ez a keresztezés előtt lévő megállóhelynél nem állította meg a ren- des helyen kocsiját, hanem tovább ve- zette s így következtet be az összeütkö- zés. A kir. ügyészség emiatt vádat emelt ifj. Végh János ellen közveszélyű cselekvés vétségéért. A vádirat ellen ifj. Végh János kifogásokkal élt s ezekben azt vitatta, hogy ő pontosan betartotta az előirt menetbességet és a megállásra kijelölt helyet, de a kocsi megállítani azért nem tudta, mert a sin sikos volt a fagytól s a kocsi kerekei a fé- kezés dacára tovább csuszta rajta. A váditanács mai ülésében elfogadhatónak találta a terhelt ko- csivezető védekezését s megszüntette ellene a to- vábbi eljárást. A megszüntető határozat ellen dr. Nagy Béla kir. ügyész felfolyamodást jelentett be.

SPORT.

Budapesti nyári meeting.

— Első nap. —

A legbiztosabb kilátások közt veszi kezdetét holnap a tizenhárom napos nyári meeting. Az események középpontján a *Szent István-díj* áll. Az avatott kezekre valló összeállítás oly szerencsésen osztályozta az egyes jobb díjazású futamokat, hogyha minden versenynapra nem is esik klasszikus futam, nincs nap, hogy legalább egy értékes korterher-verseny vagy handicap ne keltené fel az érdeklődést.

Az első nap programján végigtekintve, teljesen meg lehetünk elégedve, mert az *Igazgató-sági díjon* kívül, mely köré a versenyek csoportosulnak, mindjárt a megnyitót számot képező *Dunai díj*, továbbá a *Nyeretlen két évesek versenye* is elsőrangú sporteseménynek ígérkezik, ugy a nagyszámu nevezés, mint anyag tekintetében.

A 8000 koronával és 4000 korona tiszteletdíjjal kiírt *Igazgató-sági díjban*, mely 1500 méter távolságu, tizenhat nagyon jóképességű telivérnek van indulási joga s a távra való tekintettel nagyon meggondolva kell az esélyeket bírálunk, mert esetleg a papíron egy-két esélyes lónak hosszú lesz a táv. Ha már az eddig látott teljesítményeket vizsgáljuk, föltétlenül felhívja figyelmünket *Halt*nak a Kozma Ferencz-versenyben mutatott magas formája, mely teljesítmény azt a véleményt erősíti meg bennünk, hogy idén legjobb három évesünk a kitűnő Tokio-kancza s ha súlyozása kissé magasnak is tűnik fel, elsőrangú esélyesül áll a starthoz. Kitűnő chancet kell azonban megállapítanunk *Dinom-Dánom* számára is, mely már megmutatta, hogy az ilyen táv teljesen megfelel neki s nagyon jól kell futnia *Halt*-nak, ha az öt évet meg akarja előzni a czélnál. Harmadsorban az olcsó súlylával szereplő *Fabelhaft* a jelöltünk. Jó szereplést a Jankovich-istálló ki-küldöttjétől várunk, akár *Vansittart*, akár *Vörös király* legyen az.

A *Dunai-díj* 2000 méterén alkalmasint találkoznunk fog a Szent István-díj két kombattánsa: *Hirnök II.* és *Herr Göd* s már ez nagy vonzerőt gyakorol. Ha az előbbi rendben van, el sem veszítheti a versenyt. Utána *Foglat*ot várjuk *Tengelicze* előtt.

A *Nyeretlen két évesek* versenyében igen sok sötét két évet találunk, melyekről nagyon kedvező hírek hallatszanak, mint *Mentő*, *Cromwell*, *Rascal*, *Preciosa*, de a már látottak is a jobb képességűek közül valók. A mi jelöltünk *Szemtelen*, melyhez legközelebb *Carafát* és *Friponne* várjuk, azonban nem vennénk meglepetésnek, ha *Preciosa* minden számításunkat keresztül huzná.

Meg kell még emlékeznünk a *Wetter-Handicap*ról, melynek 1100 méteren 14 telivér indulhat még. Pehely súlyával nagyon enyhén lájlik elbírálvá *Papucst*, továbbá *Paulát* és *Gaietyt*.

Jelöltjeink:

- I. *Hirnök II.* — *Foglat* — *Tengelicze*.
- II. *Gracieuse* — *Becskekeki*.
- III. *Halt* — *Dinom-Dánom* — *Fabelhaft*.
- IV. *Szemtelen* — *Carafa* — *Friponne*.
- V. *Royal Mary* — *Tok* — *Caprice*.
- VI. *Gaiety* — *Papucs* — *Paula*.
- VII. *Chenapan* — *Alabárd*.

() **Ifjusági atletikai verseny.** Augusztus 20-án (Szent István) délután 3 és fél órakor rendez i az Ifjusági Labdarugók Szövetsége első és a Hétfői Sportlap országos atletikai versenyét a B. E. A. C. lágymányosi pályáján. Az I. L. Sz. ezen verseny kiírásával egy nagyjelentőségű ujjtást kezdeményez, mikor kebelébe tartozó footballistái részére atletikai versenyt írt ki. Ezzel a sportszerű ténykedésével eléri azon kitűzött célját, hogy fiatal footballisták érdeklődését felkelti az atletika iránt és a szabadtéri mozgásra szoktatja a sport legifjabb művelőit. E nemes törekvést méltányolandó a szövetségek, sportegyesületek és sportférfiak tiszteletdíjakat ajánlottak föl az egyes versenyszámokra. A B. E. A. C. pályáját ezúttal díjmentesen engedte át az I. L. Sz.-nek. A verseny iránt hatal-

mas érdeklődés nyilvánult meg és az I. L. Sz.-nek kebelébe tartozó 25 egyesület mindegyike leadja nevezését, mely tekintettel a 700 igazolt játékosra bizonyára fölül fogja mulni a nevezési szám eddigi rekordját. A verseny nevezési zárata augusztus 15-én van.

() **A Terézvárosi Torna-Club országos atletikai versenye.** A TTC vasárnap atletikai versenyére a nevezések igen nagy számban érkeztek. 25 fővárosi és 4 vidéki egyesület több mint 250 nevezést adott le, úgy hogy a nagyszámu és főleg handicapekből álló számok érdekes küzdelmeket helyeznek kilátásba. Nagy érdeklődéssel várjuk a vidéki kiválóbb atlétáknak a fővárosi nevesebb erőkkel való mérkőzését. Maga az egyesület is, hogy minél szélesebb réteggel kedveltesse meg az atletikát, a millenáris versenypálya Stefánia-utí oldalán nem szed belépődíjat, itt csak 30 filleres program váltása kötelező, míg a Thököly-utí oldalon 60 fillér a belépődíj.

() **Ismét nem sikerült a csatorna-átúszás.** Holbein, az ismert uszó — aki már annyiszor próbálkozott meg sikertelenül a Lamanche-csatorna átúszásával — újabban ismét kísérletet tett, hogy a francia partról elindulva átúszza a csatornát. Holbein pompás időben kezdte meg az uszást és jó kondícióban fél angol mérföldnyire közelítette meg Dover partjait, ahol azonban az ellenáramlat annyira kimerítette erejét, hogy kénytelen volt az uszást abbahagyni és a kísérő hajóba szállani. A hajón barátai és a nagyszámban összegyűlt sportférfiak a sikertelen kísérlet dacára lelkes tüntetéssel fogadták. A parton szintén nagy tömeg ember ünnepelte a hírneves csatorna-uszót.

() **A B. T. C. torna- és atletikai viadala.** A Budapesti Torna Club szeptember hó 7. és 8-án délután 3 órakor a Thököly-utí millenáris versenypályán nemzetközi torna- és atletikai versenyt rendez. Versenynemek: Atlétika. I. 100 méteres síkfutás. II. 300 méteres síkfutás. III. 5000 méteres síkfutás. IV. 4x100 méteres stafétafutás. V. 5000 méteres gyaloglás. VI. Távolugrás. VII. Svédgerelyvetés. VIII. Diszkoszvetés. IX. 110 méteres gátfutás (handicap). X. Rudugrás (handicap). XI. 230 méteres síkfutás (handicap). XII. 800 méteres síkfutás (handicap). Ifjusági versenyek. 1. 100 méteres síkfutás. 2. 400 méteres síkfutás. 3. 4x100 méteres stafétafutás. 4. Diszkoszvetés. 5. Távolugrás. 6. Magasugrás. 7. Svédgerelyvetés.

Torna. I. Juniorverseny magas nyújtón. 2. Juniorverseny lovon. 3. Seniorok versenye korláton (30 éven felüliek). A versenyek rendezése és elbírálása a M. O. T. E. Sz.-nek versenyszabályai szerint történik. Nevezések legkésőbb szeptember hó 3-án esti 8 óráig Liedemann Ferencz titkár czimére (V., Markó-u. 20, a nevezési díjak Jakab Dénes pénztáros IV., Egyetem-utca 1.) czimére intézendők.

() **Német football-egyesületek megbüntetés.** A délnémetországi labdarugó szövetség 1600 márka pénzbüntetéssel sújtott a kötelékébe tartozó százhatvan labdarugó egyesületet, mert a nekik beküldött statisztikai czélokra szolgáló úrlapokat nem töltötték ki a kellő időre.

() **Magyarország 220 yardos uszóbajnoksága** kerül a vasárnap este fél 8 órakor kezdődő BAK uszóversenyén eldöntésre. A nevezések a 12 számból álló versenyre jól sikerültek és az összes uszással foglalkozó egyesületek beneveztek számbavehető uszóikat. A versenyt, valamint az előfutamokat is vasárnap este a Császárfürdő uszodájában tartják meg. Belépésre a versenyprogramm megváltása jogosít.

() **A m. kir. Postatakarékpénztári Tisztviselők Sportegyesülete** ma, szombaton, a budai Erzsébet királyné sósfürdő nagyvendéglőjében jótékonycélú zártkörű, díjkülgizással, tréfás sportversenyekkel és táncszal egybekötött nyári mulatságot rendez.

() **Turhírek.** A *Nyílt handicap* teherközlése megjelent. A handicap-bizottság 217 lovat bírál meg és ezek közül Maxim kapta 74¹/₂ kilóval a top weightot. Ha azonban tekintetbe vesszük a három és fél kiló korterher, úgy Slixenstein (71) ugyanolyan jó, mint a Császár-díj győztes. Aveline, amely a Derbyben hosszakkal verte Hasznost, csak egy kilóval kapott több súlyt, mint a Blaskovich-ló, viszont Hadnagy, amely ugy a Király-díjban, mint a Derbyben kikapott Hasznostól, csak másfél kilóval lett olcsóbban megbírálva. Meglehető furesa Kottlingbrunn, Dinom-Dánom és Boccaccio elbírálása. Kottlingbrunn (69¹/₂) csak három kilóval jobb, mint Dinom-Dánom, vagyis a Geist-ló harmadik lehetett volna a Király-díjban. De viszont, ha Boccacciót vesszük tekintetbe, amely valóban harmadik volt a Király-díjban és a Nyílt handicapban három kilóval rosszabb, mint Dinom-Dánom, ugy a Geist-lónak másodiknak kellett volna a Király-díjban lennie. Lappalie, amely a Király-díjban kikapott, ugyan-

olyan súlylával, mint a díj győztese, Kahlenberg, indul, sőt Dicső, amelyet Lappalie kétszer is megvert, ugyanolyan elbírálásban részesült, mint a Dreher-ló. Egyáltalában, ha az idej nagy versenyek után akarjuk a Nyílt handicapot megbírálni, akkor az nagyon rossz, mert a háromévesek össze-vissza futottak. — *Coupefile* indul a Kisérleti versenyben. — *Kahlenberget* ismételten erősen fogadták a Királyné-díjra. A Király-díj nyerő állandóan jó munkát végez.

KÖZGAZDASÁG.

A 25 éves „k. p. u.”.

Budapest, augusztus 13.

Az utazó emberek között alig van olyan, ki ne ismerné ezt a három betűt: „k. p. u.”. A menetrendek rövidítik így a Keleti pálya-udvart, amelyet azonban a vidékiek, de a főváros népe is inkább „központinak” keresztelt el. Most pedig ez a szürke, soha nem pihenő, forrongó nagy épület jubilál. Augusztus 17-én 25 éves lesz s egy órára ünnepi hangulatban, de egy pillanatra sem szünetelő munkásságban alkalmat ad arra, hogy bizonyos büszkeséggel tekintsünk vissza kereskedelmi forgalmunk és közlekedésügyünk óriási fejlődésére.

Az 1867. évi XIII. törvényczikkben engedélyezett 60 millió hitel terhére hosszas tanácskozás után 1881. év őszén hozzáfogtak az építkezéshez, mely *Rochlitz* Gyula Máv. főfelügyelő vezetése mellett közel három évig tartott. 1884. évi augusztus 12-én *Gyöngyössy* János miniszteri osztálytanácsos vezetésével, a pályaudvar műtanrendőri bejárása után, ugyanazon hó 16-án az impozáns pályaház fényes és kényelmes berendezésével a sajtó és hatóságok képviselőinek, valamint meghívott, előkelő közönségnek bemutatják és másnap, azaz augusztus 17-én a pályaudvar a közforgalomnak átadott. A megnyitás minden nagyobb ünnepség nélkül folyt le, mindössze a pályaház és annak fedett csarnoka fel volt lobogóva. Elsőnek 6 óra 10 perczkor a zimonyi személyvonat robogott be és 6 óra 20 perczkor a rutikai gyorsvonat indult el és ezeket követte a többi menetrend szerinti vonat.

Rövid pár év múlva a forgalom emelkedésével a pályaudvari postahivatalt a pályaházból a czépra emelt külön épületbe kitelepíteni, majd pedig 1896-ban az összes gyorsáru-forgalmat a jözséfvárosi pályaudvarra kellett áttenni. A pályaudvar 25 éves fennállása alatt csak 1896-ban bővítették, amikor a forgalmi vágányhálózatot 500 méterrel szaporították. A személyforgalom rohamos fejlődése az alábbi számadatokból tűnik ki.

1884. évben az összes utasforgalom 588,428 volt. A következő, vagyis az 1885-iki kiállítás évében már 1,007,121-et tett ki. 1889-ben, amikor augusztus 1-én a zóna-díjszabás életbelépett, 1,831,938 volt az utasok száma, mely 1890-ben 3,240,688-ra emelkedett. 1896-ban, a millenniumi kiállítás évében már 5,319,867 az utasok száma. 10 év alatt, vagyis 1900-ban 8,912,163 és 1908-ban 9,783,799 volt az utasok száma.

A megnyitás óta 98,819 közlekedett vonattal 116,141,803 utas érkezett és indult a keleti pályaudvarról. 1900. évi január 1. óta (előbbeni időszakról napi adatok már nem állanak rendelkezésre):

Legkevesebb utas érkezett	1901 ápr. 6-án	4921
„ „ „ indult	1900 máj. 4-én	4770
Legtöbb „ „ érkezett	1906 aug. 20-án	24.054
„ „ „ indult	1909 máj. 29-én	(pünkösdi előtti szombat) 29.266

A keleti pályaudvar forgalmát lebonyolító személyzet létszáma 25 év alatt 340-ról 400-ra emelkedett.

A megnyitás óta szakadatlanul, tehát 26 éven tettek és tesznek még most is itt szolgálatot: *Lachnit* János állomásfőnök, Erdős Imre irodaköz-
zeld, Holub Ignác állomásfelügyelő, Horváth István kapus és Losonczy Károly értesítő.

Ugy a kereskedelmi minisztérium, mint a magyar államvasutak igazgatósága már évek óta foglalkozik a keleti pályaudvar bővítése kérdésével. Ennek folyományoként még ez évben kitéleptik onnan a kocsiműhelyt és a műszaki kocsihivatalt és az így felszabaduló területet a forgalmi vágányhálózat bővítésére használják fel.

Idegen buza Magyarországon. Az idei gabonapiaczi év az idegen buza jegyében folyik le hazánkban. Már júliusban, a cséplési idő alatt óriási mértékű öltött a buzabehozatal, ami augusztusban még jobban fog növekedni. *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter ezért elrendelte, hogy mindaddig, míg a külföldi s különösen a balkáni, esetleg orosz és amerikai buza nagyobb mennyiségekben hozatik be, a m. kir. központi statisztikai hivatal f. é. augusztus havától kezdve hazánk buzabehozataláról az árunyilatkozatok alapján soron kívül félhavi kimutatásokat állítson össze. A félhavi kimutatásokat az adatok legkésőbb a következő félhónap végén fognak nyilvánosságra hozni s így az érdeklődő gazdasági körök a hivatalos összeállítások alapján lehetőleg gyorsan tájékozódhatnak buzabehozatalunkról. A statisztikai hivatal az egész július havi buzabehozatalunkra vonatkozó adatokat ma tette közzé s a közzétett eredmények szerint buzabehozatalunk július havában következő volt:

	Mennyiség métermázsákban				
	Összesen	Buda-pestre	Fiuméba	Szi- szekre	Vinkov- csera
Ausziából	356	—	—	—	—
Boszniból	3.289	1.091	155	684	889
Orosz- szágból	2.957	—	2.957	—	—
Romániából	140.267	140.064	—	—	—
Szerbiából	13.380	13.380	—	—	—
Bulgáriából	18.325	18.325	—	—	—
Együtt	178.574	172.860	3.112	684	889

A közzétett adatok kiegészítésül megjegyezzük, hogy a statisztikai hivatal által előzetesen közzétett adatok némileg eltérhetnek a külkereskedelmi havi közleményekben közzéteendő adatokból, mert a nyilvános áruaktákba elhelyezett mennyiségek a fentebb közzétett adatoknál már az érkezés alkalmával számbavételnek, ellenben külkereskedelmi közleményeinkben a számbavétel nem az érkezés alkalmával, hanem csak akkor történik, amikor az áru a raktárakból belföldi rendeltetéssel tényleg kiadatik.

A székesfehérvári munkásházak. A Rzékesfehérvárott építendő munkásházak ügyében tegnap dr. *Sárra* Gyula polgármester elnöklésével értekezlet volt, melyen elhatározták, hogy a munkásházakat az úgynevezett pesti pinczéknel fogják felépíttetni. Az értekezlet felhívta a városi mérnöki hivatalt, hogy a kijelölt területet ossza fel 300 négyszögletes parcellákra. A kereskedelmi minisztérium négyféle háztervet közlött a bizottság azt találta legalkalmasabbnak, amely szerint a ház állana előtornáczból, egy szobából, konyhából és kamrából. Így egy épület 3.280. koronába fog kerülni, amihez hozzájön még a kut és kerítés költsége. A házak ára 30 év alatt 130-140 koronás részletekben törlesztendő.

A sárvár - tūrjei vasut. A most előkészítés alatt álló vasutak között nemcsak helyi, hanem általános közgazdasági szempontból is alig van fontosabb, mint a sopron-vas-zalai vasut, mely egyenes összeköttetést fog teremteni az ország északnyugati részei és a Balaton között. Szerencsés gondolat volt a két végállomás gyanánt Tūrjét és Sárvárt kijelölni, mert így valóban oly vidéket fog átszelni a vonal, amely már régóta érzi a vasut hiányát. A szükséges pénz is gyülekezik már. Így ez ügyben legutóbb Sárvár képviselőtestülete rendkívüli közgyűlést tartott. *Kálmán* István városbíró azt a javaslatot terjesztette a képviselőtestület elé, hogy a város 100.000 koronával járuljon a vas-zala-soproni vasut megépítéséhez. — A javaslatot a képviselőtestület *Bat-*

thyány Lajos gróf v. b. t. t. méltató beszéde után egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Iparostanfolyamok a vidéken. A technológiai iparmúzeum igazgatósága most állította össze az elmúlt fél év alatt a vidék nagyobb városaiban tartott iparostanfolyamok kimutatását. Huszonnégy városban 131 tanfolyamot tartottak 3091 hallgatóval. A tanfolyamok városok szerint és hallgatóik számának arányában így oszlanak meg: Baja 4 tanfolyam 103 hallgatóval, Besztercebánya 3 tanfolyam 48 hallgatóval, Czepléd 2 tanfolyam 40 hallgatóval, Debreczen 11 tanfolyam 238 hallgatóval, Deés 4 tanfolyam 73 hallgatóval, Eger 2 tanfolyam 54 hallgatóval, Hódmezővásárhely 2 tanfolyam 44 hallgatóval, Kecskemét 3 tanfolyam 62 hallgatóval, Losonc 6 tanfolyam 139 hallgatóval, Miskolcz 7 tanfolyam 249 hallgatóval, Nagybecskerek 5 tanfolyam 88 hallgatóval, Nagyszében 4 tanfolyam 77 hallgatóval, Nagyvárad 12 tanfolyam 283 hallgatóval, Nyiregyháza 3 tanfolyam 52 hallgatóval, Nyitra 3 tanfolyam 66 hallgatóval, Orosháza 7 tanfolyam 164 hallgatóval, Pécs 9 tanfolyam 294 hallgatóval, Rimaszombat 3 tanfolyam 90 hallgatóval, Sopron 5 tanfolyam 135 hallgatóval, Szabadka 8 tanfolyam 140 hallgatóval, Székesfehérvár 2 tanfolyam 42 hallgatóval, Szombathely 9 tanfolyam 209 hallgatóval, Ujvidék 7 tanfolyam 219 hallgatóval és Zombor 10 tanfolyam 182 hallgatóval. A mostani fél évben ismét több iparostanfolyamot rendez a múzeum igazgatósága a vidék nagyobb városaiban.

A pozsony - bécsi villamos. A sokat hányatott villamos ügye is dülöre jut lassanként. A legújabb fejlemény az, hogy Pozsony város rendkívüli közgyűlése *Brolly* Tivadar polgármester elnöklésével tartott ülésében elhatározta, hogy a belügyminiszternek július 8-iki városi közgyűlési határozatát jóváhagyó rendeletét tudomásul veszi és utasítja a tanácsot, hogy a Pozsony-országhatári villamos vasut engedélykérő iratát a Ganz és társa cégnek a szerződés értelmében azonnal kiadja. Miután ezzel *Marsó* Gyula kereskedelmi és iparkamarai alelnök ellenkező tartalmú beadványa és *Tauber* József bécsi mérnök nyilatkozata tárgyalanná vált, a közgyűlés nem bocsátkozott tárgyalásukba. Az alakítandó vasuti részvénytársaság igazgatóságába a város részéről *Kumlik* Tódor polgármesterhelyettes, felügyelőbizottságába *Szeifert* József kereskedelmi tanácsos küldettek ki.

A biharmegyei cukorgyár. A *Tóth* István és *Társai* által Biharmegyében létesítendő cukorgyár ügyében a f. hó 9-én tartották meg a nagyértekezletet Nagyváradon a biharmegyei gazdasági egyesület égisze alatt. A 7000 holdnyi répatermelés biztosításának szükségessége mellett azzal számoltak be az értekezletnek, hogy már 4000 holdnyi répa biztosítva van. De még ennek egy része sem végleges, amit az bizonyít a legfényesebben, hogy a hátralékos 3000 hold répatermés biztosítására a legszélesebbkörű és a legerélyesebb mozgalmat határozták el.

Új szénkutatások Erdélyben. A körösbányai határban most folytonos bányászati furatások és kutatások vannak folyamatban. Jelenleg három társulat is végez ilyenmű munkálatokat: egy német, egy angol és egy magyar. A magyar társulat több mint egy évi munka után a Körösbánya szomszédságában, *Kunka* és *Karács* községek határaitában nagykitérjedésű szénleplepre furt, melynek rétegei 3-4 méter vastagságban jelentékeny értéket képviselnek. A gazdag szénlepek kiaknázására a közel jövőben egy külön bányavállalatot szándékoznak alapítani.

Kiállítási hírek. A jövő év április, május és június havában *Berlinben* kiállítást fognak rendezni az amerikai iparágakból a német-amerikai kereskedelmi összeköttetések elősegítése végett. A kiállítást két nagy amerikai ipari és kereskedelmi szövetség rendezi, amelyek nagy tőkét képviselnek és amelyek minden iparágat felölelnek. Ez az első eset, hogy Berlinben kereskedelem-politikai okokból nagyobbarányú kiállítást rendeznek. A brüsszeli osztrák-magyar követség jelentése szerint, azok az államok, amelyek a jövő esztendőben *Brüsszelben* megtartandó viláckiállításra hivatalosan résztvenni kívánnak, már nagyrészt kinevezték a kiküldendő kormánybiztosokat. Ezek: Franciaország, Anglia, Németország, Olaszország, Hollandia, Spanyolország, Törökország, Luxemburg, Perzsa, Honduras és Nicaragua. Valószínűnek

tartják, hogy több állam még csak ezután fogja magát elhatározni arra, hogy a kiállításra hivatalosan résztvegyen. *Varsóban* e hó 15-től szeptember hó 15-ig nemzetközi áruminta-kiállítást rendeznek. A kiállítás célja, hogy intenzív reklám útján közvetlen összeköttetéseket hozzon létre az oroszországi kereskedők és a bel- és külföldi termelők között. A terv szerint a mintakiállítást a jövőben évenként kétszer rendezik, február 15-én és augusztus 15-én, amikor az orosz kereskedők nagy része *Varsóban* időzik bevásárlásainak eszközlése végett. A tervezett áruminta-kiállításra külföldi termelők is résztvehetnek. A kiállításra külön csoportokban mutatják be a vasárukat, a férfi és női konfekciót, rövid-árut, díszmüveget, utazási cikkeket, festő- és írószereket. A kiállításról bővebb értesítést a m. kir. kereskedelmi múzeum igazgatósága nyújt.

Az értéktőzsdéről. A krétai eseményekről érkező kedvezőtlenebb jelentések dacára a mai napon foganatosított véleményvásárlások szilárd irányzatot létesítettek a tőzsdén. Különösen az előtőzsdén mutatkozott áremelkedés a vezetőértékekben, bár semmiféle buzdítás nem mutatkozott. A déli tőzsdén ez a szilárdság helyet adott lanyhább irányzatnak, úgy, hogy zárhatag az értékben mintegy két koronával aacsonyabb árfolyamokhoz jutottak a mai legmagasabb jegyzésekhez képest. A helyi értékek piacán a vasértékek némi visszaesést szenvedtek, ellenben az építőipari értékek majdnem változatlanok. A villamos értékekben átmenetileg kereslet mutatkozott. Élénkebb üzlet volt a Városi villamos-részvényekben, melyek 277. — koronáig emelkedtek. A járadékpiac valamivel gyengült.

Országos borászati kongresszus Vercsezen. Vercsez város közönsége f. é. szeptember 19-én és 20-án *Kossuth* Ferencz és *Darányi* Ignác miniszterek, valamint *Szterényi* József és *Mezőssy* Béla államtitkárok védnöksége és az összes országos gazdasági egyesületek közreműködése mellett borvásárral egybekötött országos borászati kongresszust rendez. E kongresszus rendezésére Vercsez város közönsége azért vállalkozott, mert e kiválóan bortermelő vidék gazdáinak, szőlő- és bortermelőinek alkalmat óhajtott adni arra, hogy gyakorlati és elméleti ismereteiket gyarapítsák és kiváló szakemberek tanácsait és oktatásait meghallgatva, azokat gazdaságaikban érvényesítsék. A kongresszusnak kétségbevonhatatlanul nagy közgazdasági jelentősége van, amely annál nagyobb mérvű, mert nem egyoldalú, hanem az összeség kívánalma gyanánt jelentkezik és főleg költéses szőlőművelésünket a tulprodukció következményeitől megvédeni és borának veszélyeztetett értékesítését megmenteni célozza. Ebből kifolyólag első sorban a hazai és külföldi érdekeltség bevonásával boraink kivitele és a vám külföldön leendő értékesítése érdekében követendő teendők volnának megállapítandók. A kongresszus iránt országszerte, sőt a külföldön is nagy az érdeklődés. A kongresszus sikerét biztosítandó, szükség van a borgazdaság összes tényezőinek legbuzgóbb támogatására s azért Vercsez közönsége azzal a kéressel fordul Magyarország bortermelőihez és minden érdekeltségű körhöz, támogassák az akcióit, csatlakozzanak és követeljék borgazdaságunk megvédését. Megkérjük az összes törvényhatóságokat, gazdasági egyesületeket, kereskedelmi kamarákat, bortermelő- és kereskedelmi egyesületeket, hassanak oda, hogy Magyarország bortermelése és borkereskedelme jogos védelemben részesüljön.

Új cégvezető. A Fiumei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság igazgatósága ma megtartott ülésén alkalmával *Erős* Aurél főkönyvvizsgálóját cégvezetői jogosultsággal ruházta fel.

Folyóvízeinkről. A földművelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna közepes vízállással Linztól Wienig és Budapesttől Mohácsig apad, másutt emelkedik; Budapesten a vízállás ma 280 cm., tegnap óta 26 cm-t apadt. A Tisza alacsony vízállása és apad. A Dráva vízállása közepes és apad. A Száva alacsony vízállással végig apad.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatát valódi áldás gyomorbetegségeknél és székeszékélyekben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

Nyílt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel.

MATONYI FELE
GISSHÜBLER
legfinisabb égetésű
SAVANYUVÍZ

TŐZSDÉK.

BUDAPESTI ARU- és ERTEKTOZSDE.

Gabonátözsde.

Budapest, augusztus 13.

A készáruipiaczon ma valamivel barátságosabb volt a hangulat. Kielégítő kínálat mellett szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak és prompt magyar áruért jobb árakat is fizettek, míg a külföldi búzát csak változatlan tegnapi áron voltak hajlandók megvásárolni. Elkelt mintegy 60.000 q buza, közte 22.000 q szerb és 24.000 q román áru, nagyjából változatlan, itt fekvő és rögtön átadható áru 10 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 29.40 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 27.-- korona 76.7 kilós szerb búzáért. Egyéb gabonane-műek közül a rozs 5 fillérrel olcsóbb, a többi változatlan. Forgalmába került: 300 q rozs 19.25-19.40 koronás áron, 500 q árpa 19.40 koronás áron, 500 q zab 14.40-15.40 koronás áron és 400 q káposztarepce 27.10 koronás áron. A határidőpiacon most igen nyugodt a hangulat és csak kisarányu forgalom fejlődik ki. A mai üzlet lanyhán és a tegnapi zárlatnál jóval alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán azonban meglehetősen vételkedv mutatkozott, ami az irányzat szilárdulásához és az árfolyamok mérsékelt javulásához vezetett. Az októberi buza 14 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 26.98 koronán indult, gyorsan 27.10-ig javult, aztán lassan 26.94-ig szorult vissza és zárlatkor 26.96 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza tizenhat fillérrel, az áprilisi buza tizenhét fillérrel, az októberi rozs tizenhárom fillérrel, az októberi zab nyolc fillérrel gyöngült, ellenben az új-tengeri tiz fillérrel javult.

Eladott:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 78 k 28.55 K.
Pestvidéki: 100 q 77 k 28.50 K, 200 q 76 k 28.30 K.
Fehérmegyei: 200 q 79 k 300 q 78 k 28.70 K.
100 q 80 k 28.80 K, 100 q 78 k 28.70 K, 100 q 77.3 k 28.80 K, 100 q 76.5 k 28.10 K.
Bácskai: 2000 q 78.5 k 28.90 K.
Bácskai: 200 q 80 k 29.40 K, 2000 q 78.5 k 28.90 K, 500 q 76.5 k 28.60 K, 1100 q 76 k 28.45 K.
Bánsági: 600 q 80 k 29.10 K, 200 q 81 k 29.20 K, 5500 q 79.5 k 28.90 K aug.
Tolnai: 492 q 78.5 k 28.90 K, 500 q 78 k 28.90 K, 100 q 77.5 k 28.40 K.
Román: 8000 q 80 k 28.40 K uszik, 10.000 q 79.8 k 28.30 K, 6000 q 79.5 k 28.20 K aug.
Szerb: 4000 q 80 k 27.70 K aug., 4000 q 79 k 27.50 K aug., 1000 q 79 k 28.50 K, 200 q 78.5 k 27.40 K, 4800 q 78.4 k 27.45 K,

2000 q 77 k 27.90 aug.-szept. 4100 q 76.7 k 27.-- K.
Rozs: 100 q 19.25 K, kpf par, 100 q 19.30 K kpf par, 100 q 19.40 K kpf par.
Zab: 100 q 15.40 K kpf, 100 q 14.40 K kpf kevert, 100 q 15.20 K kpf par, 200 q 15.-- K kpf.
Árpa: 500 q 14.90 K kpf par.
Káposztarepce: 400 q 27.10 K kpf par.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	27.95-27.85	79	28.20-28.75
"	76	28.05-28.45	80	28.25-28.65
"	77	28.05-28.45	81	28.25-28.65
"	78	28.05-28.45	82	28.25-28.65
Fehérmegyei	75	27.70-28.10	79	27.90-28.20
"	76	27.70-28.10	80	28.10-28.70
"	77	27.70-28.10	81	28.10-28.70
"	78	27.70-28.10	82	28.10-28.70
Pestvidéki	75	29.80-28.10	79	28.10-28.40
"	76	27.95-28.30	80	28.20-28.70
"	77	27.95-28.30	81	28.20-28.70
"	78	27.95-28.30	82	28.20-28.70
Bánsági	75	27.80-28.20	79	28.45-28.80
"	76	27.80-28.20	80	28.35-28.85
"	77	27.80-28.20	81	28.35-28.85
"	78	27.80-28.20	82	28.35-28.85
Bácskai	75	26.65-27.75	79	28.15-28.60
"	76	26.65-27.75	80	28.35-28.90
"	77	26.65-27.75	81	28.35-28.90
"	78	26.65-27.75	82	28.35-28.90
Rozs I-rendű új		19.25-19.65		19.25-19.65
Középmínőségű új		19.45-19.60		19.45-19.60
Árpa takarmány I-rendű		15.40-15.60		15.40-15.60
II-rendű		14.80-15.20		14.80-15.20
Köles		15.20-15.80		15.20-15.80
Zab I-rendű		15.50-15.70		15.50-15.70
II-rendű				
Tengeri belföldi új				
Körpa				

A határidőpiacon elkelt:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:
Buza októberre 26.98-26.94-27.10-26.94.
Buza áprilisra 27.40-27.42-27.32-27.46-27.28.
Rozs októberre 19.60-19.66-19.58-19.70-19.58.
Tengeri aug. 15.20-15.14-15.28.
Újtengeri májusra 14.--14.12-14.08-14.14.
Zab októberre 14.98-14.96 K.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	29.96-26.98
Buza áprilisra	27.30-27.32
Rozs októberre	19.56-19.60
Újtengeri májusra	14.08-14.92
Zab októberre	14.90-14.92
Repce augusztusra	27.60-27.80
Tengeri augusztusra	

Budapesti gabonaforgalom.

	1909. augusztus 11-től	1909 augusztus 12-ig.
	Erkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	12403	98
Rozs	2910	8
Árpa	1131	
Zab	1951	
Tengeri		5763
Liszt	204	15319
Körpa	100	2912

Értéktözsde

A mai tőzsdén a helyzet javulásának jelei mutatkoztak. Kielégítő külföldi jelentésekre az előtőzsde szilárdan és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel nyílt meg, kezdetben igen jó vételkedv mutatkozott és élénk forgalom fejlődött ki, később azonban bécsi arbitrázs-eladásokra kissé gyöngült az irányzat. Különösen jól volt keresve az Államvasut és a Városi villamos vasut, amelyek közül az előbbi 2.-- koronával, az utóbbi pedig 2.75 koronával javította az árfolyamát. A déli tőzsde sokkal csendesebb volt, mint az előtőzsde. A Berlinből várt ösztönzés kimaradt, így tehát semmi hajlandóság sem mutatkozott az értékek vásárlására. A forgalom korlátolt maradt, mi mellett az árfolyamok egyazon a szinten maradtak.

Forgalmába került a mai nap folyamán: Osztrák hitel 648-647.25 koronán, Magyar hitel 758.25-757 koronán, Államvasut 733.--734.50 733.50 koronán, Leszámitolóbank 481--480.50 koronán, Rima 597-598.75-596.75 kor., Városi villamos vasut 276-275.25-277-276.50 koronán, Közuti 572 koronán, Déli vasut 110-

-109.50 koronán, Drasche 548-546 koronán, Jég- és viszontbiztosítás 335 kor., Danubius 325-327 koronán.

A előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 648-647.50, Magyar hitel r. 758.25-757.50, Osztrák-magyar államvasut 783.--782-734.50, Leszámitolóbank 481, Rimamurányi 597-598.75-597, Városi villamosvasut 276.--275.25-276.25. Közuti vaspálya 572, Déli vasut 110-109.50 korona.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 647.25, Magyar hitel 757.--, Osztrák-magyar államvasut 783.50, Leszámitolóbank 480.50, Rimamurányi 596.75. Városi villamosvasut 276-277-276.50, Közuti vaspálya 572, Déli vasut 110 K.

Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 3-4 korona, nyolcz napra 6-8 korona, aug. hónap végére 16-18 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 646.75, Magyar hitel 756.70, Államvasut 783.--, Leszámitoló 480, Jelzálogbank 442.--, Rimamurányi 596.50, Városi vasut 277-75, Közuti vasut 572.75 korona.

Bécsi gabonátözsde.

Bécs, augusztus 13. (Saját tudósítónktól.) A forgalom csendes, az árak változatlanok, mert a mértékadó külföldi tőzsdék lanyha irányzata bénítólag hat a vásárlási kedvre. Orosz búzából egyes kisebb tételekben némi kötés fordult elő, egyébként az üzlet egészen jelentéktelen.

Jegyzetelt buza: új tiszavidéki 14.80-15.20, bánáti 14.50-14.85, tótfelvidéki 14.30-14.80 déli vasuti 14.20-14.60, romániai 14.50-15.-- kor.

Rozs: tótfelvidéki 10.15-10.85, csepeli 10.10-10.25, pestmegyei 10.20-10.35 déli vasuti 10.15-10.30, külfönte magyar 10.10-10.20, osztrák 10.10-10.25 korona.

Árpa: Morvaországi 8.50-9.25, tótfelvidéki 7.75-10.25 kor.

Magyar tengeri 8.10-8.30. Cinquantin 10.--10.55 korona.

Magyar zab 9.80-10.30, válogatott 10.30-10.40, új 8.50-9.-- korona.

Bécsi értéktözsde.

Bécs, augusztus 13. Tekintet nélkül a krétai helyzet kiélesedésére, az előtőzsdén az irányzat barátságos volt. Államvasuti és déli vasuti részvények javultak. Vaspányáértékek közül rimamurányi részvény budapesti vásárlásra emelkedett, hitelrészvények stagnáltak, korlátok közt prágai vasmű és simmeringi gépgyár részvényei emelkedtek, egyesült villamossági részvény ellenben hanyatlott. A délitőzsde megnyitáskor az árfolyamok változatlanok. A forgalom későbbi során alpesi részvény helyi vásárlásokra emelkedett, egyébként a piacc nyugodt volt. Berlin gyengült irányzatot jelentett.

11 órakor zárult: Osztrák hitel 647.50, Laenderbank 455.50, Államvasut 734.--, Déli vasut 110.--, Alpesi 667.50, Rimamurányi 597, Prágai vasmű 2675.--, Egyesült villamossági 239.--, Török sorsjegy 185.--

1 óra 30 perczkor jegyeztek: Osztrák hitel 647.--, Magyar hitel 757.--, Anglo 298.75, Union 553.--, Laenderbank 455.75, Bankgyesület 582.--, Államvasut 733.25, Déli vasut 108.25, Dunagőzhajózási 1010, Alpesi 668.75, Simmeringi gépgyár 288.50, Májusi járadék 95.90, Török sorsjegy 184.75, Márka 117.35, Egyesült villamossági társaság 263.75.

Bécs, aug. 13. (Magyar értékek zárata). 4 százalékos arany-járadék 113.40, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 142.50, Magyar hitelbank részvény 756.25, Magyar leszámitoló és váltó részvény --, Rimamurányi 595.75, Magyar cukoripar --, Adria hajózási részvénytársaság --, Magyar koronajáradék 92.60, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 92.15, Magyar nyem.-kötv. sorsjegy 200.50, Kassa-Oderbergi Vasut részvény --, Magyar Jelzálogbank 442.50 Magyar kereskedelmi bank --.

Bécs, aug. 13. (Osztrák értékek zárata). 4.2 százalékos papír-járadék 95.85, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.30, 1860-as sorsjegy 161.--, Osztrák hitel-sorsjegy --, Angol-osztrák bank részvény 297.75, Bécsi Bankverein 591.50, Osztrák magyar bank 1773, Déli vasut 109.10, Dunagőzhajózási társ. 1008.--, Dohány részv. 371.50, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.33, Osztr. Lloyd 196.50, 4.2 száz. ezüst jár. 95.75, Osztr. koronajáradék 95.80, 1864-es sorsj. --, Osztrák hitelintézeti részvény 645.75, Union-Bank 582.75, Osztrák Länderbank 454.95, Osztrák-magyar államvasut 732.10, Elbe völgyi vasut --, Alpesi részvény 668.25 20 frankos 19.08, Londoni váltóár 239.90, Lipótkóhá 466.50, Török sorsjegyek 184.30 K. Szilárd.

TÉLIKABÁT 35 setyem vagy angol béléssel **45** prima ölt. vagy átmeneti kabát **30** frt.

Csakis mérték szerint, első-rangu kivitelben
Angol készpénzrendszerű uriszabótermék
ZÉLINGER SAMU
Budapest, IV., Belváros.
Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-utca mellett = Telefon 116-59.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., L. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
 Finsen-féle lüvfény-
 szivhajtó és véredény-
 meszedés ellen.
 Elektromágneses gyógyítás
 Röntgen sugarakkal való
 kezelés.
 Magas feszültségű áram-
 mal való kezelés (Arson-
 valtsatio).
 Kék fényvel való kezelés.
 Villamos hőfürdők (Elek-
 trotherm).
 Villamos fényfürdők.
 Villamos massage (Vib-
 ratio).
 Galván. Farad és Franklin
 árammal való kezelés.
 Villamos vízfürdők.
 Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
 Általános idegesség (neu-
 rasthenia, hystéria).
 Ideggyengeségi állapotok.
 Álmatlanság, Fejfájás.
 Hűdés (Paralysis).
 Idegfájdalmak, idegzsibás
 (Neuralgiák, ischiás).
 Gerincvelő-sorvadás (Scheu-
 ber).
 Szívbetegségek.
 Véredényelmeszedés.
 Kőszvény és eszuz, reuma,
 izületi és esontbajok.
 Székrekedés. Daganatok.
 Anyagcserehajok (Elhízás
 cukorbetegség, vesebetegség)
 Bőrnyajok. Bőrviszketeg.
 Lupus.
 Hajhullás, kopaszság.
 Sztrókelés (mőknél és
 arcon).
 Aranyeres esomók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
 Kezelés egész napon át. Kíváncra prospektus

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 13. (Értéktőzsde.) A mai
 tőzsde, ellentétben az előző napokkal, gyengébb
 irányzat mellett nyílt meg, miután a newyorki
 tőzsde lázas tevékenysége és a rézárak London-
 ban történt visszamenése lehagolóan hatott. A
 South African Territories felfedezett új gyémánt-
 mezőiről szóló hírt is hivatalosan kétségbe von-
 ták. Az árfolyamvesztések alatt különösen az oly
 nagy mértékben emelkedett bank és bányáértékek
 csökkentek. A piac azonban igen nagy mérték-
 ben ellentállóképessé volt, úgy, hogy a veszteségek
 törtreszeit tették ki az egy százaléknak. Gőzhajós

EGYETÉRTES

és villamossági részvények, valamint amerikai vas-
 utak engedtek, míg más vasutak javulásokat tűn-
 tettek fel. Járadékok részben szilárdok voltak és
 egyébként megtartották nivójukat. A további folya-
 matban a tőzsde nyugodt volt, csekély ingadozások
 mellett. Az árfolyamok később is jól tartották ma-
 gukat, miután az Iron Monger kedvező jeletése
 élénkítő hatással volt a bányáértékek piacára. A
 készpénzpiac ipari értékei realizációkra többnyire
 gyengébbek voltak. Napi pénz 2% mellett
 kínálva, leszámítolási kamattal 2%.

Berlin, (Zárlat) aug. 13. (Saját tudósítónktól.)
 Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírajradék
 —, 4 százalékos osztrák aranyajradék 99.70, osztrák
 hitelrészvény 203.50, Déli vasut 20.80 orsz. bankjegyek
 216.05, 4 százalékos új orsz. kölcson 86.10, Disconto
 Commandit 188.63, Dinamitruusz 169.33 Harpeni 196.75,
 Unifikált török jradék 95.40. 4.2 százalékos ezüst jár.
 95.90, 4 százalékos magyar aranyajradék 95.40, Magyar
 koronajradék 92.90, Osztrák-magyar államvasut 156.80,
 Bécsi váltóár 85.15, Olasz jradék —; Alt. villamos-
 sági Edison 236.—, Gelsenkircheni 188.—, Laurakohó
 183.—, Gyengült.

Frankfurt, (Zárlat) aug. 13. 4.2 száz.-os papírajradék
 —, 4 száz.-os osztrák ar-jár. 99.85, Magy. ar-jár.
 95.35, Osztrák hitelint. részv. 203.90, Osztrák-magyar
 államvasut 156.80, Eszaki nyugati vasut —, Busstie-
 radi vasut —, Londoni váltóár 204.22, Bécsi Bank-
 verein 134.50, Villamos részvény — 3 százalékos
 magyar aranykölcson 79.10, 4.2 százalékos ezüstjradék
 99.20, Osztrák koronajradék 95.95, Magyar korona-
 jradék 92.95, Osztrák-magyar bank 126.60, Déli vasut
 részvény 20.80, Elbe völgyi vasut —, Bécsi váltóár
 85.16 Párisi váltóár 81.15, Union bankrészvény —,
 Alpési bányarészvény —, Állandó.

Hamburg, (Zárlat) aug. 13. 4.2 százalékos ezüst
 jradék 98.90, 1860. sorsjegy 163.—, Déli vasut 20.60,
 4 százalékos aranyajradék 99.60, Osztrák hitelrészvény
 203.90, Osztrák-magyar államvasut 156.50, Olasz jra-
 dék 104.50, 4 százalékos Magyar aranyajradék 95.40,
 Nyugodt.

London, aug. 13. Angol consol 84³/₁₆.
 Páris, (Zárlat) aug. 13. 3 százalékos francia já-
 radék 98.12, Osztr. aranyajradék 102.—, Magyar arany-
 jradék 97.80, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről
 501.—, 3³/₄ százalékos Olasz jradék —, Déli
 vasut elsőbbségi kötv. 281.—, 5 százalékos marokói
 jradék 519.—, 4 százalékos 1890. román kölcson
 —, 4 százalékos kons. amort. román jár. 98.30, 4
 százalékos amort. román jradék —, 5 százalékos
 orosz jradék 102.97, 4 és fél százalékos 1909.
 orosz jár. 96.90, 4 százalékos spanyol jár. 96.65
 4 százalékos unifikált török jár. 94.15, Török sorsjegy

174.15, Török dohányrészvény 395.— Osztrák földhitel-
 intézet 1198, Osztr. Landerbank 490.—, Magyar jelzálog-
 bank —, Banque de Paris 18.96, Banque Ottomane
 714.— Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut
 —, Meridionalvasut —, Hartmann gépgyár 552.—,
 Rio Tinto 1968.—, Sucrerie d'Egypte —, Tula 334,
 Urikányi köszén —, Chartered 45.25, De Beers 400.—
 East Rand 134.50, Jagersfontein 177.—, Trans. Land
 Cop 80.10, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó né-
 met piacokra (rövid) 123.21, Váltó Bécsre (rövid)
 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó
 (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (rövid) pari, Csekk Lon-
 donra 251.85, Magánkamattal 1/4, Nyugodt.

Üzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igaz-
 gatósa.) Augusztus 13-án. Előző napi eladatlan marad-
 vány 281 drb sertés, 13 drb süldő, 0 drb malacz.
 Pótfelhajtás — drb. sertés, — drb süldő, — drb ma-
 lacz. Mai felhajtás 797 drb sertés, — drb süldő, —
 drb malacz, összesen 1078 drb sertés, 13 drb süldő,
 — drb malacz. Eladatott 1002 drb sertés, 13 drb
 süldő, 0 drb malacz. Mai maradvány 76 drb sertés,
 — drb süldő, — drb malacz.

Következő árak jegyeztettek: Zsirtertés: Öreg I.
 rendű 350 kilogramm felül életsúlyban 113—117 fill.,
 életsúlylevonással — fillér. II-odrendű 280—350 kilo-
 grammig — fill., életsúlylevonással — fillér,
 silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm
 felül élös. — fillérig, életsúlylevonással 136—148
 fillérig, fiatal közép 220—300 kg-ig — fill. élet-
 súlylevonással 138—148 fill-ig, fiatal könnyű 220
 kilogrammig — fillérig, levonással 136—148.
 Hussertés, nehéz 300 kilogramm felül — fill-
 ér, könnyű 140—300 kilogrammig — fill-ig,
 életsúlylevonással — fillérig, beltölti süldő
 108—128 fill-ig, külföldi süldő — fillér, malacz
 — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilo-
 grammként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata
 élénk. Az árak 2—4 fillérrel emelkedtek

Budapesti szurómarhavasar.

Budapest, aug. 13. Felhajtott 863 darab élő
 borjú, (közte 27 rugott), 0 drb leölt borjú, 0 drb növendék-
 márkha, 0 drb élő bárány. Árjegyzék: elsőrendű élő
 borjúkért 84—92 fillérig, kivételesen 94 — fillér, kö-
 zépmínőségű élő borjúkért 74—82 fillér, leölt bor-
 júkért — fillér. silány és rugott borjúkért 46—70
 fillérig, növendékmarháért — fillérig kilogramm-
 ként (lev. nélkül). Az irányzat lanyhább volt, az árak
 2—4 fillérrel kg.-ként csökkentek.

Buza	Kilos	100 kilogramm ára		Kilos	100 kilogramm ára	
		K. 101	K. 102		K. 101	K. 102
lisztvidéki uj	75	—	—	79	28.55	28.90
" " " "	76	—	—	80	28.75	29.10
" " " "	77	28.10	28.75	81	—	—
" " " "	78	28.25	28.55	—	—	—
fehértalmú uj	75	—	—	79	28.35	28.60
" " " "	76	—	—	80	28.60	28.85
" " " "	77	28.02	28.20	81	—	—
" " " "	78	28.15	28.30	—	—	—
pestvidéki uj	75	—	—	79	28.45	28.70
" " " "	76	—	—	80	28.65	28.95
" " " "	77	28.05	28.30	81	—	—
" " " "	78	28.20	28.50	—	—	—
bánai uj	75	—	—	79	28.55	28.80
" " " "	76	—	—	80	28.75	29.10
" " " "	77	28.10	28.35	81	—	—
" " " "	78	28.25	28.55	—	—	—
bácskai uj	75	—	—	79	28.55	28.80
" " " "	76	—	—	80	28.75	29.10
" " " "	77	28.15	28.40	81	—	—
" " " "	78	28.30	28.55	—	—	—

Allamadósság közkölcsonok		Pénz	Ár
Magyar aranyajradék — 4%	119.25	110.75	
koronajradék 3 ³ / ₄ %	92.60	98.—	
koronajradék — 4%	98.50	99.—	
All.köl. Vaskapu celj. ar. 6.30%	202.—	202.—	
1870. nyerevény kölc. 100 frt	202.—	202.—	
Hov.-szlav. reg.-k. art. k. 1 ¹ / ₂ %	93.—	93.—	
M. földterherment. kötv. 4%	94.50	95.—	
Hov.-szlav. — 4%	144.50	147.—	
Tiszai szegedi nyer. kölc. 4%	95.75	96.25	
Konv. osztr. adom. koronai 4%	68.75	69.25	
Egyes. osztr. jár. papir. 4 ¹ / ₂ %	98.50	99.—	
Osztrák aranyajradék — 4%	117.50	118.—	
koronajradék — 4%	96.—	96.50	
all.-sors. 1880. 100K 4%	163.—	164.—	
1880-ból 200K 4%	232.—	233.—	
1884-ből 200K —	203.—	204.—	
1884-ből 100K —	203.—	204.—	
Bosz.-herc. orsz. k. 1895. 4%	94.50	95.—	
vasuti 1898. 4 ¹ / ₂ %	99.50	100.—	
1902. 4 ¹ / ₂ %	99.50	100.—	
Bpest. székes-föv. kölc. 4%	91.50	92.—	
Bpest székes-föv. kölc. 4%	91.50	92.—	
Orosz államkölcson aug. 4 ¹ / ₂ %	99.50	100.—	

Bankok részvényei.		Pénz	Ár
Angol-osztrák bank —	200.—	300.—	
Budapesti bankgyűlési r. —	25.—	26.—	
Első magyar iparbank 5%	305.—	306.—	
Hazai bank aug. v. — 5%	279.50	280.—	
Hungar. agr. és jár. b. r.-t. 5%	360.—	361.—	
M. áll. hitelbank aug. k. 5%	491.—	492.—	
M. jelzáloghitelb. aug. v. 5%	756.50	757.—	
Magy. kereskedelmi r.-t. 5%	442.50	443.—	
Magy. k. sz. osztályrész. 5%	582.—	582.50	
M. lesz.-és p.-b. aug. v. 5%	1550.—	1555.—	
M. pénzüst. k. p. h. b. 5%	480.—	480.50	
M. tkp. közp. jelz.-ja 5%	1010.—	1015.—	
Magyar telephit. és par. bank	210.—	211.—	
Osztrák-hitelint. aug. v. 5%	850.—	851.—	
Osztrák-magyar bank 5%	646.50	647.—	
Pesti m. keresk. bank 5%	1700.—	1705.—	
Unionbank — 5%	3470.—	3472.—	

Egyéb gabonaneműek		100 kilogramm ára	
Rozsa	előrendű uj	K. 101	K. 102
Rozsa	előrendű uj	19.45	19.60
"	előrendű ó	—	—
"	középmínőségű uj	19.25	19.45
Árpa	előrendű	—	—
"	elsőrendű	15.50	15.80
Zab	előrendű	15.50	15.80
"	középmínőségű	—	—
Tengeri magy.	—	15.50	15.70
Reposz	káposztareposz	27.—	27.40

Burgonya		Pénz	Ár
Fehér	Rozsa	Sárga	
Koronától—koronáig			

Kőbányai sertéspiacs.

Budapest, aug. 13. Hízott sertésárak. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 klgon felül) 140—142 fillér, fiatal közép (páronként 251—320 klg.) 140—144 fillér. Magyar szedett: Közép (páronként 240—280 klg.) 143—144 fillér, könnyű (páronként 240 klg.) 145—146 fillér. Sertésárszám: 1909. aug. 11. napján volt készlet 29642 darab sertés, 12-én felhajtattott 581 darab sertés, 12-én elszállított 159 darab sertés, aug. 13. napjára maradt készlet 30064 darab sertés. A hízott sertésüzlet irányzata változatlan.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 13. —

Hévígyaróztatások. A belügyminiszter Nuszbaum Adorján brodi lakos, Nádas-ra, kiskoru Kohn Ignác és Irén pécsi lakosok „Kálmán”-ra, Winterverber György baksai lakos saját, valamint Mária és Erzsébet nevű kiskoru gyermekei és kiskoru Cziring János „Váradi”-ra, Weisz Bernát budapesti lakos saját, valamint Margit nevű kiskoru gyermeke „Vas”-ra, Cosieru János Szever brassói lakos „Kendé”-re, Szimaiszter János sárbogárdi lakos „Szapári”-ra, kiskoru Österreicher Ilona és László kiskunfélegyházi lakosok „Erdélyi”-re, kiskoru Sándru Pamfil kolozsvári lakos „Sándorfi”-ra, Rosenfeld Jenő nagyváradi lakos „Hollós”-ra, kiskoru Rosenspitz Mari pécsi lakos „Rigó”-ra, Perl Gyula győri lakos „Pál”-ra, kiskoru Goldberger Kálmán és József nagyrécei lakosok „Tarján”-ra, kiskoru Weisz Imre budapesti lakos „Sarkadi”-ra, kiskoru Sauerampft Mór és Száli (Sári) székesfehérvári lakosok „Tihanyi”-ra, Kolibáb András debreczeni lakos saját, valamint András és Lajos nevű kiskoru gyermekei Kerekes-re, kiskoru Neumann Emil fümei lakos Nádas-ra, Pólya Sándor nyirbaktali lakos Pálfi-ra, Thiess (Moser) János nagyszebeni lakos saját, valamint kiskoru János nevű fia Márton-ra, kiskoru Grünfeld Jenő szabadkai lakos Gál-ra, kiskoru Prsztek János komáromi lakos Győri-re, kiskoru Freund Zsigmond és Árpád vágyúhelyi lakosok Fodor-ra, Szatnik Márton kaposvári lakos saját, valamint Gizella és Julianna nevű kiskoru gyermekei Szigeti-re, Revoly Sándor dédési lakos Zrinyi-re, kiskoru Keller Gyula pécsi lakos Hajós-ra, Reisz Károly legéndi lakos saját, valamint Julianna, Ernő és Mária nevű kiskoru gyermekei Rajz-ra, Izrael Lajos losonci lakos saját, valamint Sándor nevű kiskoru gyermeke Váradi-ra, Hriczkó János kassai lakos Halász-ra, Punz (recte Borgen) Fischel budapesti lakos saját, valamint Borgen Jenő, László és Andor nevű kiskoru gyermekei Pál-ra, kiskoru Gnttenberg Juli és Ilona székesfehérvári lakosok Galambos-ra, kiskoru Meister Imre, Gyula és Zoltán székesfehérvári lakosok Molnár-ra, Kohn Manó (Ödön) wieni lakos Kotányi-ra, Schaffer Géza és Gyula, továbbá kiskoru Schaffer Jenő vései lakosok Szentkirályi-ra,

Weiszszal (Bromberger) Jakab budapesti lakos Bihari-ra, kiskoru Rosenblüh József budapesti lakos Rátkai-ra, kiskoru Sztieranka Lajos budapesti lakos Sziklai-ra, Elefánt Herman nyirgelsei lakos saját, valamint Jolán nevű kiskoru gyermeke Erdődi-re, Csirke József budapesti lakos Csáthi-ra, kiskoru Fleischmann Katinka, Anna és Ferenc esztergomi lakosok Fazekas-ra, Tolvaj István kevermesi lakos Tolna-ra, Muntján György makói lakos Győrfi-re, Argyelán János máramaroszigeti lajos saját, valamint József, Margit és Mária nevű kiskoru gyermekei Akosi-ra, Gerstenmajer János bajai lakos saját, valamint Ernő Mihály kiskoru gyermeke Gyimesre, Klein Lajos debreczeni lakos saját, valamint Magdolna és Iván nevű kiskoru gyermekei Kertészre, kiskoru Altmann Ignác dombádi lakos Aczélra, Grünwald Sámuel jászberényi lakos Gulvára, kiskoru Herman Salamon budapesti lakos családi nevének Hege-düre kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A pécsi kir. pénzügyigazgatósághoz számtisztai állásra 4 hét alatt; Pancsova th. város polgármesteréhez számtisztai állásra szeptember 1-éig; a marosvásárhelyi m. kir. pénzügyigazgatóságához adóhivatali gyakornoki állásra két hét alatt; a zentai államilag segélyezett községi főgimnáziumhoz mennyiség-tan-természettani tanári állásra augusztus hó 27-éig; az aszói m. kir. javítóintézet igazgatójához mezőgazdasági munkavezető-felügyelői állásra augusztus hó 31-éig nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

		aug. 12. aug. 13.		aug. 12. aug. 13.			
		méter		méter			
Imre	Beharing	2.44	2.85	Tisza	M.-Sziget	0.14	0.08
Duna	Pasu	3.09	3.12		Tekeháza	0.08	0.02
	Lina	0.47	0.70		V.-Namóny	0.06	0.85
	Bécs	0.56	1.05		Tokaj	0.46	0.82
	Pozsony	2.85	2.98		Tiszafüred	0.64	0.96
	Komárom	3.24	3.25		Szolnok	0.88	0.82
	Budapest	2.06	2.80		Csongrád	1.14	1.08
	Paks	2.88	2.60		Szeged	0.80	0.80
	Mohács	4.08	4.00		T.-Becse	0.76	0.84
	Gombos	4.29	4.44		Titel	1.19	1.20
	Ujvidék	3.84	3.42	Ondava	Hoor	0.40	0.40
	Pancsova	2.02	2.14	Tapoly	Bárta	0.06	0.09
	Orsova	2.37	2.50	Bodrog	Ladimecz	0.06	0.09
Morva	Norváfalva	0.79	0.89	Szajó	Zsolca	1.45	1.45
Vág	Zala	0.30	0.22	Hornád	H.-Némeli	0.18	0.16
	Trencsén	0.18	0.18	Eretytyó	Margitta	0.12	0.21
	Szerecs	0.48	0.52		B.-Ujfalu	0.80	0.26
Rába	Szt.-Gothard	0.00	0.00	Körös	Cuessa	0.40	0.82
	Sárvár	0.81	0.44		N.-Várad	0.10	0.10
	Győr	2.66	2.77		Belényes	0.27	0.25
Dráva	Vasas	2.14	2.00		Tenke	0.10	0.14
	Fákány	0.84	0.88		Gurahonc	0.84	0.82
	Bárcs	1.89	1.77		Rorosjenő	0.66	0.68
	Eszék	2.62	2.44		Békés	0.28	0.10
Mura	M.-Szerdah.	1.84	1.70	Maros	Gyoma	0.14	0.18
Száva	Zágráb	0.08	0.10		Gy.-Fehérvár	0.12	0.12
	Sziszek	1.01	0.65		Franyoska	0.25	0.00
	Mitrovicza	2.56	2.50		Soborsin	1.08	1.8
Szamos	Szatmár	0.47	0.40		Arad	0.02	0.02
	Szatmár	0.04	0.02		Makó	0.80	0.04
Kraszna	N.-Majláty	0.88	0.88	Temes	K.-Kostély	0.14	0.14
Latorca	Munkács	0.40	0.02	Béga	Kiszéő	0.58	0.50
Laborez	Homonna	0.10	0.08		Temesvár	0.70	0.80
Ung	Pereszény	0.00	0.14		Becskerék	1.02	1.30

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap Erdély déli és délkeleti megyéiben fordult elő kisebb-nagyobb zivataros eső (Székelyudvarhelyen 15 mm, Gyergyószentmiklóson 16 mm.). Különben az idő tulnyomóan derült jelleget öltött. A hőmérséklet alig változott és a normális körül ingadozik; maximuma Fiumében 32 C°, minimuma Tátrafüreden 8 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Vátozékony idő várható megélénkülő szelekkel, némi hűsüléssel és elvéte — inkább csak északon — esővel, esetleg zivatarral. Sürgöny prog. Változékony, szeles, enyhe, elvéte csapadék.

Állomás	Átlagos max. 700 +	A hőmérséklet csökkenésének mértéke	Szeleirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						max.	min.
A.-Salatina	63.0	13.8	N	2	3	1	27 11
Ungvár	62.6	15.7	NE	1	0	0	28 12
Kosmárk	62.8	15.0	S	1	0	0	28 11
Losoncz	63.4	14.0	S	0	0	0	30 14
Ogyalla	63.1	16.6	N	1	0	0	23 9
Budapest	63.2	19.4	N	0	0	0	26 14
Herény	64.1	18.2	N	1	0	0	28 18
Keszthely	63.9	18.6	N	2	0	0	26 16
Pécs	63.4	19.0	SE	2	0	0	25 16
Zágráb	64.3	19.1	NEE	1	0	0	25 17
Fiume	62.7	20.1	N	1	0	0	27 16
Szeged	62.8	21.5	NE	8	0	0	22 17
Temesvár	61.8	18.2	E	1	0	0	23 16
Nagyvárad	61.9	19.0	E	1	0	0	27 15
Kolozsvár	62.5	17.1	N	1	0	0	25 15
Vajdahunyad	62.2	16.1	N	0	0	6	27 14
Nagyszombat	62.2	18.2	SSW	1	0	0	25 11
Szatmár	62.2	16.4	N	3	0	0	26 15
Eger	62.2	16.4	N	3	0	0	26 15
Arvavár	62.2	16.4	W	1	0	0	26 14
Selmeczbánya	62.2	16.0	E	1	0	0	26 9
Komárom	62.2	16.0	NE	4	0	0	26 18
Magyar-Ovár	62.2	16.0	N	1	0	0	26 18
Sopron	62.2	16.0	NW	1	0	0	25 16
Székesfehérvár	62.2	16.0	NW	1	0	0	25 16
Győr	62.2	16.0	NW	1	0	0	25 16
Cikvénca	62.2	16.0	NW	1	0	0	25 16
Debrecen	62.2	16.0	NE	1	0	0	25 16
Kecskemét	62.2	16.0	N	0	0	0	26 16
Óroszháza	62.2	16.0	NW	3	0	0	24 16
Arad	62.2	16.0	NW	3	0	0	26 18
Zombolya	62.2	16.0	NW	3	0	0	26 18
Versecz	62.2	16.0	NW	3	0	0	26 18
Orsova	62.2	16.0	NW	3	0	0	26 18

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYÁS

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

IRTA: DÉRI GYULA.

44

Helén nem volt többé ura gondolatának, nem akaratának. Hatalmába jutott a férfinak, kibén félistent látott, s kiről tudta, hogy bár minden perc, mit a határon belől tölt, halált hozhat a fejére, az még sem akart nélküle elmenekülni.

— Eljössz-e velem, vagy ittmaradjak én is? kérde Kamill, s Helén megértette, hogy kedvese vagy vele fog menekülni, vagy sehogy.

— Elmegyek!
— De most? — Azonnal? Mert vesztetni való, egy perc sincsen. E pillanatban kocsi vár ránk s Arlesen és Aixen át 110 kilométeren túl a tengeren vagyunk.

— Most!
— Fátyolozd le az arczodat s menj előre. A kocsi, ki egyetért velem, kocsimhoz fog vezetni. Én nyomon követlek. Senki sem fogja sejtetni, hogy itt voltam s elvittelek.

Helének csak most jutott eszébe, hogy nagybátyjának mindent fölfedezett.

— Annál több ok a sietésre! — szölt Kamill midőn megtudta s kedvese előtt, ki ezalatt köpenyt és fátyolt vett magára, kinyitotta az ajtót.

Helén egy lépést tett a folyosóra, aztán hirtelen visszaféltorodott. A tábornok ott állt a csigalépcső előtt, elzárva a menekülés egyetlen útját.

Egy rövid pillanat múlva bejött a szobába. — Én a nagybátyja és gyámja vagyok Helénnek, szölt Kamillhoz.

— Kívánja tudni, hogy én ki vagyok? — Kívánja, aki Laroche Helén kisasszony kezét tegnap megrögzte.

— S miután az atyja megrögzte öntől,

most nem kéri többé senkitől sem? Elveszi erővel?

— Tőlem függött, — szölt Helén előlépve, hogy nemet mondjak, de én magam akartam menni vele.

— Tudom, elhiszem, szölt a tábornok. Te ép úgy akartad, mint ő. Azt hiszitek, hogy nem élhettek egymás nélkül. Én ezt tudom érteni, azt is, hogy valaki a kedvese nélkül nem akar menekülni, bárha tudja, hogy minden elveszített perc egy lépéssel közelebb viszi, ahoz, hogy elfogják, s legalább tíz tizenöt évre csöndes emberré legyek. Aki ilyet tesz, azt én vakmerő örült embernek tartom, de el kell ismernem felőle, hogy szíve van, mely szeretni tud s nem gyáva. Azt is értem, hogy van olyan nő, aki az ilyen földönfutóval elindul a nagyvilágba, anélkül, hogy bucsut venne azoktól, akik szintén számot tartanak egy kis helyre a szívében. — Hanem bármennyire szeretik is önök egymást, folytatá a tábornok Du Charrasra tekintve, nekem becsületbeli kötelességem, hogy a gondjait a bizott nőt megőrizzem és én meg fogom őrizni tudni bármikor, úgy, amint most is megőriztem. Egy tanácsot azonban adhatok önnek: küzdjön meg e leányért, ha nem tud lemondani róla. Én katona vagyok, lehetetlenséget nem ősmerek. Az egész világ háborog ön ellen? Hát fogadja el a harcot az egész világgal. Ha győzni talál, én leszek az első, aki szerencsét kívánok önnek; — Laroche Theodor a második. Erről biztosíthatom. Azt mondták nekem ön felől, hogy ön nagy tettekre van hivatva. Lássunk azokból a tettekből valamit. Ha érne fognak valamit: én leszek a kérője s nem kapunk kosarat. Addig azonban legyen önnek szentség ennek a háznak és ennek a lánynak a becsülete, én nem ismerem tréfát. Az én házamból nem szokás lányokat szökeltetni. A becsületemnél nem tartok semmit se drágábbnak, még az ön szabadságát se. Igérje meg, hogy amit ma tenni akart, először és utóljára történt s ez egyszer visszadom szabadságát.

— Nem ígérek semmit — válaszolt Ka-

mill — mert nem tudom, megtarthattam-e az adott szót. Lehet, azt teszem, amit tanácsol, lehet azt, amiért fenyeget. Hogy mit tesz, ha még egyszer itt talál, azt nem szükséges nekem tudni. Szabadkezét engedek önnek akkorra is, mostan is. Tegyen úgy, ahogy jónak látja.

— Az ellenségei szaporításához jól ért, annyit látok, válaszolt a tábornok Du Charras epés szavaira. Valószínű, hogy most nagy köszönettel tartozik unokahugomnak, mert ezek után, amiket mondott, ön igen kevés kiméltre tarthatna nálam számot.

— Nem hiszem, hogy nagylelkűségére érdemesnek fogok látszani. Legkevésbé sem érzem, hogy meghatótt volna vele. Az ellen sem tiltakozom, hogy ellenséget látok önben. Menyasszonyom börtönörének tekintem, aki visszaél helyzetével s jogtalanul korlátozza őt szabadságában. Az nem igaz, hogy ez becsületkérdés önre nézve. Ha az atyja elűzte a leányt, az ő sorsa felől többé nem rendelkezik senki sem. Vagy ha van törvény, mely jogot ad önnek a tilalomra, akkor a beleegyezésre is jogot ad önnek. Miért ne él e jogával. Kérde meg a gyámleányától, vajjon élhet-e nélkülem? A válaszból majd meg fogja tudni, hogy mit követ el, mikor menekülésünket megakadályozza.

A tábornok vállat vont.

— Amit mondtam, megmondtam. Laroche Helén gondjaimra van bízva és én meg fogom őt attól őrizni, hogy az ön tönkretett életéhez kösse a magáét. Hogy ezt igazságtalanságnak tartja, arra nincs válaszom.

Helén, ki eddig néma tanuja volt e jelenetnek, most a két férfi közé lépett s Kamillhoz fordulva, kérő hangon így szölt:

— Ne vádolja nagybátyámat, ő az egyedüli, aki barátunk maradt, s aki engem nem tagadott meg azért, hogy önt szeretem. Nem mindent megbocsáthat-e ezért neki? Ismerje el, hogy ő nem tehet másként. Én kérem önt, — nyújtson kezét nagybátyámnak!

— Most tehát már nem jönne többé velem? kérde Kamill oly tekintettel vetvén a

KÜLÖNFÉLÉK.

Volt egyszer messze, valahol. . .

Volt egyszer messze, valahol
— Meséjét ismered? —
Az erdő szélén valahol
Egy vig pásztor-gyerek,

Amig a nyáj zöld réteken
Szép csendben ballagott,
Fasípján napról-napra fujt
Edes-bus dallamot.

Es egyszer a bokor között
Egy kis madár dalolt,
Az éneke oly tiszta, szép,
S a fiu fogva volt.

Csak csalta, csalta a madár
Az erdő mélyibe,
Ott hagyta nyáját s a sipot,
Ugy üzte a szive.

Mindig tovább, mindig tovább.
Ki tudja, hova jut?
S az erdő mélyén a madár
Elhagyta a fiút.

Elhagyta, kikacagta őt,
Mert könnyen hit nekí.
Körötte zord, sötét vadon,
S az éj már meglepi.

Hogy vágyott vissza a szegény
A sip és nyáj után;
De panaszára egyedül
A szél felelt csupán.

Meséje jaj be szomorú!
— Talán már ismered? —
Többé haza sohasem került
A vig pásztor-gyerek.

Feleki Sándor.

(Drága építkezések.) Az a régi tapasztalat, hogy egy épület átalakítása többbe kerül, mint egy új felépítése, ismét beigazolást nyert a brüsszeli királyi kastély átalakításánál. Ennél a munkálatnál ugyanis

a költségek az előirányzott három és fél millió frankot csekély tíz és fél millióval haladták túl. Ezért a pénzért a belgák vadonat új királyi palotát emelhetek volna, még pedig elég impozánsat, mert hiszen a pompás strassburgi császári palota, amely 1883-tól 1885-ig épült, csak 2 millió 660 ezer márkába került. A brüsszeli igazságügyi palota építésénél is néhány millió koronával túlhaladták az előirányzott költségeket. Ennek a palotának, amely 16 évig épült, a költségei végre is összesen 45 millió frankra rugtak. És mégis már másfél évtized után a palota egyes részeiben, ahol jelentékeny repedések és süllyedések mutatkoztak, meg lehetőségek költséges renoválás vált szükségessé. A brüsszeli igazságügyi palota mindenestre a legnagyobb területű épület-kolosszus, amely a legutóbbi 50 esztendő alatt épült, mert beépített területe a nyolcz udvar területének levonásával, 20.525 négyzetméter, beépített térfogata pedig 700.241 köbméter. A költségek tekintetében első helyen áll a párisi opera, amelynek beépített területe 10.230 négyzetméter, térfogata 402940 köbméter, építési költsége pedig a gazdag, művészi berendezést is beleszámítva, 60 millió frankot tett ki. Ebből az építés maga 35 millió frankba került.

(Gyermekek a ruhatárban.) Angolországban, mint Londonból jelentik, igen érdekes szokás van elterjedve a színházat látogató közönség között. Ugyanis a legtöbb anya magával viszi apró gyermekeit, sőt még a csecsemőt is a színházba s ott leadja a ruhatárban, ahol hozzáértő személyek veszik gondozásba, amíg a színelőadás tart. Szünet közben a mamák a gyermekükhez sietnek s ott maradnak mellettük, míg a villamos csengő az előadást nem jelzi. Ez a szokás abból fejlődött ki, hogy a szegényebb sorsú szülők nem tudták kire bízni gyermekeiket, amíg ők a színházban vannak s ezért inkább lemondtak a színház élvezetéről. Egy élelmes igazgató ugy szaporította színházának közönségét, hogy plakátokkal hirdette, hogy a kis gyermekeket néhány fillérért gondozásba veszik, amíg az előadás tart. Az ötlet bevált, mert az élelmes igazgató színháza attól fogva minden este zsúfolásig megtelt. Az ötletet utánozták a többi színházak is. Most Glasgowban az egyik színházban kényelmes és modern gyermekszobát rendeztek be. Az apróságokra szakszerűen képzett kiseddovónők és dajkák vigyáznak. Csak azokat a gyermekeket fogadják be, akiknek szülői felmutatják a színházjegyet. Szünet közben a szülőknél kívül a többi látogató is megnézheti a gyermekszobát, ha lefizeti a néhány fillérsnyi belépődíjat.

(A kövér arab nők.) Muzulmán izlés szerint a nő úgy szép, ha kövér és bizony a sovány leány olt nem igen kap férjet. Amikor az arab leány esküvője közeledik, két héttel a házasságkötés előtt egyebet sem tesz, mint kövérítős kurát tart. Ki sem szabad mozdulnia a házból, hanem fogolyként őrzik sötét, hűs szobában, ahol enni-inni adnak bőven neki és aludhatik kedvére. Éjjel tájban anyja felkölti, hogy egyék; ad neki kedvencz ételéből eleget és valami olajos magvakból készült kicsiny labdacsokat nyelet vele, mint amilyenekkel néhol a libákat hizlalják. Hogyha a vőlegény a tizennégy nap elteltével még nem tartja elég kövérnek a menyasszonyát, úgy a szülők még tizenöt napig hizlalják otthon. Az aszszonyok vastag arany vagy ezüst karikat viselnek a lábukon; amikor özvegy ember választ magának menyasszonyt, akkor ezt mindaddig hizlalják, míg a meghalt feleség lábikrája rá nem illik a lábára.

(A szülőgyilkosok büntetése.) Az anyagyilkos Duchemin kivéggetése alkalmából a francia lapok megírták, hogy a delinquent mezítől és fejét sűrű fekete fátyollal bekötve, kísérték ki a guillotine elé, megemlítvén, hogy régi törvény kívánja ezt az eljárást. A napoleoni törvények ugyanis megkövetelik, hogy a szülőgyilkos ingben, mezítől és fekete fátyollal a fején járuljon a vesztőhelyre. A bűnösnek előbb végig kellett hallgatnia a halálos ítélet megokolását, amely után levágták a jobb kezét és csak azután esett át a lefejezésen. Amikor ezt a törvényt 1832-ben revideálták, a kéz amputálását eltörölték. A forradalom előtti időkben a szülőgyilkos nőt elevenen égették el, vagy fölakasztották, a szülőgyilkos férfit pedig a jobbkez amputációját követően holttestét elégetvén, hamvait szelnek eresztették. A szülőgyilkosságot különben mindenütt és minden időben különleges büntetéssel torolták meg. Cicero idejében az ilyen bűnöst előbb véresre korbácsolták, azután egy kutyával, kakassal, viperával és egy majommal együtt zsákba varrták. A kutya a vesztetséget példázta; a kakast azért tették melléje, mert ez a büszke állat a saját anyját is bántalmazza; a viperát azért, mert az akkori idők véleménye szerint ez a kígyó az anyaállat hasát marcangolja széjjel; a majmot pedig azért, mert — hasonlít az emberhez! Így mondja el ezt a párisi „Eclair.”

leányra, mely megdöbbenésének önkénytelen árulója volt.

— Mennék, ha most nem, máskor! választott Helén végtelen szerelmet sugárzó tekintettel mélyedve Kamill szemeibe. — De én arra kérem önt — ne akarja, ne kényszerítsen rá. Igérje meg azt — énnekem! Ön nagyobb mindenkinél, s én bizom önben, ön bizon ön is önmagában! Tudom, ha fölveszi ellenségeivel a harcot, meg fogja őket előzni, hatalmasabb lesz mindannyinál, s betöltheti egykor azt a hivatást, mely az én szememben az ön élete földadata. Kamill lépi rá arra az utra — ott engem is megtalálász!

Ha sejtette volna e nő, hogy micsoda vihart támasztott Kamill szívében! Ha tudta volna, hogy mit kért e pillanatban kedvesétől, ha csak fogalma lehetett volna róla, hogy mit tett vele a szavaival! . . . „Hatalmasabb lesz mindannyinál, — lépi arra az utra, ott engemet is megtalálász!” Talán ki sem mondta volna akkor a szavakat, melyek megegyezését jelentették. Talán arra kérte volna, hogy mondjanak le egymásról, ha tehetik, vagy haljanak meg együtt. Bizonyára bármit inkább mondott volna neki, csak ezeket a végzetes szavakat nem:

— „Legyen úgy akarod —!”
De kimondta és sorsa el volt döntve.

HARMADIK RÉSZ.

Eltűnt levelek.

XXIV.

Du Charras Kamillt és Greppót egy vizsontagságokkal telt élet ezerféle emlékei fűzték egymáshoz. Ösmeretségük a parlamentben kezdődött, melynek Greppo 48 óta tagja volt. Az államszín elleni küzdelemben mindkettőre tevékeny szerep jutott s a két férfi közt e zivatáros napok ezer veszélye közt vette ki meg a későbbi barátság szilárd alapja.

Az államszín történetének ösmerői tudni fogják, hogy Greppo ama 16 képviselő közé tartozott, kiket Morny herczeg még december 2-ikán virradóra el akart fogatni, hat-

vannyolcz demokrata népvézérel együtt. Greppót csak életmódja mentette meg, hogy akkor mindjárt a többi sorsára nem jutott. Azokat éjszaka fogták el a lakásukon, de Greppo ilyenkor rendszeren a kávéházakban politizált s csak a hajnal szokta volt hazavetni.

Igy történt, hogy csak a viharos napok elmúltával foghatták el s ahelyett, hogy föbelőtték volna, tévedésből kiszállították Belgiumba. Mivel azonban ott nem érezte magát biztonságban, átment Angolországba s megélhetés után nézett. Dolga nem ment valami jól, bár sok mindenhez hozzáfogott, míg végre, midőn értésére esett, hogy Kamill megszökött s New-Yorkban telepedett meg, ő is áthajózott az új világvárosba.

Itt a két exképviselő gyakran találkozott s bizalmas viszony fejlődött köztük, bár csakhamar kitűnt, hogy természetük s jellemük lényegesen különbözik. Greppo kevesebbet tudott és csekélyebb tehetség volt, közeputakat nem ösmert, kedélye, vérmérséklete mindenben szélsőségekre ragadta.

Mint politikus hasznavehetetlen, mint forradalmár megbecsülhetetlen volt. Lázi-tani a kedélyeket, s magával ragadni, szunynyadó erőket fölébreszteni, tetre serkenteni: erre senki sem volt alkalmasabb nála, de gátat vetni az áradatnak, irányt szabni a viharoknak, senki sem volt gyámoltalanabb, mint ő. Rombolni mindent tudott volna, alkotni semmi maradandót.

S Greppo tudta azt hogy ilyen, tudta, hogy Du Charras több nála s ezért hajolt meg előtte, ezért csodálta, imádta. Meggyőződése volt, hogy együtt még tehetnek egykor valamit Franciaországért s a szabadságért, s kivándorolt honfitársai közt a klubban gyakran lefeszette a szebb jövőt, mikor majd útni fog a zsarnok órája, s ők haza mennek hadseregeket szervezni diadalokat kivívni; Greppo a karjával, Du Charras Kamill a fejével!

Előbb azonban közbejött valami. Az amerikai polgárháború, a nyílt szakadás 61-ben az emberi jogokért helytálló északiak s a rab-szolgotartó déliek közt.

A két demokrata nem hiányozhatott harczból. A 21-ik illionsi önkéntes ezredbe állottak, melyről parancsnokuk, a később nagy-hírű Grant egyszer azt mondta, hogy „csupa hősből áll az én ezredem, kár hogy puska-por csak ketten szagolunk közülök, én, meg Black, a — hátszlovam!”

A harmadik s negyedik Du Charras lett, meg Greppo, s hogy szükség volt rájuk, kitért a Hannibal és St.-József vaspályák megvédésénél, hol Grant már tábornok volt, s egész hadtestet vezérelt. Hírét vevén azonban, hogy a déliek Jefferson Tompson vezérlete alatt Missouri déli részét kezdték fenyegetni, áthelyezésért folyamodott. A kormány szűkében volt a katonai tehetségeknek, Grantre csakugyan a legveszélyesebb helyen volt szükség, a vaspályák védelme tehát a fiatal francia tiszt nyakába szakadt. Az Unio történetében részletesen le van írva ez a hadviselés. Élelmézésről szó sem volt, a hadsereg dolgozott a maga kezére; hol jóllakott, hol koplalt, de harczolt mindig.

Hogy Kamill mi volt e négy ezer főnyi gyülelész hazafi közt, bajos meghatározni. Grant mint kapitányt hagyta hátra a seregnél, egyszer azonban azzal lepték meg a bajtársai, hogy a Greppo szavára megválasztották elnöknek, diktátornak, és esküdtek neki örök hűséget s mindezekért nem kértek egyebet, csak azt, hogy adjon nekik húst meg kenyert. Kamill megértette a helyzetet, előnyomult, áttörte az ellenséges vonalat, elfoglalta Paducaht és Smithlandet a Tennessee folyó eredésénél, s azontul nem koplalt a sereg. Majd 1862 február havában egyesülhetett Grant táborával, ott volt Fort Henry és Fort Denelson elfoglalásánál, mikor 15 ezer déli adta meg magát. Grant ekkor lett generalmajor s ápril 7-én, mikor hírt vette, hogy a déliek Wittsburg Landingnél győztek, Du Charrast küldte ellenük a maga négyezer önkéntesével, s a négyezer jóllakott ördögöm ég az ugyanazon a helyen tette tönkre a tegnapi győzöket.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Szombaton, 1909 augusztus 14-én

Király Színház

Jánoska
Fantaszínház szoncs. vigjáték 3 felvonásban. Iria Martos-Ferencz és Jacóbi Viktor.
Aranygymama Mergit, Bóka, László, Jánoska, Károli, Rózika, Magda, A rozsdás báró, A tanár úr, Kovács Döme

Kezdeté fél 8 órákor
Műsor: Vasárnap: Jánoska.

Nemzeti Színház

Zárva

Főv. Városligeti Színház

A Smokk család

Bőhorat 3 felvonásban. Kezdeté 1/8 órákor
Műsor: Vasárnap d. u. Az erdőszelvény. Este: A Smokk-család

Magyar Színház

Hivatalnok urak
Szinné 3 felvonás irta. Földes I. Brober, Barna Gábor, René, a felesége, Müller, Felkel, Herczeg, Vedres, Weisz, raklárnok, Ella, leánya, Kozma, gyakornok, Vámosiné, Dezső, fia

Kezdeté fél 8 órákor
M. kir. Operaház

Főv. nyári színház

Pillangó kisasszony.
Tragikus dráma 2 felvonásban 3 részben. Szövegét Long János L. és Balczó David nyomán írta. Illica L. és Giacosa G. Ford. Váradi Sándor, zenéjét szerzezte Puccini Giacomo. Kezdeté 1/8 órákor
Műsor: Vasárnap d. u.: Felhő Klári. Este: A cornevillei harangok.

A m. v. és kül. miniszter elismerő leiratával kitüntetett Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső FOGORVOSI INTÉZETE
Áthelyezve: Károly-körut 3. sz. alá.
Fájás fogak gyógyítása, Tartós fogtömések, Fogmunkások (altatásban is.), Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogukat.

Fővárosi Orfeum
Waldmann Imre igazgató. VI., Nagymező-n. 17.
Ma, szombaton megnyitó előadás!
Impozáns új műsor!
Az előadás kezdete 8 órákor.
A tájkertben reggeli 6 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.
Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig, péntektől, augusztus 13-tól kezdve, a nappali pénztárnál.

AMERIKAI PARK
Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 4-49
Nyitva d. u. 6 órától reggel 4 óráig.
Ma szombaton aug. 14-én a gyönyörűen feldisített területen nagy souvenir-ünnepély.
Különféle szórakozások, tréfas előadások. Konfetti csata. A belépésnél minden látogató egy csomag konfettit kap.
A nagy varieté színpadon ünnepi előadás.
Fred Marion a világhírű hangszerimitató és az egész szenzációs augusztusi műsor.
A Tabarin Moulin Rougeban:
Művészet a mező-telemségben! Adria és a többi 20 elsőrangú táncmutató.
A honvédszínház hangversenye BACHO karmester vezetésével.
Fontaine lumineuse!
Az előadások kedvezőtlen időben is megtartatnak.
A területre szóló belépőjegy ára 80 fill. 9 óra után 1 korona. Kedvezményes jegyek az összes dohánytöltősekben kaphatók.
A Tabarin Moulin Rougeba és a Nagy Varietébe váltott jegyek a területre tartó járatokhoz.

JARDIN de PARIS
Városliget, Erzsébet királyné-ut. Telefon 167-25
Kezdeté 9 órákor. Kezdeté 9 órákor.
Teljesen új augusztusi műsor.
Jegyeket lehet előjegyeztetni, mert augusztus hó 16-ától 26-ig. vendégszerpel:
ANNIE DIRKENS,
a bécsi világhírű operette-primadonnája.
Előjegyzéseket a Jardin pénztáránál 6 órától este 8-ig elfogadják.

CIRKUSZ BEKETOW
Városliget. Telefon 107-46
Ma és a következő napokon este 7/8 órákor.
Fényes Előadás változatos műsorral

A ROYAL-ORFEUM
a nézőtér a színpad teljesen új, modern és díszes átalakítása után
augusztus hó 20-án nyílik meg szenzációs új műsorral.
Előjegyzéseket a megnyitó előadásra már most elfogad a Royal-Orfeum titkári hivatala, Erzsébet-körut 31. Telefon 110-22.
A ROYAL-ORFEUM előadásokában még 3 díszes kirakati szekrény és a vasfüggönyön 7 négyzetméter hirdetősi terület kint. Értekezhetni e hó 20-ig a Royal-Orfeum titkári hivatalában.

Alkalmi vételt ajánl szép és finom butorok, szőnyegek, csillárok-ban a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház
VI., Lázár-utca 3. (BAZILIKA KÖZELÉBEN.)
Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

„Old Park“
Legújabb angol Sacco-öltöny, szürke divatos szín és mintában 45 koronáért csakis KOCH testvéreknél kapható.
Budapest, IV. ker. Károly-körut 26. sz.

BORHEGYI BORVIZ
SZIKLÁBÓL FAKADÓ TERMÉSZETES GYÓGYÁSVÁNYVIZ. LITHIUMTARTALMÚ. HUGYHÁJTÓ.
TIZ PALACKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK. FÖLÉRÁKAT:
MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI R.T. BATHORY-U. 5. TELEFON: 162-84.

Most jelent meg!
1908. évi törvények
Corpus Juris Hungarici - Teljes magyar törvénytar
mellékletű emléktudásában.
Jegyzetekkel ellátta Dr. MÁRKUS DEZSŐ a m. kir. Cseré-készítő bírója.
Ára füzve 30 korona, fémórkoktésben 34 korona
Kiadja a Honvédszín-Társulat Budapestben.
Kapható: LAMPÉL R. KÖNYVKERESKEDÉSE (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

Gyönyörű ház- és villatelekek GÖDÖLLŐN
200-400 □-l nagyságban, 2, 3 koronás és feljebb, 5 évi kényelmes lefizetésre kaphatók. Országot, vasuti állomás és 2 épülő villamos vasút mellett. Villamosvilágítási kábel a telepen. Bővebbet Budapestben, Königs és Révész ingatlanforgalmi iroda, József-körut 68. sz. és Gödöllőn, a helyszínen. Telefon 167-08.

MOST JELENT MEG! A MAGYAR BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYV
a büntettekről és vétségekről. (1878: V. és 1879: XL. t.-cz.) Kiegészítve az 1908. évi XXXVI. törvénycikkel, (a büntetőtörvények és a bünvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról, valamint a fiatalokú terheltek büntetőinek ellátása tárgyában 1908. évben kiadott miniszteri rendelettel) és a vonatkozó törvényekkel és betűrendes tárgymutatóval.
Ára 1 kor. 50 fillér.
Külön is kapható az eme törvénykönyvet kiegészítő FÜGGELÉK
Ára 80 f.
Megjelent az Athenaeum Irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkiadóhivatalában (VII., Rákóczi-út 54.) és kapható úgy ott, mint minden könyvkereskedésben.

Gyorsan a célhoz jutott a hang tökéletes visszaadásában, legyen az próza, dal vagy zene, a legkényesebb nemes művészi zenei igényeket kielégítő, az EUFON
egyellen szabadalmazott, valóban tölcsernékülű beszélőgép (grammofon), mely mentes minden fémszerecségtől, nem fűlértől, a tölcser hiánya folytán dísz az otthonnak és művészi szórakoztatója minden családnak.
Nyaralóban élvezetes mulattató.
Bővebb leírást, árjegyzéket és minden grammofonra alkalmas művészi lemezekről jegyzéket kívánatra küld
„MUSICA“ részvénytársaság
Igazgató: Sternberg Dezső.
Zongora-telep: Bpest, Teréz-körut 1. Telefon 4-81.

Lekéssett!
mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járása órák
POLGÁR KÁLMÁN
művészeti
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám
részletfizetésre is vásárolhat szigorúan szabott áron.
Javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem!
Nagy lépcső-órjegyűk tartoznak és bármelyre küldetők

Alkalmi

magyarázatra és felkényelmes állomás és világítási Könyves és kávéház 68. sz. n 167-08.

ARTÓVY

879: XL. cikkkel, bűnvádi törvényi és a fiatalok ellátásában kiemelkedő és a betöltésében.

ÉK

nyelvi XXXVI. számú dal r. t. 54.) és dásban.

hoz

legyen az es mű-észi

N

különböző fém- a folytán a min-

alattafó.

mmofonra aatra küld saság

telefon 4-81.

MAN

járása órák

MAN

MAN

MAN

MAN

MAN

MAN

MAN

Egyik üzlethelyiségünk felhagyása folytán a drágább minőségű vadászfegyvereket, míg a kérsletünk tart,

leszállított árban szállítjuk.

Ezre vonatkozó jegyzékünk most megjelent s kifejezetten

leszállított ár vadászfegyver-jegyzék

kérendő, mely bérmentve küldetik.

Aufrecht és Goldschmied

2 évi augusztus havától kizárólag csakis

Epst, VII., Rákóczi-ut 30.

Falusi otthonban
könnyű mellékjövédelmet ad a fa-faragás házi ipara.

Most jelent meg:
A FA-FARAGÁS
mint házi művészet.

Újmutatás kezdők és haladók számára.

Ismerletli **KARDOS ÁRPÁD.**

Második bővített kiadás.

A szövegbe nyomott számos ábrával.

Ára 1 kor. 20 fill.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Vodianer F. és Fiai) r. t.-nél

Budapest, VI. Andrassy-út 21

valamint minden könyvkereskedésben.

Eladó
cserepiszindelyes ház, félhelyfölddel Csákvár, Fehérmegye, 5000 lakosú város, ház a piacotérén áll 7 szoba, 1 előszoba, 8 konyha előkamra, kocsiszin, istálló-pince, az udvarban 18 nemes gyümölcsfa, nagy kert gyümölcsfák és öntöző kútjal, a félhely föld 18 hold szántó, primatermő, 2 holdnyi fiatal termő szőlő, a többi hozzátartozó rétekből áll. Ár 18.500 forint, 6000 forinttal átvehető. Tulajdonos: Özevgy Schmidt, Budapest, Sziv-utca 23. I. 10.

Tapéták

a legdusább és legolcsóbb választék, szolid jó munka, csak

Lederer Ernőnél

Budapest, IV., Hajó-u. 6.

Sérvkötők Haskötők Egyenestartók

Méterek és mülábak. mankólábakat mérték szerint legolcsóbb és legpontosabb kivitelben készít:

Schottola Ernő
kötész és sérvkötőgyára,
Budapest, Váci-körút 53.

Alkalmi Butoráruház

Legolcsóbb bevásárlási forrás butorok, garnitúrák és szőnyegekben!

BALASSA ES RÓNA
butoráruhaza
Budapest, VI., Eötvös-utca 17. sz.
(Andrassy-ut sarok.)

Nálam

minden hitelképes, tisztelősen gondolkodó egyén

BUTOR

sükségletét a következő fizetési feltételekkel szerezheti be: 100 koronáig havi részlet 8 korona, 200 koronáig 10 korona, 300 koronáig 15 kor., 500 koronáig 20 kor., 600 koronáig 25 korona, 800 koronáig 30 korona, 1000 koronáig 40 kor. stb. Előlegül 20 százalék fizetendő

SÁNDOR IGNÁCZ
butorkereskedő, V., Bank-utca 7. (volt Sétátér-utca), Bazilika templom közelében, Váci-körút mellett. — Butoralbumot 1 korona, bélyeg ellenében küldök. Telefon 104-94

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest-Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. augusztus hó 15-én azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest-Vác-Nagymaros között. Indulás Budapest-Petőfi-térről 8 óra délelőtt és 2.30 óra délután; Budapest-Batthyány-térről 8.05 óra délelőtt és 4.30 óra délután; Óbudáról 8.20 óra délelőtt és 2.50 óra délután. — Erkezés Vágra 10 óra délelőtt és 4.30 óra délután; Nagymarosra 11 óra délelőtt és 5.30 óra délután. — Indulás vissza Nagymarosról 11.30 óra délelőtt és 8 óra este; Vácról 12.15 óra délelőtt és 8.45 óra este. — Erkezés Budapest-Óbudára 1.10 óra délután és 9.40 óra este; Batthyány-térre 1.25 óra délután és 9.55 óra este; Petőfi-térre 1.30 óra délután és 10 óra este. — Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők: Budapestről Vágra vagy megfordítva: I. hely 60 fillér, II. hely 50 fillér; Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva: I. hely 1 korona 20 fillér, II. hely 80 fillér; Vácról Nagymarosra vagy megfordítva: I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér. — Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron; a m. kir. állam- és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályi jeggyel utazhatnak.

Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítjegyek adatnak ki és pedig: Budapestről Nagymarosra és vissza: I. hely 1 korona 80 fillér, II. hely 1 korona 20 fillér; Vácról Nagymarosra és vissza: I. hely 1 korona 10 fillér, II. hely 75 fillér. Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzös közlekedik, melyen a közönség eső ellen is véde van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargőzös közlekedik, melynek alkalmával Nagymaros közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármily okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hírdetést fog közzétenni.

A forgalmi igazgatóság.

VISZTOJKAI

A LEGKIVÁLÓBB LUGOS SÓS SAVANYÚVIZ GÉGE ÉS TUDÓHURUT ELLEN LUKORBETEGSÉGEKNÉLSPECIFICUM

TIZ PALACKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK FŐLEZÁRATTAL

MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI RT. BATHORY-U 5. TELEFON: 162-84.

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotot csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemü életre vonatkozólag és az esetleg már megfogyt hajókön is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas tiszti hivatású Dr. Pálóc v. körházi orvos-specialista országos hírű intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kivizsgálják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hulygost, hólyag-, idég- és hátgerinnybetegségeket, az érfertőzés és szifilisz-bajjait, magömlést, elgyengült férfierőt, (impotenciát), kezdetű elme zavart, aranyeret, sérvet, vérhajókat, bőrbetegségeket és a női nemü szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármely oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelére kimerítő választ (a levelbe csak válaszbélyeg kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges specialia gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. a. 10 óratól d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig.)

Cím: Dr. Pálóc v. körházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NÁSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-és MŰVÉSZ-tiszteletben szerethető

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK. ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN és BÉRMENTVE

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható...

Zálogcédulát brilliáns-követ, aranyat, ezüstöt, ékszert veszek...

Fűszerkereskedőknek bizományba szállít naponta 3-5-10 kilós postakosár...

„Mária Immaculata” internátus és szanatórium Fiume.

Művelt családok leánykái részére, főleg olyanoknak, akiknél az egészségi szempont is fontos.

Gödöllő Öreghegyen 680 öles, szép fekvésű telek I-rendű termőszőlő és gyümölcsfakkal...

Parlamentári gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás.

BUTOROK aló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá nriszoba, iroda-berendezések, rez- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök...

Pénzszekrények és amerikai írodabutorok, használtak és újak...

Köhög? Használjon Réthy-féle cziporkát, ára 60 fillér gyógyszerárak és drogériákban.

Kaposztának száza hatól 8 forintig, görög-dinnye hattól 10 forintig, cukordinnye tiztől 15 forintig...

Koporsó asztalosok részére mindennemű koporsók díszítési összes temetkezési cikkek képes írjegyzékét kívánatra ingyen küldi...

URAK főlősleges a gummi VIRGO az ideális ÓVSZER három dobozzal 3 koronáért portómentesen és diszkrétan küldi...

Markbreit, gyógyszerész, Budapest, Dohány-utca 84.

Nevelőnőket német, angol, francziákat, zene és nyelvismerettel minden nemzetségi bonyolult belépésre ajánlok...

Jakab Ödön könyvei. Költői művei: Nyár, Kéltémények, Diszkótésben 4.- Hangok az ifjúságnak, Kéltémények, Diszkótésben 5.60...

Próza munkái: Élet, 14 elbeszélés egy kötetben 2.- A két ímpositor, Elbeszélés gyermekeknek, Neogrady Antal rajzaival, Szines diszkótésben 4.- Falu, Elbeszélés Kinnach László rajzaival, Szines diszkótésben 5.60...

Megrendelhetők: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fial) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Pótvizsgálatra javítóra, póterettségire, bármilyen vizsgálatra előkészít: «Szünidei Tanfolyam» Garay-utca 5. II. 12/a.

Réz és vasbutor gyári áron, réz hálósza-berendezések a legújabb amerikai módszer szerint készítve és féregmentessé tetelének egyedül gyáros, legolcsóbb gyári áron ajánl Weisz Jakab, Budapest, Andrássy ut 77. (bejárat Rózsa-utca-ban.) 27644

Elsőrendű vasonat Singer női varrógépét 27 forintért karika-hajóst 40 forintért, centrálhajtást 45 forintért, iparosgépeket igen olcsóan 6 évi jótállással szállítok, vidékre írjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV. Vörösvári Pál-utca 40. Állás- és vizonteladóknek Árendám.

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán. 27668

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, nriszoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rezbutorokban. GROSZ SÁNDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 3. szám, ez előtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Ingyenes gépirás-tanítás. Kedvezményes magyar, német gyorsírás-oktatás. A „Stenografia” Országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró- és gépiróiskolában okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havonta új gyorsírás, gépirás és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvviteli kereskedelmi számla, levelezés, fogalmazás, helyesírás és szövegszerkesztés. Díjtalan és biztos állásbiztosítás. Tanítás reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírás sürgős esetben egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák, sokszorosító és másféle iroda-írásmunkák tanítása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségekben kizárólag: Rákóczi-ut 80. I. em. Az intézet ismert elnevezéseit újabb megtövezéstő módon utánozzák. Tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság.

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. 726 SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 3. szám.

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzért elvett beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszert raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3. felelelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, nriszobák, angol bergarnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.

A legelőnyösebb részletfizetéssel zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt készpénzbeni áron a legújabb rendszerű bankhitel után kizárólag csak REMÉNYI nagy magyar hangszertelepén Prospektus és írjegyzék ingyen. 64 Budapest, Király-u. 58.

Most jelent meg. Ebtenyésztes, kézikönyv ebtenyészők, vadászok és ebkedvelők számára. Írta és száz ábrával ellátta MONOSTORI KÁROLY állatorvos, a m. kir. állatorvosi főiskolán az állattenyésztés ny. r. tanára. Szerző 3000-ik szakmunkája. Ára 4 K 50 f.

Az első magyar ebtenyészési kézikönyv! Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fial) r.-t.-nál. Budapest, VI. Andrássy-ut 21. valamint minden könyvkereskedésben.

Pénzt rögtön butorra, zongorára, varrógépére, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe bizományba beraktározzák.

TAUBER és TÁRSA csakis VI. Nagymező-u. 42. Telefon 162-57. 27472

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszert és régiékszert veszek és eladok. Kérlek ékszerész Budapest, VII. Király-utca 85. szám. — Telefonszám 05-49 —

Soványosság Az egyedüli eredménytől kísért házaszer a dr. William Hartley tanár amerikai orvólap-pora. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. — Hélygek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbajoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kitéve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/I.

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely: Lőcse szab. kir. városa, Szepesvármegye székhelye; 573 méter magas a tenger színe fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1-2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kitűnő forrásvíz-vezetékkel, villamos világítással, kikövezett és csatornáz utcákkal és kertekkel; jó és olcsó élelmezéssel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kirándulósomoszóhelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szívesen szolgál a város rendőrkapitánya.

„Hungária” beszélő-gépek kizárólag eredeti első rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók. Deményi és Társa Budapest, VI., Király-u. 76. Kérlek írjegyzéket

Fajkutya Ajánlunk kitűnő vizslát, kopó, vaddisznó és borzokot, nyersen és idomítva, továbbá óriási szenthermannhegyi újfundli dogok, orosz agarak, skóciai juhászkutyák, magyar komondorok uszkarok, törpe ebcsékek és kitűnő patkányirtókat, anóra macskákat, óriási fülesbaglyokat, elő és kitűnő vadakat, diszgalambokat, madarakat, fajbaromfi, óriási lud, kacsa, pulyka és tyúk fajok, móhók és folszerelések, állattenyésztési eszközök, állattápszer készítményeket, állatokat idomításra, gondozásra, nevelésre és gyógykezelésre elhozunk, eszékletes vétellel küldünk. Írjegyzék bérmentve küld. Diana-telep Tar, Hevesmegye. 3227

Csemegeszőlöt legszebb piros chassellast és passatutit 5 kilonként 3 koronáért, válogatott nagy őszibarackot 3 koronáért, zamatos körtét legfinomabb asztali almát, turkesztán, ananasz, kantalup dinnyét 2 koronáért küld Müller I. szőlőtelep-tulajdonos Kiskunhalas.

Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor-tól felebb, fűthető kádak 60 kor-tól felebb. Elváltók, mindenféle kutszivatnyok és házi vízvezeték-berendezések legolcsóbb áron. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/B. Telefon 113-46. Írjegyzék: ingyen és bérmentve.

Egyedüli pontos teljes levelezésű összes hirdetésemnek Kállai Lajos motorgyára BUDAPEST, Gyár-utca 28. sz. Legújabb rendszerű benzinnmotorokról tessék írjegyzéket kérni. Vasbutor. Rézagy 35 fnt, gyorsírógépek 11, összecsuksított vasagy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakerektű 3.50, rézgarnis 2.50. Összecsuksított tábori ágy acélsodronnyal 8.-, sodronnyonát kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hieker Gy. gyára Holló-utca 3/B. Telefon. 22-66. 26975

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácsok, kertkerítések, keramitlapok, kőhalmi lapok olcsón kaphatók. Kelemen Mór építlet-bontós vállalkozó Budapest, Nador-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Pénzkölcsön 4%, 4 1/2, 5 és 6% alapján földbitokra, jövedelmekre, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. helyen 15-60 évig törlesztendő. Személyhitelt tisztviselőknél gyorsan eszközöltetik. HOFMANN JAKAB bankbizományi toda, Budapest, Teréz-körút 1/a.